

FOND OTVORENO DRUŠTVO BIH U SARADNJI SA MKSJ OUTREACH PROGRAMOM

ZLOČIN I KAZNA

ISBN 9958-749-04-1

9 789958 749049 01



ZLOČIN I KAZNA

PROCESUIRANJE RATNIH ZLOČINA
POČINJENIH U BOSNI I HERCEGOVINI
PRED MEĐUNARODNIM KRIVIČNIM SUDOM
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

Open
Society Fund
Bosnia & Herzegovina



Fond
Otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

U saradnji sa

**OUTREACH PROGRAMOM
MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG SUDA ZA BIVŠU
JUGOSLAVIJU**

ZLOČIN I KAZNA

**PROCESUIRANJE RATNIH ZLOČINA POČINJENIH U
BOSNI I HERCEGOVINI PRED MEĐUNARODNIM
KRIVIČNIM SUDOM ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
UVODNE NAPOMENE:	11
- Aryeh Neier, Predsjednik Instituta otvoreno društvo i mreže Soros fondacija	13
- Mirko Klarin, Direktor novinske agencije SENSE	15
- Tužilaštvo Bosne i Hercegovine	21
- Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju	23
PREDMETI OKONČANI PRED MEĐUNARODNIM KRIVIČNIM SUDOM ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU	29
NEOKONČANI PREDMETI PRED MEĐUNARODNIM KRIVIČNIM SUDOM ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU	89
MKSJ OUTREACH PROGRAM	137
FOND OTVORENO DRUŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE	139

PREDGOVOR

Predmet ove publikacije jeste procesuiranje ratnih zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Trinaest godina po osnivanju MKSJ je optužio 161 osobu i okončao postupke protiv 94 optuženih. Najveći dio predmeta MKSJ se i odnosi na ratne zločine, genocid i zločine protiv čovječnosti počinjene u Bosni i Hercegovini. Međutim, bosanskohercegovačka javnost i dalje nema adekvatan pristup informacijama o pojedinačnim predmetima vođenim pred MKSJ.

Poštujući princip individualizacije krivične odgovornosti za počinjene ratne zločine, domaćoj ali i međunarodnoj javnosti, želimo ponuditi jedan brz i istovremeno sveobuhvatan izvor konkretnih i tačnih podataka o procesuiranju ratnih zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini pred MKSJ. Zato smo izabrali metodologiju jednostavne i svima dostupne prezentacije okončanih i predmeta koji su u toku pred MKSJ, uz najznačajnije izvode iz presuda odnosno optužnica. Autorski pečat publikaciji daju i uvodni tekstovi eksperata iz oblasti međunarodnog humanitarnog prava kao što su Arie H. Neyer i Mirko Klarin, te zvaničnika Tužilaštva Bosne i Hercegovine i MKSJ. Posebno napominjemo izuzetnu saradnju sa zvaničnicima MKSJ bez čijeg angažmana publikacija ne bi bila moguća.

Nadamo se da će ova publikacija naći svoje mjesto u informisanju građana Bosne i Hercegovine i regiona o stvarnim rezultatima međunarodnog humanitarnog prava i MKSJ, jer: *"Pravda je neophodan sastojak u procesu nacionalnog pomirenja. Ona je od ključnog značaja za ponovno uspostavljanje mirnih i normalnih odnosa među ljudima koji su morali da žive pod vladavinom terora. Ona razbija ciklus nasilja, mržnje i vansudske retribucije. Zato su mir i pravda nerazdvojni."* - Antonio Cassese, predsjednik MKSJ (1994-1996).

UVODNE NAPOMENE



Fotografiju ustupio Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Aryeh Neier,
Predsjednik Instituta otvoreno društvo
i mreže Soros fondacija

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU - USPJESI I SLABOSTI

U julu 1992. godine sam, kao direktor Human Rights Watch-a, objavio poziv za uspostavu međunarodnog suda za ratne zločine, koji bi se bavio zločinima koji su se dešavali u Bosni i Hercegovini. Marta iduće godine, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih nacija uspostavilo je takav sud. Sada kad ulazi u svoju završnu fazu, primjereno djeluje zapitati se da li je ispunio zamisli nas koji smo tražili njegovu uspostavu. Meni se čini da je odgovor i da i ne.

Prvo negativna strana. Jedna od osnovnih zamisli bila je da se pobrine da oni koji su nosili najvišu odgovornost za najteže ratne zločine, budu za svoje zločine adekvatno kažnjeni. Dok su general Ratko Mladić i Radovan Karadžić još uvijek na slobodi - mada se kriju - sud je podbacio. Uz to, sporost postupaka pred sudom znači da je broj odgovornih za ogromne zločine koji su optuženi, uhapšeni i izvedeni na suđenje mnogo manji nego što bi trebao biti.

Za to je vezana i zamisao da se žrtvama da zadovoljenje, te da se time cijeloj zemlji ponovo vrati osjećaj da pravda postoji. I tu su činjenica da Mladić i Karadžić još nisu pred sudom, kao i nepostupanje protiv velikog broja počinilaca, očigledni nedostaci.

S druge strane, puno se šta ima i reći i pozitivnog. Kad je sud formiran, Srbi su dobijali rat i većina počinilaca, i u bivšoj Jugoslaviji i drugdje, mislili su da je nemoguće da bilo koji od njihovih vođa bude pozvan na odgovornost. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) jasno je pokazao da su takvi sudovi ozbiljna prijetnja onima koji počinje teške zločine, ma kakav bio njihov status dok se ti zločini izvršavaju. To je pouka sa velikim posljedicama u svijetu i pokrenula je ustanovljenje drugih ad hoc sudova, kao i Međunarodnog krivičnog suda.

MKSJ je pokazao i da međunarodna krivična suđenja mogu zadovoljiti najviše standarde sudskog postupka i da, shodno tome, mogu unaprijediti vladavinu zakona. U svijetu koji često izgleda kao da njime vlada bezakonje, to je veliki uspjeh.

I konačno, mada se mnogobrojni zločini još uvijek dešavaju u različitim dijelovima svijeta, vjerujem da uspostava međunarodnih krivičnih sudova, koja je započela uspostavom suda u Hagu, ipak tjera neke od sadašnjih i budućih izvršilaca da razmisle o mogućnosti da bi jednog dana mogli za to odgovarati. Odvraćanje je jedan od faktora sprječavanja običnog zločina u onoj mjeri u kojoj je kazna i brza i izvjesna. Daleko smo od te tačke, ali jesmo došli do faze gdje je mogućnost krivične kazne, ipak, faktor od utjecaja. U dugom toku historije, doći do toga za malo više od decenije nakon uspostave Međunarodnog suda zaista je impresivno.

Tokom nekoliko posjeta Sarajevu 1993. i 1994., držao sam predavanja o Međunarodnom sudu i njegovim mogućnostima. Mislim da je većina onih koji su me slušali mislila da ih izlaganjem o onome što bi mogao postići samo želim utješiti. Sagledan iz oba ugla, mada u nekim aspektima jeste razočaravajući, vjerujem da je Međunarodni sud ostvario uspjehe koji prevazilaze ono o čemu sam u to vrijeme govorio, i ono što je iko realno mogao pretpostaviti.

* * *

Nakon smrti Slobodana Miloševića, neki su tvrdili da je obmanuo pravdu i da je time pokazao uzaludnost pokušaja da se međunarodnim krivičnim gonjenjem odgovori na zločine izvršene u toku oružanih sukoba. Činjenica da je Milošević bio u stanju da svoje suđenje razvuče na četiri godine i da izbjegne presudu smatra se dokazom da izvođenjem takvih ljudi pred sud međunarodna zajednica samo rasipa resurse.

Čak i najvjerniji zagovarači međunarodnog pravosuđa slažu se da Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju ima dosta nedostataka. Postupak je nov svima koji s njim imaju veze, jer takvog tijela nije bilo od sudova u Nurembergu i Tokiju nakon Drugog svjetskog rata. Morali su učiti uz rad. Uz to, sva ta ranija tijela bila su sudovi na kojima su oni koji su u ratu pobijedili sudili onima koji su izgubili, a tuženi su već bili u pritvoru. Sud za bivšu Jugoslaviju nije imao mogućnost da sam hapsi optužene. Mora se pouzdati u saradnju s drugima, koje još uvijek nema u slučaju dva najozloglašenija optuženika, Radovana Karadžića i Ratka Mladića. Do dolaska Tonyja Blaira i Robina Cooka na mjesto premijera, odnosno ministra vanjskih poslova Velike Britanije 1997. godine, četiri godine nakon uspostave suda, jedinice NATO-a u BiH nisu hapsile optužene čak ni kad su se s njima slučajno susretale. Do sada su se, naravno, 133 optuženika sa svih strana u ratovima u bivšoj Jugoslaviji pojavili pred sudom na osnovu optužbi za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti, pa čak i genocid. Mada se radi o izuzetno složenim predmetima koji se bave pitanjima novim i u međunarodnom pravu, sa svjedocima, često traumatiziranim doživljenim patnjama - rasutim po mnogim zemljama, uz stalnu potrebu za izuzetno kvalitetnim simultanim prevodom, i uz taktiku ometanja od strane nekih optuženika, postupci protiv njih 85, uključujući i žalbene, ipak su okončani. U cijelom ovom procesu, sud je u svakom trenutku uzor pravičnosti. Ogromne količine dokaza u njegovim zapisnicima omogućavaju da se stravični zločini počinjeni u ratovima u bivšoj Jugoslaviji porede sa nacističkim zločinima tokom Drugog svjetskog rata, onoliko koliko su dokumentovani. Neizbježni pokušaji demagoga da u sopstvene političke svrhe revidiraju historiju onoga što se dešavalo u bivšoj Jugoslaviji tokom devedesetih će biti itekako teže dostupnošću upavo tih dokaza, uključujući i dokaze izvedene na suđenju Miloševiću.

Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju bio je inspiracija za uspostavu još nekoliko takvih sudova, kao što su sudovi za Ruandu, Siera Leone i Kambodžu, te stalni Međunarodni krivični sud. Čak ni šefovi država nisu im uspjeli umaći. Milošević je umro u zatvoru. Biljana Plavšić, bivša predsjednica Republike Srpske, se, sa vidnim kajanjem, izjasnila da se osjeća krivom i na odsluženju je zatvorske kazne. Radovan Karadžić, njen prethodnik, živi kao bjegunac i još uvijek ga čeka suđenje. Jean Kambanda, premijer Ruande tokom genocida izvršenog u toj zemlji, osuđen je i nalazi se u zatvoru. Charles Taylor bio je predsjednik Liberije kad je sud za Siera Leone izdao optužnicu protiv njega. Morao je pobjeći iz zemlje, otvorivši tako put za demokratsku tranziciju koja je nedavno rezultirala izbornom pobjedom Ellen Johnson Sirleaf. Taylor je nedavno lišen slobode i uskoro će mu početi suđenje. Još jednom bivšem diktatoru, Sadamu Huseinu, sudi se u Iraku, pred domaćim sudom.

Polako dolazimo do tačke kad će oni koji planiraju zločine slične onima koje su počinili Slobodan Milošević, Charles Taylor i Sadam Husein, shvatiti da će doći dan kad će biti pozvani na odgovornost. Nastavak rada na međunarodnom pravosuđu i dalje će tražiti pozamašne resurse. Pa ipak, ma koliki ti resursi bili, ta je cijena trivijalna u poređenju sa troškovima humanitarnih i međunarodnih vojnih intervencija i pomoći u obnovi. Ono što je najvažnije je, naravno, potreba da se spriječi patnja izazvana zločinima koji dovode do međunarodnih krivičnih postupaka - a kada se ti zločini ne mogu spriječiti, da se izvršenjem pravde žrtvama i njihovim porodicama da barem nek utjeha i lijek.

Mada su žrtve često frustrirane izuzetnom sporošću procesa međunarodnog pravosuđa, puno bi gore bilo da se oni koji su odgovorni za ogromne zločine jednostavno izvuku. To se u prošlosti prečesto dešavalo. Uz sve svoje mane, Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju mijenja tok historije - i to nabolje.

mart 2006.

KAKO BI BILO DA NEMA TRIBUNALA

"Bilo bi strašno da sud u Haagu nije osnovan jer bismo tada živjeli s uvjerenjem da su mogući masovni zločini za koje nitko nikada neće odgovarati."

Ovo nisu reči neke od bezbrojnih žrtava masovnih zločina počinjenih prošle decenije na prostoru bivše Jugoslavije. Izgovorio ih je u jednom intervjuu u leto 2005. godine Tihomir Blaškić, bivši vojni zapovednik bosanskih Hrvata, koga je taj isti sud u Hagu osudio najpre na 45 a zatim, nakon žalbe, na 9 godina zatvora zbog ratnih zločina nad Bošnjacima u Lašvanskoj dolini 1993. godine. I koji, sada, rizikuje da se ponovo nađe u zatvoru, pošto je tužilaštvo tražilo reviziju presude Žalbenog veća.

Nije teško zamisliti kako bi se stvari na prostorima bivše Jugoslavije odvijale da Tribunal nije osnovan. Nikada se ne bi utvrdilo šta se zaista dogodilo u Vukovaru, Omarskoj, Manjači, Višegradu, Foči, Čelebićima, Lapušniku, Srebrenici... i ko je odgovoran za to što se dogodilo. Pošto niko (pojedinačno) ne bi za to bio kriv, odgovornost bi ostala kolektivna: "srpska", "hrvatska", "bošnjačka", "albanska"... I nikada se nikome ne bi sudilo za masovne zločine. Barem ne "našima", a "njihovi" bi nam, uglavnom, bili nedostupni. Kao što bi "njima" bili nedostupni "naši."

Da nije osnovan Tribunal Slobodan Milošević bi po svoj prilici i dalje bio na vlasti i zajedno sa Bushom i Blairom bi danas predvodio "anti-terorističku koaliciju", s obzirom na svoj često isticani "primat" u borbi protiv "islamskog" i, naročito, "albanskog terorizma". Da nema Tribunal general Ratko Mladić bi svoja bogata iskustva iz Bosne i, posebno, Srebrenice, danas prenosio na savezničke generale angažovane u borbi sa Talibanima u Avganistanu ili pobunjenicima u Iraku; dok bi se "predsednik" Radovan Karadžić uz državničke počasti šepurio po Parizu, Londonu i Vašingtonu, a nije isključeno da bi bio i kandidat za Nobelovu nagradu za književnost ili psihijatriju. A sadističke ubice, mučitelji i silovatelji poput Gorana Jelisića, Miroslava Brala, Esada Landže, Haradina Bale ili Dragoljuba Kunarca - da pomenemo samo neke od haških osuđenika - bili bi danas predsednici opština ili šefovi policije u svojim lokalnim sredinama... da nije bilo Tribunalu.

A lako se moglo dogoditi da ga ne bude. Ne samo da ne bude osnovan (što se dogodilo prvi put u istoriji) već i da se - nakon što je osnovan - tiho i neslavno ugasi bez i jednog optuženog, pritvorenog, suđenog i osuđenog.

Uspeh ili neuspeh Tribunalu se, zato, mora procenjivati ne samo u odnosu na ulogu koja mu je, barem na papiru, na startu poverena (kažnjavanje krivaca, satisfakcija žrtvama i doprinos miru i pomirenju), već i u odnosu na uslove u kojima je delovao i podršku - kao i opstrukciju - koji su u proteklih 12 godina pratili njegov rad.

Izneverena očekivanja

Da je Tribunal, zapravo, i osnovan s očekivanjem da od njega nikada ništa neće biti potvrdila je jedan od njegovih tvoraca: gđa Madelaine Albright, koja je u maju 1993. kao američki ambasador pri UN učestvovala u usvajanju rezolucije 837 Saveta bezbednosti. Svedočeći pred Tribunalom u decembru 2002., na raspravi o odmeravanju kazne Biljani Plavšić, gđa Albright je priznala da je "bilo lako podići ruku i glasati za osnivanje Tribunalu... ali niko zapravo nije verovao da će on funkcionisati... Bilo je pitanja kako će se birati sudije i kako izabrati tužioca. Sve je bilo veoma komplikovano i niko nije verovao da će se to dogoditi. Govorili su da niko nikada neće biti optužen, da se nikom neće suditi, da niko neće biti proglašen krivim, da niko nikada neće biti osuđen..."

U prve dve godine njegovog postojanja odnos osnivača prema Tribunalu odražavao je upravo takva očekivanja. Pošto niko, kako je iskreno priznala gđa Albright, "nije verovao da će Tribunal funkcionisati", osnivači se nisu potrudili ni da procene, a kamo li da obezbede, materijalne, finansi-

jske, kadrovske, logističke i sve druge potrebe međunarodne pravosudne institucije koju su stvorili. Među dokumentima o osnivanju Tribunala nema nikakve "studije o izvodljivosti" koja bi analizirala šta je sve neophodno za valjano funkcionisanje jedne takve institucije: koliko će njen rad koštati, koliko će ljudi biti angažovano, koliko će osumnjičenih biti optuženo i pritvoreno, koliko će suđenja biti održano i koliko će vremena biti potrebno da bi se ostvario povereni mandat.

Početna faza totalne nebrige osnivača preživljena je zahvaljujući pre svega činjenici da su sudije, tužioci, istražitelji i ostali, tada još malobrojni "pioniri" Tribunala, shvatili ozbiljno posao koji im je poveren i nastojali da ga rade najbolje što mogu. Odolevajući povremenim iskušenjima rezignacije i demonstrativnih ostavki, pretvarali su se da veruju kako njihovi osnivači upravo to od njih traže i očekuju. Koristila je, naravno, i snažna podrška medija čiju su zainteresovanost vešto podsticali tadašnji predsednik Antonio Cassese i glavni tužilac Richard Goldstone, a od pomoći je, takođe, bio i slučaj: hapšenje i izručenje iz Nemačke Duška Tadića, prvog osumnjičenog u pritvoru i prvog optuženog na prvom suđenju pred Tribunalom. "Nikada se neće znati koliko mnogo dugujemo gospodinu Tadiću" - priznao je mnogo godina kasnije bivši sudija i predsednik Tribunala Claude Jorda.

Mir i/ili pravda

Nakon faze totalne nebrige usledila je faza iritiranosti i, čak, opstrukcije. Došlo je, naime, do kolizije dva ideala čijem je ostvarivanju, barem na papiru, međunarodna zajednica težila u Bosni: "mira" i "pravde". Oni čiji je primarni interes bio da se "postigne mir" (po svaku cenu, kako bi se izbeglo povećano vojno angažovanje), doživeli su pojedine haške optužnice kao "podmetanje klipova u točkove mirovnog procesa" i ispoljavali su sve veću iritiranost Tribunalovim "slepim i neodgovornim traganjem za pravdom, koje ne vodi računa o političkim implikacijama" takvih akata.

Prve optužnice protiv Karadžića i Mladića, dotadašnjih privilegovanih partnera zapadnih posrednika angažovanih u takozvanom mirovnom procesu, izazvale su ogorčenje i šok u mnogim evropskim diplomatskim kancelarijama i vojnim štabovima. Postojao je rizik da u takvoj atmosferi Tribunal bude žrtvovan na oltar mirovnog sporazuma o kojem se krajem 1995. pregovaralo u Daytonu. Da bi pregovarače "podsetio" na Tribunal i otežao im potencijalnu nagodbu na račun pravde, glavni tužilac Goldstone je usred pregovora podigao tri nove značajne optužnice: za Vukovar, Lašvansku dolinu i Srebrenicu. Ako je takva nagodba izostala, onda je to manje zbog insistiranja međunarodnih posrednika na nedeljivosti mira i pravde, a više zbog činjenice da su se balkanski "gospodari rata" za Daytonskim pregovaračkim stolom osećali toliko nedodirljivim u novoj ulozi "mirotvoraca" i "stubova mirovnog procesa", da su jednostavno propustili priliku da svoj potpis uslove garancijama imuniteta od budućih akcija tužilaštva Tribunala. Nije isključeno da bi ih dobili.

No, pošto su to propustili, u pritvoru Tribunala su se, jedan za drugim, u međuvremenu našla četvorica učesnika Daytonskih pregovora: Slobodan Milošević, Momčilo Krajišnik, Milan Milutinović i Jovica Stanišić. Ostali potpisnici mirovnih sporazuma - Franjo Tuđman i Alija Izetbegović - umrli su pre nego što je tužilaštvo završilo istrage koje je protiv njih vodilo.

Daytonski sporazumi nisu doneli bitne promene u odnosu međunarodne zajednice prema Tribunalu. Zadržali su dotadašnji, najblaže rečeno, minimalistički pristup, kojim se Tribunal prepušta na milost i nemilost osvedočeno nepostojećoj "dobroj volji" režima u državama bivše Jugoslavije. Ti se režimi, istina, obavezuju na "punu saradnju", ali bez predočavanja bilo kakvih posledica (sankcija) za slučaj da ne ispune tu svoju obavezu. Istovremeno, moćne međunarodne snage (prvo IFOR a zatim SFOR) koje su raspoređene u Bosni i Hercegovini, odbijaju bilo kakvu ulogu u hapšenjima optuženih za ratne zločine.

Da bi se takav minimalistički pristup promenio trebalo je da se ogromni vojni, politički i ekonomski potencijal međunarodne zajednice, tokom prvih 18 meseci primene Daytonskih sporazuma, zaglubi u močvari bosanske politike u kojoj su konce i dalje vukli politički i vojni lideri koji su već optuženi - ili će tek biti optuženi - za ratne zločine. Propust da se ti lideri uhapsu i uklone sa rovite post-daytonske političke scene doveo je upravo do onoga na šta su uzalud godinama upozoravali

iz Haga. U Bosni je konsolidavana etnička podela koja je bila rezultat rata; zaoštrene su političke i ekonomske tenzije; zatrovane su socijalne, kulturne i obrazovne institucije; ultranacionalističke i rasističke snage utvrdile su svoju supremaciju. Dugo je trebalo, ali je napokon ipak shvaćeno, da se jedan od glavnih ciljeva međunarodne zajednice - povratak izbeglica - ne može ostvariti ako u mestima u koja bi izbeglice trebalo da se vrate... i dalje caruju oni koji su ih nasiljem i zločinima oterali, odnosno "etnički očistili."

Ideja da bez pravde neće biti ni pravog i trajnog mira, odjednom je postala manje apstraktna. Svi su, naravno, i pre toga bili za pravdu... ali ne danas (kada imaju neka "važnija posla"), već radije sutra. U međuvremenu se, međutim, shvatilo da i ta "važnija posla" (povratak izbeglica, ekonomska obnova, politička demokratizacija, socijalna stabilnost...) neće moći da se obave bez minimuma pravde, te da je Tribunal - kako ga je u to vreme opisao predsednik Cassese - "jedna od ključnih kocica u veoma složenom daytonskom mozaiku."

Sredinom 1997. - četiri godine nakon osnivanja Tribunala - njegovi su tvorci, napokon, uvideli potencijal krivično-pravne intervencije kao - kako je to svojevremeno definisala Louise Arbour - "oružja u arsenalu mira." Uvideli su to tek kada su, bez mnogo efekata, iscrpeli sva druga oružja iz tradicionalnog mirotvoračkog arsenala: diplomatiju, upravljanje konfliktima, bilateralne i multilateralne pregovore i pritiske, političke i ekonomske sankcije, manje ili više uverljive vojne pretnje.

Do kraja 1997. i poslednja prazna ćelija tribunalove Pritvorske jedinice je popunjena optuženima, tako da se ukazala potreba za hitnim povećanjem njenih kapaciteta. Generalna skupština UN je odobrila rekordan budžet za 1998. godinu; vlade su se naprosto utrkvale u izdašnim donacijama za specijalne ne-budžetske programe Tribunala; Savet bezbednosti je odobrio izbor dodatnih stalnih sudija; izgrađene su još dve sudnice; angažovani su novi tužioci, istražitelji, pravni savetnici...

Pet godina nakon osnivanja, Tribunal i njegovi tvorci su, napokon, ušli u period stabilnih i zrelih odnosa, gotovo bi se moglo reći "medeni mesec", koji će trajati sve negde do početka 2002. godine, kada kao posledica promene prioriteta međunarodne zajednice (nakon 11. septembra 2001) počinju da se ispoljavaju prvi znaci "zamora Tribunalom."

Tribunal i njegovo "biračko telo"

Zaokupljen borbom za preživljavanje i pridobijanjem onih od kojih su mu zavisili opstanak i funkcionisanje - od Budžetskog komiteta UN i drugih donatora do NATO i ostalih službi koje su bile u poziciji da obezbede hapšenje optuženih i pristup dokazima - Tribunal je u prvih nekoliko godina gotovo u potpunosti zanemario svoje "biračko telo", kako je sudija Gabrielle Kirk-McDonald u jednoj prilici opisala javnost u državama bivše Jugoslavije.

Istovremeno, u samom Tribunalu - a posebno u njegovom tužilaštvu - je tokom prvih nekoliko godina vladalo gotovo paranoično podozrenje prema svakome iz bivše Jugoslavije - od prevodilaca, preko novinara, do pravnih i drugih eksperata - koji su bili raspoloženi da stave na raspolaganje svoja znanja, iskustva i, posebno, svoje duboko i iz prve ruke poznavanje i razumevanje procesa koji su doveli do raspada zemlje, ratova i ratnih zločina. Šteta, jer su zahvaljujući njima haški tužioci, istražitelji i analitičari, okupljeni sa svih strana sveta, mogli mnogo lakše da premoste kulturni jaz koji ih je delio od tog dalekog i nepoznatog područja koje se odjednom našlo u njihovoj nadležnosti. I da mnogo brže i bezbolnije dođu do određenih saznanja i shvatanja o relevantnim faktorima koji su doveli do događaja i zločina kojima su se bavili. Mogli su da izbegnu lutanja, promašaje i povremene "gafove"... nad kojima likuju protivnici Tribunala, ne samo u bivšoj Jugoslaviji.

Nešto više elementarnog predznanja o području kojim se bave - makar ono što je o njegovoj geografiji, istoriji ili kulturi napisano u srednjoškolskim udžbenicima - ne bi bilo na odmet ni pojedinim sudijama, koje ponekad umeju da frapiraju svojim nepoznavanjem notornih činjenica, što svakako ne doprinosi učvršćivanju kredibiliteta Tribunala među njegovim "biračima." Povremeno se stiče utisak da pojedine sudije ne žele da budu "kontaminirane" čak ni notornim činjenicama o

regionu i da to neznanje smatraju vrlinom. Neki vrhunski pravници, sa višegodišnjim iskustvom u Tribunalu, takvu i druge manjkavosti pripisuju dominaciji suparničkog odnosno anglo-saksonskog pravnog sistema, čije nametanje sudu koji se bavi slučajem bivše Jugoslavije smatraju oblikom "pravosudnog kolonijalizma."

Međutim, ni nesporno zakašnjenje u obraćanju svojim "biračima", ni povremeni "gafovi" tužilaca, ni "vrlina neznanja" kojom se ističu pojedine sudije, ne utiču bitno na stav koji prema Tribunalu ima javnost u državama i entitetima bivše Jugoslavije.

Tačno je da je Tribunal tek krajem devedesetih osnovao svoj Outreach program i počeo da svoja saopštenja i dokumente objavljuje na BHS-u odnosno "bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku" kako se to, možda lingvistički pogrešno ali politički korektno, definiše u Hagu. Međutim, mogao je on to da radi od prvog dana ali bi rezultat, sva je prilika, bio identičan. Jer, stav srpske, hrvatske, bosanske ili kosovske javnosti prema Tribunalu nije rezultat onog što rade ili ne rade haški tužioci i sudije, već ga prevashodno diktiraju i oblikuju lokalne političke elite i njima podređeni mediji.

Ne treba, s tim u vezi, ispustiti iz vida činjenicu da su sve do 2000. godine na vlasti u Srbiji, Hrvatskoj i Bosni bile ličnosti i političke elite pod istragom - a u slučaju Srbije i pod optužnicama - haškog tužilaštva. Jasno je da njima ni najmanje nije odgovaralo da javnost u njihovim zemljama stekne pravu sliku o misiji i delovanju Tribunala. Ne treba, takođe, smetnuti s uma da su najuticajnijim mediji bili sve do nedavno, a ponegde su i dalje, pod kontrolom uređivačkih timova koji su se u prethodnoj deceniji "istakli" u pripremi terena za rat i ratne zločine, a zatim i u njihovom pravdanju ili zataškavanju u ime "viših" interesa. U takvoj situaciji, bilo bi iluzorno očekivati od Tribunala da bude uspešniji u rešavanju svojih "problema sa javnošću" u Srbiji ili Hrvatskoj.

Deluje paradoksalno, ali je ipak objašnjivo, da je u vreme Miloševića Tribunal imao veću podršku i bolji imidž u delu srpske javnosti, nego što ih ima nakon njegovog odlaska sa vlasti. Stvari su, tada, bile mnogo jednostavnije, crno-bele: biti "protiv" Miloševića je gotovo automatski značilo biti "za" Tribunal. Svojim istragama, optužnicama i nalogima za izručenje optuženih i dostavljanje dokumenata, Tribunal je ugrožavao temelje režima, pa ga je tadašnja opozicija doživljavala kao "faktičkog saveznika" u borbi za promene, odnosno vlast. Ne, naravno, zato što je opozicija prihvatila nužnost suočavanja sa prošlošću i neophodnost da se odgovornost za počinjena zverstva individualizuje kako ne bi ostala kolektivna, već zato što je i sama Tribunal i međunarodnu pravdu doživljavala isključivo kao instrument političkih pritisaka koji mogu doprineti promeni režima.

Kada je režim promenjen, stvari su, odjednom, postale daleko složenije. Takozvane demokratske snage - beznadežno rascepkane, dezorijentisane i međusobno suprotstavljene - pokazale su se veštijim u instrumentalizaciji Tribunala od prethodnog režima. Milošević je samo ignorisao i anatemisao Tribunal; oni koji su ga nasledili nastojali su da ga iskoriste za svoje političke ciljeve. Saradnju sa Tribunalom su prihvatili i svojoj javnosti predstavili isključivo kao instrument za obezbeđivanje neophodne finansijske i ekonomske pomoći. Čista trgovina, u kojoj je - kao u svakoj takvoj transakciji - cilj dati što manje da bi se dobilo što više. Dodatna vrednost tako koncipirane saradnje je i u tome što je omogućava uklanjanje izvesnih "nepoćudnih ličnosti" bivšeg režima - na čelu sa Miloševićem, Šainovićem, Šešeljom, Stanišićem... - čije bi dalje prisustvo u Srbiji moglo da bude rizično po nove vlasti. Konačno, ali ne i najmanje važno, Tribunal i odnos prema njegovim nalogima za hapšenje ili dostavljanje dokumenata su iskorišćeni kao glavna "politička batina" u međupartijskom obračunima i izdignuti su na nivo centralnog političkog pitanja u izbornim kampanjama, kako bi se pažnja dezorijentisane javnosti odvratila od dramatične ekonomske, socijalne i političke stvarnosti. Slika koja o Tribunalu postoji u Srbiji je više rezultat toga, nego što je odraz onoga što se u Hagu radi ili ne radi. Jer o tome šta se u Hagu radi ili ne radi u srpskoj javnosti se zna vrlo malo i vrlo pogrešno.

Svojevremeno je bilo pokušaja da se izbori u Srbiji i Hrvatskoj predstave kao neka vrsta referendum "za" ili "protiv" Tribunala i da se ponovno oživljavanje nacionalističke desnice - radikala i

"pravaša" - tumači kao odgovor srpskih, odnosno hrvatskih, birača na "agresivne" i "neumerene" zahteve i pritiske Carle del Ponte. Takva tumačenja lišena su svakog osnova. Ako su izbori predstavljali neku vrstu referenduma, onda je to bio plebiscit "za" ili "protiv" suočavanja sa prošlošću. Većina se izjasnila da je za to - prerano. Pobili su poricanje i produžena politička i moralna blokada, odbijanje da se shvati šta se dogodilo i ko je za to odgovoran. Iskustvo Nemačke posle Drugog svetskog rata pokazuje da to može da traje prilično dugo, ali ne i večno.

Najviše što u takvoj situaciji Tribunal može da učini za svoje "birače" na prostorima bivše Jugoslavije jeste da - rigoroznim utvrđivanjem činjenica o tome šta se zaista dogodilo u protekloj deceniji i ko je za to odgovoran - onemogući povratak na "kulturu nekažnjivosti", oteža poricanje zločina i revizionistička tumačenja novije istorije i pripremi građu za buduće suočavanje sa prošlošću.

Privremeni i prevremeni bilans

Kao što efekti Nuremberga u posleratnoj Nemačkoj nisu bili vidljivi već 1947. ili 1948. godine, nego tek u sledećoj generaciji, ili čak sledećim generacijama, tako se ni puni učinak Tribunala ne može sagledati i meriti na kratak rok. Tim pre što Tribunal još nije završio svoj rad i što mu predstoje još najmanje četiri godine "velikih suđenja" optuženima na najvišim nivoima političke, vojne ili policijske hijerarhije svih nekada sukobljenih strana. Svaka ocena njegovog dosadašnjeg bilansa i efekta je, stoga, nužno privremena i prevremena.

Tribunal je - da parafraziramo uvodnu izjavu Tihomira Blaškića - uspostavio princip da se "masovni zločini ne mogu činiti nekažnjivo" i da niko, uključujući i one na najvišim političkim i državnim položajima, nije imun od odgovornosti za zločine protiv čovečnosti, teške povrede Ženevskih konvencija, kršenja zakona ili običaja ratovanja i genocid. Istina, Tribunal je optužio i sudio (ili će tek suditi) relativno malom broju odgovornih ili najodgovornijih za masovne zločine počinjene na prostorima bivše Jugoslavije. Njegovih ukupno oko 160 optuženih, verovatno, ne predstavlja ni jedan odsto onih koji su u protekloj deceniji okrvavili ruke masovnim zločinima u oružanim sukobima Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, na Kosovu i u Makedoniji. Međutim, proces koji je započet osnivanjem Tribunala i koji će se, u to više nema nikakve sumnje, nastaviti i godinama nakon njega, čini da ni preostalih 99 odsto ne može da ima miran san i da bude sigurno da kad-tad neće pasti u ruke pravde. Odgovornost za ratne zločine ne zastareva a nadležnost za njihovo gonjenje i kažnjavanje je univerzalna, u šta su se uverili brojni nacistički zločinci kojima je, širom sveta, suđeno tri, četiri ili čak pet decenija posle kraja II svetskog rata. Nema razloga da se isto, u narednim decenijama, ne dogodi i sa zločincima sa prostora bivše Jugoslavije. Ako im se to ne dogodi "kod kuće", dogodice im se po svetu gde sve češće hapse, sude ili izručuju "naše" zločince koji su pokušali da se sklone u Kanadu, Latinsku Ameriku, Nemačku ili Skandinaviju.

Osim što je uspostavio princip da se masovni zločini ne mogu činiti nekažnjivo, Tribunal je svojim dosadašnjim radom generisao pozitivne promene i podstakao reforme i jačanje nacionalnih pravosuđa u državama bivše Jugoslavije. Zahvaljujući Tribunalu i uslovljavanjima međunarodne zajednice (kojih, opet, ne bi bilo da nema Tribunala), područje bivše Jugoslavije se postepeno približava tački sa koje teško da može biti povratka na vreme neodgovornosti i kulturu nekažnjivosti. Taj proces se, istina, i dalje odvija više pod spoljnim političkim i ekonomskim pritiskom i uslovljavanjem intergracije u euroatlantske institucije, nego iz sazrele "unutrašnje" potrebe suočavanja sa prošlošću i utvrđivanja i prihvatanja odgovornosti za ono što se dogodilo. Međutim, nakon što u protekloj deceniji nisu pokazale previše revnosti i entuzijazma za procesuiranje ratnih zločina (sem ponekog koji je počinila "druga" strana), države bivše Jugoslavije se, htele to ili ne, postepeno osposobljavaju kako za preuzimanje predmeta koje im ustupa Tribunal, tako i za nastavak istraga koje je započelo haško tužilaštvo ali koje zbog "izlazne strategije" nisu dovele do tribunalovih optužnica. Najveći deo dokaznog materijala koje je tužilaštvo Tribunala prikupilo od 1994. do kraja 2004. protiv više hiljada osumnjičenih za ratne zločine, prosleđen je ili će biti prosleđen lokalnim pravosuđima na dalji postupak. Lokalna tužilaštva i sudovi bi, dakle, trebalo da imaju pune ruke posla u godinama i decenijama koje dolaze.

Istina, sposobnost lokalnih pravosuđa u Srbiji, BiH ili Hrvatskoj je nužan ali ne i jedini uslov za efikasno krivično gonjenje onih koji su okrvavili ruke u ratovima protekle decenije. Podjednako važno, ako ne i važnije, je da u svakoj od tih sredina postoji jasno izražena politička volja da se raskrsti pre svega sa zločincima u sopstvenim redovima, kao i da iza takvog opredeljenja stoji nedvosmislena podrška takozvane kritične mase u javnosti. Stvaranje tih uslova je, jasno, zadatak odgovorne politike i odgovornih medija u čemu zemlje bivše Jugoslavije, na žalost, i dalje oskudevaju.

Tribunalove istrage i suđenja rekonstruisali su i dokumentovali značajan deo onoga što se u protekloj deceniji događalo na prostorima bivše Jugoslavije, kako je došlo do masovnih zločina i ko je za njih odgovoran. Tribunal, istina, ne piše istoriju, ali činjenice koje su nakon rigoroznog dokaznog postupka i uz maksimalno poštovanje prava optuženih utvrđene u njegovim presudama predstavljaju dragocenu građu budućim istoričarima i otežavaju poricanje zločina i revizionistička prekrajanja istorije. Sa svakom novom presudom i svakim priznanjem krivice sve su teža razumna poricanja masovnih zločina. A nerazumnih će, naravno, uvek biti.

Konačno, ali ne i najmanje važno, efekti dosadašnjeg rada Tribunala osećaju se i daleko izvan prostora bivše Jugoslavije. Prvim suđenjima i presudama Tribunal je pokazao da je međunarodno krivično pravosuđe moguće i podstakao je procese koji su doveli do stvaranja drugih ad-hoc tribunala ili specijalnih sudova (za Ruandu, Sijera Leone, Kampučiju...) kao i do usvajanja Rimskog statuta i formiranja stalnog Međunarodnog krivičnog suda. U proteklih desetak godina, Tribunal je stvorio impresivan korpus sudske procedure i prakse, presuda i odluka kojima se razvijaju i artikulišu principi i norme međunarodnog krivičnog prava i popunjavaju praznine u njegovoj primeni, na način koji će biti od neizmernog značaja kako za stalni Međunarodni krivični sud, tako i za nacionalna pravosuđa.

Balkanska privilegija

Opisujući raspad Jugoslavije kao "zemljotres koji je pogodio čitav region", bivši glavni tužilac Louise Arbour je svojevremeno rekla da je Tribunal za međunarodno pravo predstavljao "zemljotres iste snage i razmera po talasima koje je izazvao." Tribunal je, smatra ona, "stvorio tačku sa koje nema povratka na planu lične odgovornosti, kraja kulture nekažnjivosti i očekivanja sveta da vojne i političke vođe moraju da odgovaraju za svoje postupke." Može se raspravljati o tome da li su pojedine tribunalove odluke bile pravno ispravne ili ne, ali ništa, po njoj, "neće ukloniti nasleđe da je Tribunal uspeo, uprkos svim početnim očekivanjima."

Verovatno je to slaba uteha za sve žrtve i stradanja u proteklih ratovima, ali je bivša Jugoslavija svojom tragedijom dala neizmerni doprinos razvoju i primeni međunarodnog krivičnog pravosuđa i borbi protiv kulture nekažnjivosti. Kritičari "selektivne pravde" će, ne bez razloga, ukazati da visoki principi odgovornosti koje Tribunal "isteruje na Balkanu i nad Balkancima" nisu još univerzalni i da načelo komandne odgovornosti, po kojem su osuđeni neki "balkanski" vojni zapovednici ili komandanti logora, "ne važi" za komandante savezničke koalicije u Iraku ili za upravnike zatvora poput Abu Graib.

"Balkanci", zbog toga, ne bi trebalo da se osećaju diskriminisanim. Naprotiv, treba da se osećaju privilegovanim.

februar 2006.

PORUKA TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Pitanje procesuiranja ratnih zločina u Bosni i Hercegovini jedno je od ključnih pitanja za progres naše zemlje, za uspostavljanje vladavine prava i sigurnog okruženja i pitanje koje zahtjeva angažman čitavog društva, čiji smo svi dio i mehanizam.

Moramo uzeti u obzir da je pred nama, pred Bosnom i Hercegovinom, tek početak procesuiranja ratnih zločina. Čeka nas procesuiranje velikog broja predmeta. Nas čeka proces koji će našu zemlju osloboditi tereta zaostavštine ratnih zločina u liku i djelu počinitelja koji se i danas slobodno kreću našim gradovima i ulicama.

Zločini koji su se dogodili na području naše zemlje odnijeli su više desetina hiljada života, više od milion ljudi je raseljeno ili protjerano, imovina i privatna i društvena je uništena, više desetina hiljada ljudi bilo je izloženo psihičkoj i fizičkoj torturi. Sve to su ratni zločini i zločini protiv čovječnosti koji moraju biti istraženi i procesuirani. Okružna i kantonalna tužilaštva oba entiteta i Distrikta Brčko primila su tokom godina prijave protiv više desetina hiljada osoba koje se sumnjiči da su počinili ratni zločin na području Bosne i Hercegovine. Svaka od tih prijava zahtijeva provjeru prije nego što se donese odluka o započinjanju istrage ili odbacivanju prijave. To je ogroman i dugotrajan postupak koji se ne smije i neće uzeti olako jer i ti osumnjičeni imaju pravo na pravičan postupak, a žrtve pravo na to da počinitelji budu procesuirani i kažnjeni za svoja djela. Ali, procesuiranje ratnih zločina nije i ne smije biti problem samo jedne grupe ljudi. Moramo zajedno stvoriti atmosferu u kojoj će počinitelji ratnih zločina prestati uživati status nacionalnih heroja i u kojoj će žrtve zločina dobiti mjesto koje zaslužuju.

Moramo osigurati sigurno okruženje i podršku za svjedoke ratnih zločina koji će svjedočiti u predmetima kako pred Sudom BiH, tako i pred entitetskim sudovima. Žrtve i svjedoci ratnih zločina moraju moći slobodno svjedočiti protiv počinitelja, bez straha od osвете ili osude okoline iz koje dolazi počinitelj zločina. Moramo shvatiti da se povjerenje među narodima ne može graditi samo i isključivo na krivičnompravnom procesuiranju ratnih zločina, već da se u izgradnju povjerenja moraju aktivno uključiti i druge institucije i slojevi društva, kako vladine tako i nevladine organizacije. Upravo u tom kontekstu Tužilaštvo BiH se zalaže za donošenje nacionalne strategije djelovanja svih nadležnih organa i institucija u Bosni i Hercegovini po svim pitanjima koja se odnose na ratne zločine, a naročito na procesuiranje počinioca ratnih zločina, te je u tom smislu pokrenulo i inicijativu za njenu izradu. Jedino tako, identificirajući probleme i rješenja tih problema, odgovornosti i obaveze svih i usmjeravajući svoje aktivnosti u zajedničkom naporu, možemo odgovoriti ovom izazovu koji je postavljen pred nas tužioce, ali i pred bosanskohercegovačko društvo u cjelini, čime će se pomoći u izgradnji povjerenja i vladavine prava.

Poruka koju Tužilaštvo Bosne i Hercegovine šalje je da su ratni zločinci i kriminalci dobili ozbiljnog neprijatelja u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, koja će, na temelju zakona, procesuirati počinitelje ratnih zločina.

Tužilaštvo/tužiteljstvo Bosne i Hercegovine

Tužilaštvo-Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine osnovano je Zakonom o Tužilaštvu-Tužiteljstvu BiH koji je proglasio Visoki predstavnik 2002. godine, da bi nakon toga, u jesen iste godine, Zakon bio usvojen i u Parlamentu Bosne i Hercegovine. Prva četiri domaća tužioca imenovana su 16. januara 2003. godine, a prvi međunarodni tužilac u martu 2003. g.

Nadležnost Tužilaštva BiH zasnovana je na gonjenju počinitelja krivičnih djela propisanih Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, a u organizacijskom smislu, Tužilaštvo BiH sastoji se od Odjela za opći kriminal u kojem su samo domaći tužioc, Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju u kojem su i domaći i međunarodni tužioc, a od 2005. godine sastavni dio Tužilaštva je i Odjel za ratne zločine u kojem, također, rade i domaći i međunarodni tužioc.

Odjel za ratne zločine formiran je nakon donošenja paketa zakona koji je usvojen u Parlamentu BiH u decembru 2004. godine, a koji su bili nužni da bi se predmeti sa MKSJ mogli procesuirati pred

domaćim pravosudnim institucijama, kao i da bi se mogla preuzeti uloga Jedinice za pravila puta MKSJ koja je do svog zatvaranja pregledavala predmete ratnih zločina prije nego što domaći sudovi mogu donijeti odluku o lišenju slobode osumnjičenih za ratne zločine počinjene za području Bosne i Hercegovine.

Odjel za ratne zločine

Pred Bosnom i Hercegovinom je procesuiranje ratnih zločina proces koji je tek započeo. Procedure propisane zakonima BiH koji se odnose na dužinu trajanja samog postupka su mnogo ekspeditivnije nego što su to procedure propisane pravilima Haškog tribunala tako da se očekuje da sami procesi traju puno kraće od onih pred Tribunalom. Tužilaštvo BiH, odnosno njegov Odjel za ratne zločine nije institucija koja ima rok trajanja, nego je to stalna bosanskohercegovačka pravosudna institucija koja će procesuirati počinitelje ratnih zločina dok ih bude i dok bude zakona koji propisuju njihovo gonjenje.

Odjel za ratne zločine sastoji se od domaćih i međunarodnih tužilaca i bavi se isključivo predmetima ratnih zločina. Na čelu ovog Odjela je zamjenik Glavnog tužioca BiH, domaći tužilac.

Sam Odjel podijeljen je u timove koji pokrivaju određene geografske regije. Na čelu svakog od timova je domaći tužilac koji je ujedno i šef tima:

- Tim 1. pokriva regiju sjeverozapadne Bosne i dio Posavine;
- Tim 2. pokriva regiju središnje Bosne;
- Tim 3. pokriva regiju istočne Bosne (dolina Drine) i dio Posavine;
- Tim 4. pokriva regiju Sarajeva i istočne Bosne uključujući Foču;
- Tim 5. pokriva regiju zapadne Hercegovine i dolinu Neretve; i
- Specijalni tim 6 za područje Srebrenice.

U sklopu aktivnosti Odjela za ratne zločine, Kolegij tužilaca Tužilaštva BiH donio je Pravilnik o preuzimanju predmeta čiji sastavni dio je i dokument naslovljen Orijentacioni kriteriji za ocjenjivanje osjetljivih predmeta Jedinice za pravila puta. Svrha tog dokumenta je odrediti smjernice o tome koji su to predmeti koji, zbog svoje težine ili zbog statusa počinitelja, mora procesuirati Tužilaštvo BiH, a koji predmeti se mogu ustupiti stvarno i mjesno nadležnim tužilaštvima na dalje postupanje. Zbog velikog broja predmeta ratnih zločina, očekivati je da će ipak najveći dio njih biti procesuiran na kantonalnom/okružnom nivou.

Predmeti koje će po službenoj dužnosti preuzeti Odjel za ratne zločine Tužilaštva BiH od kantonalnih/okružnih tužilaštva u BiH su oni koji se tiču najtežih zločina kao što je genocid, masovna ubojstva, masovna silovanja, protjerivanja na sistematskoj osnovi i slična najteža djela ratnog zločina, kao i oni u kojima je osumnjičeni bivši ili sadašnji nosilac policijske, vojne ili civilne/političke vlasti, gdje su potencijalni svjedoci u posebno osjetljivom položaju i slično. Ti predmeti dobijaju oznaku 'vrlo osjetljiv' i, ukoliko optužnica nije stupila na pravnu snagu pri nekom od kantonalnih/okružnih sudova u BiH prije stupanja na snagu Zakona o krivičnom postupku BiH (mart 2003. godine), procesuiranje tih predmeta preuzima Tužilaštvo BiH. Ostali predmeti dobijaju oznaku 'osjetljiv' i vraćaju se stvarno i mjesno nadležnim tužilaštvima na dalje postupanje.

Odjel za ratne zločine je nadležan za četiri vrste predmeta ratnih zločina:

- (1) predmeti u kojima je Tužilaštvo MKSJ provelo istrage i podiglo optužnice pred Tribunalom protiv određenih osumnjičenih, a za koje je sudsko vijeće Tribunala donijelo pravomoćnu odluku da se ti predmeti prosljede Bosni i Hercegovini;
- (2) predmeti u kojima je Tužilaštvo Tribunala djelimično ili u potpunosti provelo istrage ali nije podiglo optužnice, ali ih prosljeđuje Bosni i Hercegovini;
- (3) predmeti koje je pregledala Jedinica za pravila puta MKSJ i vratila ih na nadležnost tužilaštvima u BiH, a koji su ocijenjeni kao 'vrlo osjetljivi';
- (4) svi predmeti koji su otvoreni nakon što je Jedinica za pravila puta MKSJ prestala s radom.

mart 2006.

PARTNERSTVO I TRANZICIJA IZMEĐU MKSJ I DOMAĆIH SUDOVA

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) osnovan je 25. maja 1993. rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija. Ta rezolucija je usvojena kao odgovor na prijetnju međunarodnom miru i bezbjednosti koju su izazvala masovna ubistva, etničko čišćenje i druga teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na teritoriji bivše Jugoslavije, posebno u Bosni i Hercegovini.

Misija MKSJ-a je da krivično goni i sudi osobama osumnjičenim za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocid koji su počinjeni na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. Rad MKSJ-a trebao bi doprinijeti ponovnom uspostavljanju mira, time što će obeshrabriti daljnja kršenja međunarodnog humanitarnog prava, spriječiti revizionizam i obezbijediti pravdu žrtvama.

Strategija okončanja rada MKSJ-a

Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija je u svojim rezolucijama 1503 (iz augusta 2003.) i 1534 (iz marta 2004.) podržao strategiju okončanja rada MKSJ-a (Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju, ili "Tribunal"), kako bi se osiguralo postepeno i koordinirano okončanje historijske misije Tribunala do 2010. Prema toj strategiji, Tribunal će se usredotočiti na krivično gonjenje i suđenje najvišim rukovodiocima, dok će mali broj predmeta koji se odnose na optužene srednjeg i nižeg ranga biti prebačen nacionalnim sudovima. Ta strategija također podrazumijeva da će Tribunal pomoći jačanje kapaciteta domaćih sudova u regiji za procesuiranje ratnih zločina.

Postoje dvije glavne kategorije predmeta koje Tribunal prosljeđuje domaćim sudovima u regiji:

- (1) predmeti u kojima je Tužilaštvo Tribunala djelimično ili u potpunosti provelo istrage ali *nije* podiglo optužnice.
- (2) predmeti u kojima je Tužilaštvo provelo istrage i podiglo optužnice pred Tribunalom protiv određenih osumnjičenih.

Prosljeđivanje predmeta u kojima MKSJ nije podigao optužnice

Tužilaštvo Tribunala domaćim tužilaštvima prosljeđuje predmete u kojima je provedena istraga, ali optužnice nisu podignute pred Tribunalom. Na nadležnim nacionalnim pravosudnim organima leži odgovornost da takve istrage privedu kraju na osnovu dokaza dobivenih od MKSJ i podignu optužnice gdje je to prikladno.

Među predmetima koji su do sada prebačeni nalaze se oni koji se odnose na zločine počinjene u Gospiću (Županijski sud u Rijeci je osudio tri osobe), Vukovaru (Vijeće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu osudio je 15 osoba) i Zvorniku (pred Vijećem za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu trenutno se vode postupci protiv šest osoba). Tužilaštvo Tribunala će i dalje prosljeđivati takve predmete u okviru svojih napora na sprečavanju nekažnjivosti.

Prosljeđivanje predmeta u kojima je MKSJ podigao optužnice

Do 22. juna 2006., šestorica optuženih su prebačena iz Haga u Bosnu i Hercegovinu (BiH) i dvojica u Hrvatsku da im se sudi pred domaćim sudovima u tim zemljama. Ovi predmeti su prosljeđeni prema pravilu 11bis Pravidnika o postupku i dokazima Tribunala i u skladu sa strategijom okončanja rada Tribunala.

Broj predmeta koji će biti prosljeđeni prema pravilu 11bis je relativno mali. Pored osmorice optuženih koji su već prebačeni, predmeti protiv osam drugih optuženih se trenutno razmatraju za eventualno prosljeđivanje na osnovu zahtjeva tužioca Tribunala.

Vijeće za prosljeđivanje sastavljeno od troje sudija razmatra zahtjeve za prosljeđivanje koje podnosi tužilac Tribunala. Prvo, to Vijeće treba da utvrdi da li težina krivičnih djela kojima se optuženi terete i nivo odgovornosti optuženih zadovoljavaju kriterij za prosljeđivanje. Dok se predmeti koji se odnose na srednje i niže pozicionirane optužene mogu proslijediti nacionalnim vlastima, najvišim vođama sudit će se u Hagu.

Ukoliko Vijeće za prosljeđivanje donese odluku da određeni predmet može biti prosljeđen, sudije MKSJ-a odlučuju kojoj državi predmet treba proslijediti - državi u kojoj je zločin počinjen, državi u kojoj je optuženi uhapšen ili bilo kojoj drugoj državi koja je voljna da ga procesuirala. Vijeće za prosljeđivanje ocjenjuje da li ta država može ispuniti međunarodne standarde ljudskih prava i pravičnog suđenja.

Pravila puta

U Bosni i Hercegovini, od 1996. do 2004. Tribunal je odigrao ključnu ulogu u pogledu toga koji predmeti su se mogli procesuirati pred bosanskohercegovačkim sudovima. Prema tzv. Pravilima puta uspostavljenim Rimskim sporazumom 1996., domaći sud u BiH mogao je izdati nalog za hapšenje osumnjičenog za ratne zločine samo nakon što je dosje u tom predmetu pregledalo i odobrilo Tužilaštvo MKSJ. Ono je pregledalo te dosjee kako bi utvrdilo da li sadrže uvjerljive navode ili su bez ozbiljnih dokaza. Jedan od glavnih ciljeva Pravila puta bio je da se vlasti u BiH spriječe da bez uvjerljivih dokaza hapse osobe pod sumnjom da su počinile ratne zločine. Taj postupak je odigrao ključnu ulogu u zaustavljanju proizvoljnih i nezakonitih hapšenja u Bosni i Hercegovini i poticanju slobode kretanja u zemlji. Tužilaštvo MKSJ-a je ukupno pregledalo 1.419 predmeta protiv 4.985 osoba i dalo saglasnost da se 848 osoba uhapsi na osnovu optužbi za ratne zločine.

U oktobru 2004. MKSJ je proces pregleda dosjea prema Pravilima puta prebacio na vlasti BiH. Tužioci na entitetskom nivou u BiH sada predmete dostavljaju Tužilaštvu BiH na pregled i ocjenu da li osjetljivost određenog predmeta zahtijeva da se on procesuirala na državnom nivou. Kako se broj osoba osumnjičenih za učešće u ratnim zločinima u BiH mjeri hiljadama, većina predmeta ratnih zločina će se i dalje voditi pred kantonalnim i okružnim sudovima, dok će samo najosjetljiviji predmeti biti procesuirani na Sudu BiH.

Vladavina prava i ostavština MKSJ-a

MKSJ podržava jačanje kapaciteta domaćih institucija za procesuiranje ratnih zločina i pruža punu podršku osnivanju specijalizovanih institucija za krivično gonjenje i suđenje osobama za koje se sumnja da su počinile teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava. Kroz različite programe obuke i prebacivanje dokumenata i znanja, Tribunal će nastaviti da blisko saraduje s domaćim institucijama u zemljama na području bivše Jugoslavije kako bi osigurao trajnu ostavštinu rada Tribunala. Sud Bosne i Hercegovine je posebno blizak partner Tribunala u tom pogledu, a osnivanje Odjela za ratne zločine, koje je podržao Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija, predstavlja ključnu komponentu strategije okončanja rada MKSJ-a. Tribunal od samog početka usko saraduje s Odjelom za ratne zločine.

PREDMETI OKONČANI PRED MEĐUNARODNIM SUDOM ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU



Fotografiju ustupio Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

"PRIJEDOR"

DUŠKO TADIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Hotimično lišavanje života; mučenje ili nečovječno postupanje; hotimično nanošenje teške patnje ili teške tjelesne povrede ili ugrožavanje zdravlja (teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949.)

- tokom napada na Kozarac i okolno područje, učestvovao je u sakupljanju i prisilnom premještanju civila u zatočeničke logore.

- kao dio grupe Srba, udario je rukama i nogama jednu žrtvu sve dok se ovaj nije onesvijestio, čime je direktno pomagao u ostvarenju zajedničkog nauma te grupe da nanese tešku fiziku patnju pripadnicima druge grupe.

- jednoj žrtvi je prijetio nožem, a onda ga je ubo.

Ubistvo (zločini protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja)

- ubistvo dvojice muslimanskih policajaca u Kozarcu 26. maja 1992.

- učestvovao je u ubistvu petorice muškaraca u Jaskićima, selu pored Prijedora

DUŠKO TADIĆ

Osuđen za hotimično lišavanje života, mučenje ili nečovječno postupanje i ubistvo

Predsjednik lokalnog odbora Srpske demokratske stranke ("SDS") u Kozarcu.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Njemačkoj**

OKONČANI PREDMETI

Rođen	1. oktobra 1955. u Kozarcu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	13. februara 1995.
Hapšenje/predaja	13. februara 1994., uhapšen u Minhenu od strane njemačke policije
Prebačen na MKSJ	5. marta 1995.
Prvo stupanje pred sud	26. aprila 1995. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda	7. maja 1997.
Presuda o kazni	14. jula 1997., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	15. jula 1999., osuđen po devet dodatnih tačaka
Presuda o kazni Žalbenog vijeća	26. januara 2000., osuđen na ukupno 20 godina zatvora
Nalazi se na izdržavanju kazne	31. oktobra 2000. prebačen u Njemačku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 13. februara 1994.

"LOGOR SUŠICA"

DRAGAN NIKOLIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo, seksualno nasilje, mučenje (zločini protiv čovječnosti)

- muslimanske i druge nesrpske zatočenike podvrgavao je ubistvima, silovanju i mučenju, te je učestvovao u stvaranju i održavanju atmosfere straha u logoru putem ubistava, premlaćivanja, seksualnog nasilja i drugih vidova fizičkog i psihičkog zlostavljanja.

- za vrijeme dok je bio odgovoran za logor, Nikolić je ubio devet nesrpskih zatočenika u logoru Sušica. Najstarija žrtva je bio šezdesetogodišnji muškarac čije su patnje trajale sedmicu dana, tokom kojih je nekoliko puta gubio svijest usljed batinanja.

- i pored preklinjanja žrtava da prestane s batinanjem, Nikolić je nastavljao da udara zatočenike nogama i pesnicama, koristeći pritom oružje kao što su drvene palice, željezne šipke, drške sjekira, kundaci pušaka, metalni "bokseri", metalne cijevi, palice i gumena cijev ispunjena olovom. Povrede koje je nanosio tokom premlaćivanja ponekad su bile fatalne. U nekim slučajevima, premlaćivanja su trajala po 45 minuta.

- Nikolić je lično odvodio i na druge načine omogućavao odvođenje zatočenica iz hangara, gdje su bile smještene, znajući pritom da se to čini u svrhu silovanja i drugih oblika ponašanja koje predstavlja seksualno zlostavljanje.

- Nikolić je dvojicu zatočenika tukao željeznim šipkama, drvenim palicama i kundacima pušaka oko 90 minuta. Zbog tog premlaćivanja, jedan od zatočenika je zadobio posjekotinu na stražnjoj strani glave, izbijena su mu četiri zuba i polomljena tri rebra. Nikolić je prizano da je još trojicu zatočenika tukao na sličan način.

DRAGAN NIKOLIĆ

Osuđen za progone, ubistvo, seksualno nasilje i mučenje

Takođe poznat i kao 'Jenki'. Bio je komandant zatočeničkog logora Sušica u opštini Vlasenica, istočna Bosna i Hercegovina, od početka juna 1992. do njegovog zatvaranja krajem septembra 1992. godine.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u Italiji

OKONČANI PREDMETI

Rođen	26. aprila 1957. u Vlasenici, istočna Bosna i Hercegovina
Optužnica	4. novembra 1994.
Hapšenje/predaja	20. aprila 2000., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	21. aprila 2000.
Prvo stupanje pred sud	28. aprila 2000. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 18. marta 2002. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 27. juna 2003. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice.
Potvrdno izjašnjenje o krivici	4. septembra 2003. izjasnio se krivim po svim tačkama treće izmijenjene optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	18. decembra 2003., osuđen na 23 godine zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	4. februara 2005., osuđen na 20 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	21. juna 2006. prebačen u Italiju na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 21. aprila 2000.

"LOGOR KERATERM"

DUŠKO SIKIRICA

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

- ubio je jednog zatočenika u logoru tako što mu je pucao u glavu.
- nije izvršio svoju dužnost da spriječi ljude izvan logora da ulaze u logor i zlostavljaju zatočenike.
- kao komandant obezbjeđenja, Sikirica je znao za nehumane uslove u logoru, uključujući nedovoljnu hranu i vodu, neadekvatnu medicinsku njegu i liječenje, pretrpanost i manjak svježeg zraka i kretanja i neadekvatnost higijenskih rješenja. Takođe je znao da su zatočenici premlaćivani, silovani, seksualno zlostavljani i ubijani.



DUŠKO SIKIRICA
Osuđen za progone

Od 14. juna do 27. jula 1992. Sikirica je bio komandant obezbjeđenja u logoru Keraterm na području Prijedora, na sjeverozapadu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **15 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Austriji**

Rođen	23. marta 1964. u Čirkin Polju, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Uhapšen	25. juna 2000., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	25. juna 2000.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	7. jula 2000. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 19. septembra 2001. izjasnio se krivim po jednoj tački za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	13. novembra 2001. osuđen na 15 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	10. maja 2002. prebačen u Austriju na izdržavanje kazne. U kaznu mu je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru (jedna godina, četiri mjeseca i 19 dana).

"LOGOR KERATERM"

DAMIR DOŠEN

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progona na političkoj rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

- dozvolio je progone i prešutno prihvaćao nasilje nad zatočenicima u logoru, uključujući premlaćivanja, silovanje, seksualno zlostavljanje i ubistva, kao i maltretiranje, ponižavanje i psihološko zlostavljanje.

- zloupotrijebio je svoj položaj od povjerenja.



DAMIR DOŠEN
Osuđen za progone

Od 3. juna do početka avgusta 1992. Došen je bio vođa smjene straže (koju je činilo 6-12 stražara) u logoru Keraterm na području Prijedora, na sjeverozapadu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **5 godina zatvora**

- kazna izdržana

Rođen	7. aprila 1967. u Čirkin Polju, Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	25. oktobra 1999., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	25. oktobra 1999.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	8. novembra 1999. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 19. septembra 2001. izjasnio se krivim po jednoj tački za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	13. novembra 2001., osuđen na 5 godina zatvora
Kazna izdržana	10. maja 2002., prebačen u Austriju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme od 2 godine i 19 dana koje je proveo u pritvoru. 28. februara 2003., odobreno puštanje na slobodu. Kazna izdržana

OKONČANI PREDMETI

"LOGOR KERATERM"

DRAGAN KOLUNDŽIJA



DRAGAN KOLUNDŽIJA
Osuđen za progone

Od početka juna do 25. jula 1992., Kolundžija je bio vođa smjene straže u logoru Keraterm na području Prijedora, na sjeverozapadu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **3 godine zatvora**

- kazna izdržana

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

● iako su mu bili poznati nehumani uslovi u logoru, time što je nastavio biti vođa smjene zloupotrijebio je svoj položaj povjerenja.

Rođen	19. decembra 1959. u Bosni i Hercegovini
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	7. juna 1999., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	7. juna 1999.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	13. jula 1999. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 27. septembra 1999. izjasnio se da nije kriv po svim novim tačkama izmijenjene optužnice. 4. septembra 2001. izjasnio se krivim po jednoj tački za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	13. novembra 2001., osuđen na 3 godine zatvora
Kazna izdržana	5. decembra 2001., odobreno prijevremeno puštanje na slobodu. Kazna izdržana

"BOSANSKI ŠAMAC"

MIROSLAV TADIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni (zločini protiv čovječnosti)

- pomagao je i podržavao deportaciju nesrpskih civila iz opštine Bosanski Šamac. Iz njegovog znatnog djelovanja na takozvanim "razmjenama" može se zaključiti da je njegova namjera bila da se ti civili ne vrate, odnosno, da je u najmanju ruku znao da njegovi postupci vjerovatno mogu da prouzroče trajno raseljavanje tih nesrpskih civila.



MIROSLAV TADIĆ
Osuđen za progone

Nakon 17. aprila 1992. postao je predsjednik Komisije za razmjenu u Bosanskom Šamcu i ostao je član te komisije do najmanje 1995. Takođe je bio član srpskog Kriznog štaba u Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **8 godina zatvora**

- pušten na slobodu 4. novembra 2004.

Rođen	12. maja 1937. u Novom Gradu, opština Odžak, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Predaja	14. februara 1998., predao se snagama SFOR-a
Prebačen na MKSJ	15. februara 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	17. februara 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 3. septembra 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	17. oktobra 2003., osuđen na 8 godina zatvora
Kazna izdržana	Pušten na slobodu 4. novembra 2004.

"BOSANSKI ŠAMAC"

SIMO ZARIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni (zločini protiv čovječnosti)

- u saradnji s drugim političkim vođama, planirao je, poticao i značajno učestvovao u kampanji progona sa zajedničkim ciljem da se iz opština Bosanski Šamac i Odžak uklone svi nesrbi.

- pomagao je i podržavao udruženi zločinački poduhvat progona nesrpskih zatočenika putem zatočenja u nehumanim uslovima.

- time što je prihvatio da vodi ispitivanje zatočenika za koje je znao da su bili podvrgnuti brutalnom zlostavljanju, dozvolio je da se takvo zlostavljanje nastavi i prolongirao je njihovo protivpravno zatočenje.

- svojim učestvovanjem u intervjuu sa zatočenim nesrbima, koji je napravila TV Novi Sad, pružio je ohrabrenje i moralnu podršku počiniozima zločina nad nesrpskim zatočenicima.

- ohrabrivao je i pružao moralnu podršku pripadnicima paravojske i srpske policije koji su mučili zatočenike tako što su ih seksualno zlostavljali i čupali im zube.



SIMO ZARIĆ
Osuđen za progone

Od septembra 1991. do decembra 1992. obavljao je različite dužnosti, kao što su: pomoćnik komandanta za obavještajne poslove, izviđanje, moral i informisanje u 4. odredu; načelnik Službe nacionalne bezbjednosti za Bosanski Šamac; zamjenik predsjednika Ratnog savjeta za pitanja bezbjednosti Odžak i pomoćnik komandanta 2. posavske brigade za moral i informisanje, u Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **6 godina zatvora**

- pušten na slobodu 28. januara 2004.

Rođen	25. jula 1948. u selu Trnjak, opština Odžak, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Predaja	24. februara 1998., predao se snagama SFOR-a
Prebačen na MKSJ	25. februara 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	26. februara 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 3. septembra 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	17. oktobra 2003., osuđen na 6 godina zatvora
Kazna izdržana	Pušten na slobodu 28. januara 2004.

"BOSANSKI ŠAMAC"

STEVAN TODOROVIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni (zločini protiv čovječnosti)

- pretukao je jednog čovjeka u hodniku policijske stanice u Bosanskom Šamcu. Žrtva je preminula od posljedica zlostavljanja.

- tokom perioda od osam mjeseci, pretukao je pet muškaraca i neprekidno tukao sedmoricu muškaraca.

- trojici pojedinaca kojima je bio nadređeni naredio je da muče jednog čovjeka.

- šestorici muškaraca je naredio da jedan drugom vrše fellatio u policijskoj stanici u Bosanskom Šamcu; tukao je te muškarce i u jednom navratu se smijao dok ih je gledao kako to rade.

- naredio je i učestvovao u ispitivanju zatočenika i prisiljavao da potpišu lažne izjave. Todorović je izdavao naređenja i direktive koji su kršili pravo nesrpskih civila na jednakost pred zakonom.

STEVAN TODOROVIĆ

Osuđen za progone

Od aprila 1992. do decembra 1993., bio je načelnik policije i član srpskog kriznog štaba u Bosanskom Šamcu, u sjevernoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **10 godina zatvora**

- odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 22. juna 2005.

Rođen	29. decembra 1957. u Donjoj Slatini, opština Bosanski Šamac, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	27. septembra 1998., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	27. septembra 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	30. septembra 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 21. januara 1999. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Potvrдно izjašnјavanje o krivici	13. decembra 2000., izjasnio se krivim po jednoј tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	31. jula 2001., osuđen na 10 godina zatvora
Kazna izdržana	11. decembra 2001., prebačen u Španiju na izdržavanje kazne. Odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 22. juna 2005.

OKONČANI PREDMETI

"BOSANSKI ŠAMAC"

MILAN SIMIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje (zločini protiv čovječnosti)

- zajedno s nekolicinom drugih muškaraca, lično je premlatio četvoricu zatočenika u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu. Nogama je udarao muškarce u predio genitalija i tokom premlaćivanja ispaljivao metke iznad njihovih glava.

- on i nekolicina drugih muškaraca pretukli su jednog čovjeka za kojeg se znalo da ima problema sa srcem. Žrtvu su prisilili da svuče pantalone, a jedan od muškaraca je prijetio da će mu odsjeći penis. U usta su mu ugurali cijev pištolja, a u jednom trenutku Milan Simić mu je pucao iznad glave.

MILAN SIMIĆ

Osuđen za mučenje

Od maja 1992. do juna 1993., Simić je bio pripadnik Kriznog štaba bosanskih Srba i predsjednik Skupštine opštine Bosanski Šamac, na sjeverozapadu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **5 godina zatvora**

- odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 27. oktobra 2003.

Rođen	9. avgusta 1960. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	14. februara 1998., predao se SFOR-u
Prebačen na MKSJ	15. februara 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	17. februara 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 3. septembra 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Potvrдно izjašnјavanje o krivici	15. maja 2002. izjasnio se krivim po dvije tačke za mučenje kao zločine protiv čovječnosti
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	17. oktobra 2002, osuđen na 5 godina zatvora
Kazna izdržana	27. oktobra 2003., odobreno prijevremeno puštanje na slobodu, koje je stupilo na snagu 3. novembra 2003. Pušten je na slobodu 4. novembra 2003.

"BRČKO"

GORAN JELISIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Ubistvo, okrutno postupanje, pljačka (kršenja zakona i običaja ratovanja), **ubistvo, nehumana djela** (zločini protiv čovječnosti)

- ubio je pet ljudi u policijskoj stanici u Brčkom i osam ljudi u logoru Luka.
- dana 6. ili 7. maja, odveo je jednog nepoznatog zatočenika niz ulicu u blizini policijske stanice u Brčkom i onda mu je pucao u potiljak iz pištolja "Škorpion".
- sistematski je ubijao muslimanske zatočenike unutar autobuskog preduzeća "Laser", policijske stanice Brčko i u logoru Luka.
- oko 9. maja 1992., pored glavne zgrade hangara u logoru Luka, bivšem lučkom objektu, pretukao je jednu zatočenicu policijskom palicom, a zatim je pucao u nju i ubio je.
- krao je novac, satove, nakit i druge dragocjenosti od zatočenika po njihovom dolasku u logor Luka, tako što je prijetio smrću onima koji ne predaju sve svoje stvari.

GORAN JELISIĆ

Osuđen za ubistvo, okrutno postupanje, pljačku i nehumana djela

Tokom maja i juna 1992. godine, djelovao je pod vlašću brčanske policije, koja je u to vrijeme bila pod kontrolom srpskih snaga, i nalazio se na jednoj od pozicija vlasti u logoru Luka, improvizovanom zatočeničkom objektu u Brčkom, u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Sebe je nazivao "srpskim Adolfom."

- osuđen na **40 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Italiji**

Rođen	7. juna 1968. u Bijeljini, na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	22. januara 1998. uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	22. januara 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	26. januara 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice; 29. oktobra 1998. izjasnio se krivim po 15 tačaka za zločine protiv čovječnosti i 16 tačaka za kršenja zakona i običaja ratovanja, te da nije kriv po tački optužnice za genocid.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. decembra 1999., osuđen na 40 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	5. jula 2001. kazna od 40 godina zatvora potvrđena
Na izdržavanju kazne	29. maja 2003., prebačen u Italiju na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 22. januara 1998.

OKONČANI PREDMETI

"BRČKO"

RANKO ČEŠIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Ubistvo, uvredljivo i ponižavajuće postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- izveo je petoricu muškaraca iz sportske dvorane "Partizan" u Brčkom, u kojoj su bili zatočeni, postrojio ih i ubio iz vatrenog oružja.

- jednom zatočeniku u logoru Luka je naredio da se pozdravi i rukuje s drugim zatočenicima, nakon čega ga je premlatio i ubio.

Ubistvo, silovanje, što obuhvata druge oblike seksualnog zlostavljanja (zločini protiv čovječnosti)

- prisilio je, uz prijetnju oružjem, dvojicu braće zatočene u logoru Luka da jedan nad drugim vrše fellatio pred drugima.

- Ranko Češić je priznao da je ubio ukupno 10 zatočenika, od kojih su dvojica umrli od posljedica premlaćivanja.

RANKO ČEŠIĆ

Osuđen za ubistvo, silovanje i druge oblike seksualnog zlostavljanja, uvredljivo i ponižavajuće postupanje

Pripadnik Teritorijalne odbrane bosanskih Srba u Grčici, opština Brčko, u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Od 15. maja 1992. bio je pripadnik interventnog voda iz sastava rezervnih policijskih snaga u stanici policije Brčko.

- osuđen na **18 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Danskoj**

Rođen	5. septembra 1964. u Drvaru, Bosna i Hercegovina.
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	25. maja 2002., uhapšen od strane vlasti Srbije.
Prebačen na MKSJ	17. juna 2002.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	20. juna 2002. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 8. oktobra 2003. izjasnio se krivim po svim tačkama optužnice.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	11. marta 2004., osuđen na 18 godina zatvora.
Na izdržavanju kazne	11. aprila 2005., prebačen u Dansku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunat period od 657 dana koje je proveo u pritvoru do dana izricanja presude.

”LAŠVANSKA DOLINA”

ZLATKO ALEKSOVSKI



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Povrede ličnog dostojanstva (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- za vrijeme dok je bio zadužen za zatvor Kaonik, podvrgao je 500 nehrvatskih zatočenika fizičkom i psihičkom zlostavljanju. Kao upravnik objekta, naredio je i/ili poticao djela nasilja od kraja januara 1993. do maja 1993.

- učestvovao je u odabiru zatočenika koji su korišteni za živi štit i kopanje rovova, znajući da žive te onih koji su mu bili povjereni na čuvanje izlaže opasnosti. Nadalje, svojim neposrednim djelovanjem, kao komandant, pružio je dodatno ohrabrenje svojim podređenima da čine slična djela.

- kao nadređeni u logoru, znao je da se krivična djela vrše, ali nije poduzeo nikakve korake da spriječi počinjenje tih dijela ili da kazni počinioce.

ZLATKO ALEKSOVSKI

Osuđen za povrede ličnog dostojanstva

Od januara 1993. godine bio je upravnik zatvora u Kaoniku, pored Busovače, u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **sedam godina zatvora**

- pušten na slobodu 14. novembra 2001. nakon izdržavanja kazne u Finskoj

Rođen	8. januara 1960. u Pakracu, Republika Hrvatska
Optužnica	10. novembra 1995.
Hapšenje	8. juna 1996., od strane hrvatskih vlasti
Prebačen na MKSJ	28. aprila 1997.
Prvo stupanje pred sud	29. aprila 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	7. maja 1999. (izrečena usmeno) i 25. juna 1999. (pismena); osuđen na dvije godine i šest mjeseci zatvora. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru (dvije godine, 10 mjeseci i 29 dana), te je odmah pušten na slobodu
Presuda Žalbenog vijeća	9. februara 2000. (izrečena usmeno) i 24. marta 2000. (pismena), osuđen na sedam godina zatvora
Kazna izdržana	22. septembra 2000., prebačen u zatvor u Finskoj. Pušten na slobodu 14. novembra 2001. nakon što je izdržao kaznu

"LAŠVANSKA DOLINA"

DARIO KORDIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Protivpravni napad na civile; protivpravni napad na civilne objekte; bezobzirno razaranje koje nije opravdano vojnom nuždom; pljačkanje javne ili privatne imovine; razaranja ili hotimično nanošenje štete institucijama namijenjenim religiji ili obrazovanju (kršenja zakona i običaja ratovanja)

Hotimično lišavanje života; nečovječno postupanje; protivpravno zatočenje civila (teške povrede Ženevskih konvencija)

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; ubistvo; nehumana djela; zatvaranje (zločini protiv čovječnosti)

- kao predsjednik HDZ-BiH zdušno je učestvovao u zajedničkom planu progona. Planirao je, poticao i naredio zločine počinjene u opštinama Travnik, Vitez, Busovača i Kiseljak.
- bio je prisutan na sastancima političara koji su odobrili napad na Ahmiće 16. aprila 1993., koji je za posljedicu imao pokolj više od 100 civila bosanskih Muslimana, uključujući 32 žene i 11 djece, razaranje domova i etničko čišćenje sela od muslimanskog stanovništva. Dario Kordić je kao odgovoran regionalni političar učestvovao u planiranju ove vojne operacije i napada koji je za cilj imao 'čišćenje' tog područja od Muslimana.
- planirao je napade na druga područja u dolini Lašve, uključujući zaseoke Šantići, Pirići i Nadioci. Ti napadi, zajedno sa napadima na Vitez i Večerisku, između ostalog, bili su dio zajedničkog plana koji je imao za cilj etničko čišćenje tog područja od bosansko-muslimanskog stanovništva.
- kao politički vođa sa značajnim vojnim uticajem poticao je, planirao i naredio napad na Busovaču, usmjeren protiv muslimanskog civilnog stanovništva i civilnih objekata. Tokom napada, mnogi civili Muslimani su ubijeni, protjerani, a njihova imovina uništena.
- Dario Kordić je naredio zatočenje bosanskih Muslimana i uspostavljanje zatočeničkih objekata u Lašvanskoj dolini, konkretnije u Kaoniku, kino-dvorani u Vitezu, veterinarskoj stanici i zgradi SDK-a (poslovna zgrada u Vitezu), Šahovskom klubu i školi Dubravica.



DARIO KORDIĆ

Osuđen za protivpravni napad na civile; protivpravni napad na civilne objekte; bezobzirno razaranje koje nije opravdano vojnom nuždom; pljačkanje javne ili privatne imovine; razaranja ili hotimično nanošenje štete institucijama namijenjenim religiji ili obrazovanju; hotimično lišavanje života; nečovječno postupanje; protivpravno zatočenje civila; progone; ubistvo; nehumana djela; zatvaranje

Od februara 1991. do 10. novembra 1995. bio je predsjednik Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine (HDZ-BiH). Od septembra 1992. do novembra 1995. bio je potpredsjednik i član Predsjedništva Hrvatske zajednice Herceg-Bosna (HZ H-B), te kasnije u avgustu 1993. potpredsjednik Hrvatske Republike Herceg-Bosna (HR H-B).

- osuđen na **25 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u Austriji

OKONČANI PREDMETI

Rođen	14. decembra 1960. u Busovači, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995; Izmijenjena optužnica: 30. septembra 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	26. februara 2001., osuđen na 25 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	17. decembra 2004., kazna potvrđena. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 6. oktobra 1997.
Na izdržavanju kazne	8. juna 2006. prebačen u Austriju na izdržavanje preostalog dijela kazne

"LAŠVANSKA DOLINA"

MARIO ČERKEZ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progona na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; zatvaranje; protivpravno zatočenje civila (zločini protiv čovječnosti)

- snosi individualnu odgovornost za hapšenje i protivpravno zatočenje civila bosanskih Muslimana u kino-dvorani u Vitezu i zgradi SDK-a prije kraja aprila 1993.

- kino-dvorana je korištena za zatočenje oko 200-300 muslimanskih muškaraca svih starosnih dobi, koji su prethodno prikupljeni. Mnogi muškarci su podvrgnuti okrutnom postupanju, prisiljavani da kopaju rovove i korišteni kao taoci i živi štitovi. Neki od onih koji su korišteni za kopanje rovova nikada se nisu vratili.

- u zgradi SDK-a, zatočenici su odvođeni na kopanje rovova. Neki su odvođeni da pet dana kopaju rovove blizu linije fronta gdje je bilo veoma opasno. Zatočenicima je nekada prijećeno sjekirom i morali su raditi danonoćno. Kao zapovjednik brigade, bio je odgovoran za dobrobit zatočenika, što on nije adekvatno učinio.



MARIO ČERKEZ

Osuđen za progone, zatvaranje, protivpravno zatočenje civila

Zapovjednik Viteške brigade Hrvatskog vijeća odbrane (HVO) od njenog formiranja 1992. godine pa do najmanje kraja maja 1993., te tokom preuzimanja opštinskih vlasti u opštini Vitez od strane HDZ-BiH/HVO.

- osuđen na **6 godina zatvora**

- pušten na slobodu 2. decembra 2004.

OKONČANI PREDMETI

Rođen	27. marta 1959. u Rijeci, opština Vitez, Bosna i Hercegovina
Optužnica	10. novembra 1995.; Izmijenjena optužnica: 30. septembra 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	26. februara 2001., osuđen na 15 godina zatvora. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 6. oktobra 1997.
Presuda Žalbenog vijeća	17. decembra 2004., kazna smanjena na 6 godina zatvora
Kazna izdržana	Pušten na slobodu 2. decembra 2004.

"LAŠVANSKA DOLINA"

DRAGO JOSIPOVIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; ubistvo; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti)

- bio je aktivno uključen u vojni napad na civile u selu Ahmići, tokom kojeg je preko 100 civila ubijeno, a 169 muslimanskih domova je porušeno.
- učestvovao je u ubistvu jednog čovjeka koji je ubijen pred svojom porodicom. Takođe je učestvovao u protjerivanju te porodice iz njihove kuće, koja je zatim spaljena.



DRAGO JOSIPOVIĆ
Osuđen za progone, ubistvo i nehumana djela

Tokom aprila 1993. godine, Josipović je bio pripadnik Hrvatskog vijeća odbrane (HVO) u Šantićima, selu u Lašvanskoj dolini, u središnjoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **12 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Španiji**

Rođen	14. februara 1955. u Šantićima, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., otpečaćena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., osuđen na 15 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	23. oktobra 2001., kazna smanjena na 12 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	9. aprila 2002., prebačen u Španiju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana predaje.

"LAŠVANSKA DOLINA"

VLADIMIR ŠANTIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; ubistvo; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti)

- aktivno je učestvovao u vojnom napadu na civile u selu Ahmići tokom kojeg je preko 100 civila ubijeno, a 169 muslimanskih domova je porušeno. Njegovo prisustvo na mjestu napada, kao lokalnog zapovjednika "Džokera" i vojne policije, poslužilo je kao ohrabrenje njegovim podređenim da počine zločine.



VLADIMIR ŠANTIĆ
*Osuđen za progone,
ubistvo i nehumana djela*

U aprilu 1993. bio je lokalni zapovjednik vojne policije i "Džokera", jedinice HVO-a, u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **18 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Španiji**

- imao je aktivnu ulogu u paljenju jedne kuće i ubistvu čovjeka koji je živio u njoj.

Rođen	1. aprila 1958. u Donjoj Večeriskoj, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., opečaćena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., osuđen na 25 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	23. oktobra 2001., kazna smanjena na 18 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	12. aprila 2002., prebačen u Španiju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana predaje.

OKONČANI PREDMETI

"LAŠVANSKA DOLINA"

ZORAN KUPREŠKIĆ



ZORAN KUPREŠKIĆ
Oslobođen krivice

Bio je pripadnik Hrvatskog vijeća obrane (HVO) u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- oslobođen krivice
- odmah pušten na slobodu

Rođen	23. septembra 1958. u Pirićima, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., otpečaćena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., osuđen na 10 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	23. oktobra 2001., oslobođen krivice i odmah pušten na slobodu

"LAŠVANSKA DOLINA"

MIRJAN KUPREŠKIĆ



MIRJAN KUPREŠKIĆ
Oslobođen krivice

Bio je pripadnik HVO-a u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- oslobođen krivice
- odmah pušten na slobodu

OKONČANI PREDMETI

Rođen	21. oktobra 1963. u Vitezu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., otkrivena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., osuđen na 8 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	23. oktobra 2001., oslobođen krivice i odmah pušten na slobodu

"LAŠVANSKA DOLINA"

VLATKO KUPREŠKIĆ



VLATKO KUPREŠKIĆ
Oslobođen krivice

- oslobođen krivice
- odmah pušten na slobodu

Rođen	1. januara 1958. u Pirićima, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., otkrivena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Uhapšen	18. decembra 1997.
Prebačen na MKSJ	18. decembra 1997.
Prvo stupanje pred sud	16. januara 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., osuđen na 6 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	23. oktobra 2001., oslobođen krivice i odmah pušten na slobodu

OKONČANI PREDMETI

"LAŠVANSKA DOLINA"

DRAGAN PAPIĆ



DRAGAN PAPIĆ
Oslobođen krivice

Bio je pripadnik HVO-a u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- **oslobođen krivice**
- odmah pušten na slobodu

Rođen	15. jula 1957. u Šantićima, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 10. novembra 1995., otpečaćena 26. juna 1996.; izmijenjena optužnica: 9. februara 1998.
Predaja	6. oktobra 1997.
Prebačen na MKSJ	6. oktobra 1997.
Prvo stupanje pred sud	8. oktobra 1997., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	14. januara 2000., oslobođen krivice

"LAŠVANSKA DOLINA"

ANTO FURUNDŽIJA



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje, povrede ličnog dostojanstva, što uključuje silovanje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- dok je ispitivao jednu Muslimanku, njemu podređeni vojnik joj je prijetio prelazeći nožem preko unutrašnje strane njenih butina i govorio da će joj isjeći polne organe. Zatim su u drugoj prostoriji ta žrtva i njen prijatelj, jedan hrvatski vojnik, ispitivani i udarani pendrekom po stopalima. Žena je iznova silovana pred grupom vojnika. Pomenuti hrvatski vojnik je bio prisiljen da posmatra seksualno zlostavljanje svoje prijateljice. Anto Furundžija nije ništa učinio kako bi zaustavio ili spriječio te postupke u svom prisustvu, a stalno ispitivanje je bitno doprinijelo krivičnim djelima počinjenim nad tom ženom i njenim prijateljem.

ANTO FURUNDŽIJA

Osuđen za mučenje i povrede ličnog dostojanstva, što uključuje silovanje

Sredinom maja 1993., Furundžija je bio lokalni zapovjednik "Džokera", jedinice Hrvatskog vijeća odbrane (HVO), u opštini Vitez, u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **10 godina zatvora**

- odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 29. jula 2004.; pušten 17. avgusta 2004.

Rođen	8. jula 1969. u Travniku, srednja Bosna i Hercegovina
Optužnica	10. novembra 1995.
Uhapšen	18. decembra 1997., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	18. decembra 1997.
Prvo stupanje pred sud	19. decembra 1997. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	10. decembra 1998., osuđen na 10 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	21. jula 2000., kazna potvrđena
Kazna izdržana	25. septembra 2000., prebačen u Finsku na izdržavanje preostalog dijela kazne. 29. jula 2004. odobreno mu je prijevremeno puštanje na slobodu, koje je stupilo na snagu 17. avgusta 2004.

"LOGOR ČELEBIĆI"

ZDRAVKO MUCIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda, protivpravno zatvaranje civila, hotimično lišavanje života, mučenje, nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. godine)

- učestvovao je u održavanju nečovječnih uslova za bosanske Srbe zatočene u zatvoru/logoru Čelebići i, kao komandant logora, bio je odgovoran za stvaranje atmosfere terora, u kojoj su zatočenici živjeli u stalnoj strepnji i strahu da će biti podvrgnuti fizičkom nasilju.

- pod njegovom komandom, osam zatočenika je preminulo od posljedica premlaćivanja od strane stražara; jedan zatočenik je ubijen iz vatrenog oružja dok je pokušavao da pobjegne od batina; jedan drugi zatočenik je premlaćen kundakom puške i drugim drvenim i metalnim predmetima i to premlaćivanje je trajalo nekoliko sati; iako je već bio teško ranjen kada je stigao u logor, jedan zatočenik je tokom zatočeništva podvrgnut daljem premlaćivanju, nakon čega je umro.



ZDRAVKO MUCIĆ

Osuđen za hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda, protivpravno zatočenje civila, hotimično lišavanje života, mučenje, nečovječno postupanje

Od približno maja 1992. do novembra 1992. godine bio je komandant zatvora/logora Čelebići, koji su uspostavile snage bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sredinom 1992. godine, a koji se nalazio pored Konjica, u srednjoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **9 godina zatvora**

- odobreno prijevremeno puštanje na slobodu **18. jula 2003.**

- kazna izdržana

OKONČANI PREDMETI

Rođen	31. avgusta 1955. u Spiljanima, opština Konjic, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. marta 1996.
Hapšenje/predaja	18. marta 1996., uhapšen u Austriji od strane austrijskih vlasti
Prebačen na MKSJ	9. aprila 1996.
Prvo stupanje pred sud	11. aprila 1996. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembra 1998. osuđen na sedam godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februara 2001, presuda vraćena Pretresnom vijeću radi eventualnog prilagođavanja
Druga presuda o kazni	9. oktobra 2001, osuđen na devet godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća po žalbi na kaznu	8. aprila 2003., potvrđena kazna Pretresnog vijeća
Kazna izdržana	18. jula 2003., odobreno prijevremeno puštanje na slobodu. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 18. marta 1996.

"LOGOR ČELEBIĆI"

HAZIM DELIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Hotimično lišavanje života, mučenje, hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda, nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. godine)

- surovo je tukao jednog zatočenika tokom nekoliko dana, što je za posljedicu imalo smrt tog zatočenika.
- jednog zatočenika je zatvorio u šaht najmanje jednu noć i jedan dan, bez vode i hrane; tog istog zatočenika su zatim tukli raznim predmetima, uključujući lopate i električne žice.

- kontrolisao je dostupnost vode u logoru i nametao stroga ograničenja na količinu vode koja se zatočenicima dozvoljavala da popiju, iako vode nije nedostajalo u logoru. To je bilo naročito značajno tokom vrelih ljetnih dana.
- zatočenicima koji su tražili ljekarsku njegu rekao je da će ionako umrijeti, bilo da im se pruži ljekarska



HAZIM DELIĆ

Osuđen za hotimično lišavanje života, mučenje, hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda, nečovječno postupanje

Od otprilike maja 1992. do novembra 1992. bio je zamjenik komandanta u zatvoru/logoru Celebići; od otprilike novembra do decembra 1992. bio je komandant logora.

- osuđen na **18 godina zatvora**

- Na izdržavanje kazne u **Finskoj**

OKONČANI PREDMETI

pomoć ili ne.

● brutalno je silovao dvije zatočenice prilikom ispitivanja u zatvoru/logoru Čelebići. Svakom prilikom je Hazim Delić bio u uniformi, naoružan i svirepo je prijetio. Cilj ovih silovanja bio je da se žrtve zastraše i prinude da pruže informacije. Jedno od silovanja je počinjeno u prisustvu drugih stražara.

Rođen	13. maja 1964. u Orahovici, opština Konjic, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. marta 1996.
Hapšenje/predaja	2. maja 1996. uhapšen od strane bosanskohercegovačkih vlasti
Prebačen na MKSJ	13. juna 1996.
Prvo stupanje pred sud	11. aprila 1996. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembra 1998., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februara 2001., presuda vraćena Pretresnom vijeću radi eventualnog prilagođavanja
Druga presuda o kazni	9. oktobra 2001., osuđen na 18 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća po žalbi na kaznu	8. aprila 2003., potvrđena presuda Pretresnog vijeća
Na izdržavanju kazne	9. jula 2003., prebačen u Finsku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 2. maja 1996.

"LOGOR ČELEBIĆI"

ESAD LANDŽO

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Hotimično lišavanje života, mučenje, hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda, nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. godine)

● jedan zatočenik, star između 60 i 70 godina, izveden je napolje gdje ga je Esad Landžo dugo tukao. Na čelo mu je zabijena značka SDS-a. Zatočenik je od posljedica povreda ubrzo umro.

● jednom zatočeniku je silom otvorio usta kako bi mu stavio zagrijanu metalnu pincetu na jezik, što mu je nanijelo opekotine po ustima, usnama i jeziku. Zatim je tu zagrijanu pincetu stavio u uho tog zatočenika.

● na lice jednog zatočenika stavio je gas masku i zategao je kako bi zaustavio dovod zraka. Zatim je zagrijanim nožem pržio ruk, nogu i butine tog zatočenika i prisilio ga da jede travu, napunio mu usta



ESAD LANDŽO

Osuđen za hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velike patnje ili teških povreda

Radio je kao stražar u zatvoru/logoru Čelebići od maja 1992. do decembra 1992.

- osuđen na **15 godina zatvora**

- Na izdržavanju kazne u **Finskoj**

OKONČANI PREDMETI

djetelinom i natjerao ga da pije vodu. Cijelo vrijeme ga je udarao rukama i nogama.

● jednog zatočenika je prisilio da radi sklekove dok ga je tukao i udarao bejzbol palicom. Takođe je stavio zapaljeni štapin na genitalije jednog drugog zatočenika.

Rođen	7. marta 1973. u Glavatičevu, opština Konjic, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. marta 1996.
Hapšenje/predaja	2. maja 1996., uhapšen od strane bosanskohercegovačkih vlasti
Prebačen na MKSJ	13. juna 1996.
Prvo stupanje pred sud	18. juna 1996. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembra 1998., osuđen na 15 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februara 2001., presuda vraćena Pretresnom vijeću radi eventualnog prilagođavanja
Presuda Žalbenog vijeća po žalbi na kaznu	8. aprila 2003., potvrđena presuda Pretresnog vijeća
Na izdržavanju kazne	9. jula 2003., prebačen u Finsku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 2. maja 1996.

"LOGOR ČELEBIĆI"

ZEJNIL DELALIĆ



ZEJNIL DELALIĆ
Oslobođen krivice

Od maja 1992. do jula 1992. bio je koordinator snaga bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata na području Konjica. Od jula do novembra 1992. bio je komandant Prve taktičke grupe bosanske vojske.

- **oslobođen krivice**
- odmah pušten na slobodu

Rođen	25. marta 1948. u Ostrošcu, opština Jablanica, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. marta 1996.
Hapšenje/predaja	18. marta 1996., uhapšen u Minhenu, Njemačka, od strane njemačkih vlasti
Prebačen na MKSJ	8. aprila 1996.
Prvo stupanje pred sud	9. maja 1996., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembra 1998., oslobođen po svim tačkama optužnice

"POLJOPRIVREDNO DOBRO U PILICI"

DRAŽEN ERDEMOVIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Ubistvo (zločini protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja)

- učestvovao je u streljanju i ubistvu stotina nenaoružanih muškaraca bosanskih Muslimana iz Srebrenice na poljoprivrednom dobru u Pilici 16. jula 1995. ili približno tog datuma.

- Dražen Erdemović je sam ubio oko 70 osoba.

DRAŽEN ERDEMOVIĆ

Osuđen za ubistvo

Vojnik 10. diverzantskog odreda vojske bosanskih Srba (VRS) koji je djelovao na području Zvornika u opštini Zvornik, u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **5 godina zatvora**

- izdržao kaznu u **Norveškoj**

Rođen	25. novembra 1971. u Tuzli, Bosna i Hercegovina
Optužnica	29. maja 1996.
Hapšenje/predaja	2. marta 1996., uhapšen od strane vlasti Savezne Republike Jugoslavije (SRJ)
Prebačen na MKSJ	30. marta 1996.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	31. maja 1996. izjasnio se krivim po tački optužnice kojom se teretio za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti. Pretresno vijeće je prihvatilo njegovo potvrdno izjašnjenje o krivici i odbacilo alternativnu tačku kojom se teretio za kršenja zakona i običaja ratovanja.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	29. novembra 1996., osuđen na 10 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	7. oktobra 1997., predmet upućen novom Pretresnom vijeću kako bi optuženi imao mogućnost da se ponovo izjasni o krivici.
Druga presuda o kazni	5. marta 1998., osuđen na pet godina zatvora
Kazna izdržana	26. avgusta 1998. prebačen u Norvešku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 28. marta 1996.

"FOČA"

DRAGOLJUB KUNARAC

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje i silovanje (zločini protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja)

- silovao je tri žrtve u svom štabu u ulici Osmana Đikića br. 16, u Foči
- pomagao je i podržavao grupno silovanje četiri žrtve od strane nekolicine njegovih vojnika
- prisilio je jednu žrtvu na spolni odnos, iako je znao da ona na to ne pristaje

- sredinom jula 1992., prijetio je jednoj svjedokinji da će ubiti nju i njenog sina dok je zajedno s još dvojicom vojnika pokušao da od nje dobije informacije ili priznanje.

Porobljavanje (zločini protiv čovječnosti)

- lično je počinio djelo porobljavanja time što je dvjema ženama uskratio svaku mogućnost kontrole nad sopstvenim životima i tretirao ih kao vlasništvo.



DRAGOLJUB KUNARAC
*Osuđen za mučenje,
silovanje i porobljavanje*

Tokom relevantnog perioda, Kunarac je bio zapovjednik specijalne izviđačke jedinice vojske bosanskih Srba (VRS), koja je sačinjavala dio lokalne Fočanske taktičke grupe.

- osuđen na **28 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Njemačkoj**

Rođen	15. maja 1960. u Foči, Bosna i Hercegovina
Optužnica	26. juna 1996.
Hapšenje/predaja	4. marta 1998., dobrovoljno se predao
Prebačen na MKSJ	5. marta 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	13. marta 1998., 25. avgusta 1998., 24. septembra 1999., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	22. februara 2001., osuđen na 28 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	12. juna 2002., kazna od 28 godina zatvora potvrđena
Na izdržavanju kazne	12. decembra 2002., prebačen u Njemačku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 4. marta 1998.

"FOČA"

RADOMIR KOVAČ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Porobljavanje (zločini protiv čovječnosti)

- zatočio je dvije žrtve u svom stanu na period od oko četiri mjeseca
- time što je djevojke zatočio i ostvarivao de facto pravo vlasništva nad njima, Kovač je imao namjeru da sa četiri žrtve postupa kao s imovinom.

Silovanje (zločini protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja)

- silovao je dvije žrtve zajedno s drugim vojnicima
- silovao je dvije žrtve zajedno s drugim vojnicima tokom perioda zatočeništva u njegovom stanu
- imao je spolni odnos sa tri žrtve iako je znao da one na to ne pristaju
- pomagao je drugim vojnicima da siluju tri žrtve

Povrede ličnog dostojanstva (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- stalno ponižavanje i degradiranje četiri žrtve
- prisilio je tri žene da gole plešu na stolu dok ih je posmatrao



RADOMIR KOVAČ
Osuđen za porobljavanje, silovanje i povrede ličnog dostojanstva

Bio je jedan od zamjenika komandanta vojne policije vojske bosanskih Srba (VRS) i vođa paravojnih jedinica u gradu Foči.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Norveškoj**

Rođen	31. marta 1961. u Foči, Bosna i Hercegovina
Optužnica	26. juna 1996.
Hapšenje/predaja	2. avgusta 1999., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	2. avgusta 1999.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	14. avgusta 1999., 24. septembra 1999., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda	22. februara 2001., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	12. juna 2002., kazna od 20 godina zatvora potvrđena
Na izdržavanju kazne	28. novembra 2002. prebačen u Norvešku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 2. avgusta 1999.

OKONČANI PREDMETI

- jednu žrtvu je prodao muškarcu po imenu "Dragec" za 200 njemačkih maraka, a jednu drugu žrtvu je predao svojim vojnicima
- dvije žrtve je prodao za po 500 njemačkih maraka neidentifikovanim crnogorskim vojnicima.

"FOČA"

ZORAN VUKOVIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje i silovanje (zločini protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja)

- zajedno s još jednim vojnikom, odveo je jednu žrtvu iz sportske dvorane "Partizan" u Foči u stan u blizini
- istu žrtvu je silovao iako je znao da ima samo 15 godina i da nije pristala da s njim ima spolni odnos.



ZORAN VUKOVIĆ
*Osuđen za mučenje,
silovanje i porobljavanje*

Bio je jedan od zamjenika komandanta vojne policije vojske bosanskih Srba (VRS) i pripadnik paravojskih jedinica u gradu Foči.

- osuđen na **12 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Norveškoj**

Rođen	6. septembra 1955. u Brusnoj, Foča, Bosna i Hercegovina
Optužnica	26. juna 1996.
Hapšenje/predaja	23. decembra 1999., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	24. decembra 1999.
Prvo stupanje pred sud	29. decembra 1999., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda	22. februara 2001., osuđen na 12 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	12. juna 2002., kazna od 12 godina zatvora potvrđena
Na izdržavanju kazne	28. novembra 2002. prebačen u Norvešku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 23. decembra 1999.

"PRIJEDOR"

MILOMIR
STAKIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni (zločini protiv čovječnosti)

- kao vodeća politička ličnost u opštini Prijedor, imao je važnu ulogu u kampanji koja je imala za cilj etničko čišćenje opštine Prijedor putem deportacije i progona bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata.
- planirao je i naredio deportaciju oko 20.000 prvenstveno nesrpskih stanovnika opštine Prijedor.
- aktivno je učestvovao u formiranju logora Omar-ska, Keraterm i Trnopolje, u kojima su zatočnici bili svakodnevno podvrgnuti teškom zlostavljanju i maltretiranju koje čini mučenje. Zatočnike su surovo tukli, često koristeći oruđa poput kablova, palica i lanaca.

MILOMIR STAKIĆ

Osuđen za istrebljenje, ubistvo, progone (koji su, između ostalog, počinjeni ubistvom, mučenjem, fizičkim nasiljem, silovanjem, seksualnim zlostavljanjem, stalnim ponižavanjem i degradiranjem, deportacijom masovnih razmjera)

Od 30. aprila 1992. do 30. septembra 1992. bio je predsjednik opštinskog Kriznog štaba i načelnik Opštinskog vijeća za narodnu odbranu u Prijedoru, u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **40 godina zatvora**

- čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

Istrebljenje (zločin protiv čovječnosti), **ubistvo** (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- učestvovao je u udruženom zločinačkom poduhvatu koji je imao za cilj konsolidovanje srpske kontrole u opštini po svaku cijenu, što je za posljedicu imalo široko rasprostranjena ubistva koja su srpske snage počinile u naseljima, okolnim područjima i zatočeničkim objektima širom opštine.
- odgovoran je za ubistvo više od 1.500 ljudi u opštini Prijedor, uključujući i ubistvo oko 120 muškaraca u logoru Keraterm, 5. avgusta 1992., i pogubljenje oko 200 ljudi na Korićanskim stijenama, na planini Vlašić, 21. avgusta 1992.

OKONČANI PREDMETI

Rođen	19. januara 1962. u selu Marićka, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina.
Optužnica	Prvobitna optužnica: 13. marta 1997. (bila pod pečatom do 23. marta 2001.), Izmijenjena optužnica: 6. avgusta 2001., druga izmijenjena optužnica: 5. oktobra 2001.; treća izmijenjena optužnica: 4. marta 2002.; četvrta izmijenjena optužnica: 11. aprila 2002.
Hapšenje/predaja	23. marta 2001., uhapšen u Srbiji
Prebačen na MKSJ	23. marta 2001.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	28. marta 2001. izjasnio se da nije kriv po tački optužnice (saučesništvo u genocidu). 2. avgusta 2001. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama izmijenjene optužnice.
Presuda	31. jula 2003., osuđen na kaznu doživotnog zatvora.
Presuda Žalbenog vijeća	22. marta 2006., osuđen na 40 godina zatvora
Izdržavanje kazne	Čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

"FOČA"

MIHORAD KRNOJELAC



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje i ubistvo (zločini protiv čovječnosti, kršenje zakona i običaja ratovanja)

- znao je ili imao razloga da zna da njegovi podređeni muče zatočenike i nije preuzeo nikakve mjere da to spriječi.
- informacije kojima je raspolagao bile su dovoljne da ga upozore da su njegovi podređeni umiješani u ubistva zatočenika. S obzirom da je znao za premlaćivanja i sumnjive nestanke zatočenika, te da je vidio tragove metaka na zidovima, mogao je da shvati da su počinio tih premlaćivanja vjerovatno počinili ubistva. Međutim, on o tome nije proveo istragu.

Progoni (zločini protiv čovječnosti)

- znao je da je zatvaranje nesrba protivpravno i takođe je znao da njegova djela ili propusti doprinose ostvarivanju protivpravnog zatvaranja.
- znao je za odluku da se protivpravno zatočeni nesrbi koriste za prisilni rad. Redovno se sastajao sa upravicima fabrike namještaja, metalnog pogona i poljoprivrednog dobra gdje su zatočenici radili, i vršio je konacnu kontrolu rada zatočenika.
- svom osoblju je odobrio da predaju nesrpske zatočenike kako bi bili deportovani i doprinio je tim odlascima tako što je dozvolio da se ta praksa nastavi. Mnogi zatočenici više nikada nisu viđeni živi nakon što su napustili KP dom.

Okrutno postupanje (kršenje zakona i običaja ratovanja)

- imao je saznanja da su uslovi u KP domu okrutni. Logor je bio prenatrpan; neki nisu mogli naći prostora da spavaju ležeći. Zatočenicima su davali hranu u količinama tek dostatnim za preživljavanje. Nisu imali odjeću za presvlačenje i tokom zime nije bilo grijanja. Mogli su čuti zvukove premlaćivanja zatočenika u drugim zgradama. Kao rezultat životnih uslova, psihičko i fizičko zdravlje mnogih zatočenika je uništeno. Kao upravnik logora, Krnojelac je znao da time što ne preduzima nikakve mjere ohrabruje glavne počinioce da održe te uslove, te da tako u velikoj mjeri doprinosi njihovom održavanju.

MILORAD KRNOJELAC

Osuđen za mučenje, ubistvo i progone i kao saučesnik u progonima i okrutnom postupanju

Od aprila 1992. do avgusta 1993. Krnojelac je bio upravnik "Kazneno-popravnog doma" (KP Dom), zatočeničkog logora kojim su upravljale srpske vlasti u Foči, jugoistočno od Sarajeva, Bosna i Hercegovina, blizu granice sa Srbijom i Crnom Gorom.

- osuđen na **15 godina zatvora**

- nalazi se na izdržavanju kazne u **Italiji**

OKONČANI PREDMETI

Rođen	25. jula 1940. u selu Birotići, Bosna i Hercegovina
Optužnica	17. juna 1997.
Uhapšen	15. juna 1998, uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	15. juna 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	18. juna 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice. 14. septembra 1999. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Žalbenog vijeća	15. marta 2002., osuđen na sedam i po godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	17. septembra 2003., osuđen na 15 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	11. aprila 2006. prebačen je na izdržavanje kazne u Italiju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 15. juna 1998.

"LOGORI OMARSKA I KERATERM"

MIROSLAV KVOČKA

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi
(zločini protiv čovječnosti)

- zauzimao je visoki položaj u logoru i imao je određeni stepen vlasti nad stražarima.
- imao je znatan uticaj da spriječi ili zaustavi neka zlostavljanja, ali je taj uticaj rijetko koristio.
- bio je prisutan kada su krivična djela počinjena i bez sumnje je znao da se krajnje teško fizičko i psihičko nasilje redovito vrši nad nesrbima zatvorenima u Omarskoj.

Ubistvo i mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- saizvršilac udruženog zločinačkog poduhvata u ubistvu dvojice zatočenika.
- kao dio udruženog zločinačkog poduhvata, poticao je, počinio i na druge načine pomagao i podržavao mučenje i premlaćivanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata svojim odobravanjem i ohrabivanjem ili pristankom na ta krivična djela.



MIROSLAV KVOČKA
Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo i mučenje

Bio je profesionalni policajac u stanici policije Omarska u vrijeme kada su srpske snage formirale logor Omarska u opštini Prijedor, sredinom 1992. godine; učestvovao je u radu logora kao funkcionalni ekvivalent zamjenika komandira stražarske službe.

- osuđen na **7 godina zatvora**

- kazna izdržana (odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 31. marta 2005.)

Rođen	1. januara 1957. u Maričkoj, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	9. novembra 1998.
Hapšenje/predaja	8. aprila 1998., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	9. aprila 1998.
Prvo stupanje pred sud	14. aprila 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. novembra 2001., osuđen na 7 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	28. februara 2005, potvrđena kazna od 7 godina zatvora
Kazna izdržana	Odobreno prijevremeno puštanje na slobodu 31. marta 2005.

OKONČANI PREDMETI

"LOGORI OMARSKA I KERATERM"

DRAGOLJUB PRCAĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi
(zločini protiv čovječnosti)

- bio je svjestan djela krajnjeg fizičkog i psihičkog nasilja koje se redovito vršilo nad nesrbima zatočenima u Omarskoj.

- svoje dužnosti je obavljao marljivo i gotovo nikada nije intervenisao, čime je aktivno doprinio sistemu progona koji je vladao u logoru.

- bio je svjestan da krivična djela počinjena nad nesrbima zatočenim u logoru imaju karakter progona i, na osnovu svog svjesnog i značajnog učešća u sistemu progona koji je vladao logorom Omarska, Prcać je imao namjeru da vrši diskriminaciju nad nesrbima zatočenim u logoru.

Ubistvo i mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- ostajao je ravnodušan na zločine koji su činjeni u njegovom prisustvu. Njegova šutnja se može protumačiti kao davanje moralne podrške ili odobravanje počinocima.



DRAGOLJUB PRCAĆ
Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo i mučenje

Penzionisani policajac i kriminalistički tehničar koji je 29. aprila 1992. mobilisan i raspoređen u policijsku stanicu Omarska; administrativni pomoćnik komandanta logora Omarska.

- osuđen na **5 godina zatvora**

- kazna izdržana

Rođen	18. jula 1937. u Omarskoj, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	9. novembra 1998.
Hapšenje/predaja	5. marta 2000, uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	5. marta 2000.
Prvo stupanje pred sud	10. marta 2000. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnica
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. novembra 2001., osuđen na 5 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	28. februara 2005., kazna od 5 godina zatvora potvrđena
Kazna izdržana	

"LOGORI OMARSKA I KERATERM"

MILOJICA KOS

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progona na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo, nehumana djela (zločini protiv čovječnosti)

- neposredno je znao za postupke i uslove u Omarskoj obilježene zlostavljanjem.
- učestvovao je u djelima nasilja nad zatočenicima.
- bio je na položaju vlasti i uticaja u odnosu na stražare u svojoj smjeni.

- bio je upleten u iznuđivanje i krađu novca od zatočenika u logoru Omarska.

Ubistvo i mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- aktivno učešće ili prešutno odobravanje krivičnih djela počinjenih u njegovom prisustvu ili od strane stražara u njegovoj smjeni.
- bio je direktno i lično uključen u premlaćivanja zatočenika sredinom jula 1992.



MILOJICA KOS

Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo i mučenje

Milojica Kos, takođe poznat kao "Krle", bio je vođa smjene straže u logoru Omarska od otprilike 31. maja do 6. avgusta 1992.

- osuđen na **6 godina zatvora**

- kazna izdržana

Rođen	1. aprila 1963. u selu Lamovita, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	9. novembra 1998.
Hapšenje/predaja	28. maja 1998., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	29. maja 1998.
Prvo stupanje pred sud	2. juna 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. novembra 2001, osuđen na 6 godina zatvora
Odobreno prijevremeno puštanje na slobodu	31. jula 2002.
Kazna izdržana	

"LOGORI OMARSKA I KERATERM"

MLAĐO RADIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo, nehumana djela (zločini protiv čovječnosti)

- znao je da se u logoru Omarska redovito vrše djela krajnjeg fizičkog i psihičkog nasilja u svrhu diskriminacije.
- imao je značajnu vlast nad stražarima u svojoj smjeni u logoru i koristio je tu vlast za selektivno sprečavanje krivičnih djela, ignorišući veliku većinu zločina počinjenih tokom njegove smjene.
- silovao je jednu zatočenicu i pokušao da siluje drugu.
- učestvovao je u seksualnom zastrašivanju, zlostavljanju i napastvovanju druge tri zatočenice.

Ubistvo i mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- odvodio je zatočnike u sobe gdje su ih isljeđivali, a zatim ih vraćao nazad nakon što su bili ne samo ispitivani već i premlaćeni.
- nije spriječio ljude izvan logora, uključujući Duška Tadića i Zorana Žigića, da ulaze u logor i učestvuju u premlaćivanju zatočenika.
- nekoliko zatočenika je umrlo nakon premlaćivanja koja su počinili stražari u njegovoj smjeni.
- uzevši u obzir ranjivost žrtava, bol koji im je namjerno nanesen i stanje neizvjesnosti u kojem su držane žene zatočene u logoru Omarska, Vijeće je djela seksualnog nasilja okarakterisalo kao djela mučenja.



MLAĐO RADIĆ
Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, ubistvo i mučenje

Mlađo Radić, takođe poznat kao "Krkan", bio je profesionalni policajac raspoređen u policijsku stanicu Omarska i vođa smjene u logoru Omarska od otprilike 28. maja do kraja avgusta 1992.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- nalazi se na izdržavanju kazne u **Francuskoj**

Rođen	15. maja 1952. u selu Lamovita, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	9. novembra 1998.
Hapšenje/predaja	8. aprila 1998, uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	9. aprila 1998.
Prvo stupanje pred sud	14. aprila 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. novembra 2001., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	28. februara 2005., potvrđena kazna od 20 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	15. novembra 2005., prebačen u Francusku na izdržavanje preostalog dijela kazne

OKONČANI PREDMETI

"LOGORI OMARSKA I KERATERM"

ZORAN ŽIGIĆ

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

- učestvovao je u prelaćivanju trojice zatočenika u logoru Omarska i pomogao je i podržavao prelaćivanje jednog drugog zatočenika.
- ubio je dvojicu zatočenika.
- bio je saučesnik u ubistvu jednog zatočenika.

Mučenje i okrutno postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- koristio je oružja kao što je palica na čijem vrhu je bila metalna kugla kako bi naudio zatočenicima.
- jednog zatočenika je natjerao da trči s mitraljezom, dok ga je istovremeno tukao.
- jednog zatočenika je prisilio da pije vodu iz lokve i da se opere tom vodom.



ZORAN ŽIGIĆ

Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, mučenje i okrutno postupanje

Zoran Žigić, takođe poznat kao "Žiga", bio je taksista koji je mobilisan u rezervnu policiju. Kratko je radio kao stražar u logoru Keraterm, a konkretno je ulazio u logore Omarska i Trnopolje kako bi zlostavljao, batinao, mučio i/ili ubijao zatočenike.

- osuđen na **25 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Austriji**

Rođen	20. septembra 1958. u selu Balte, opština Prijedor, Bosna i Hercegovina
Optužnica	9. novembra 1998.
Hapšenje/predaja	16. aprila 1998. dobrovoljno se predao
Prebačen na MKSJ	16. aprila 1998.
Prvo stupanje pred sud	20. aprila 1998. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. novembra 2001., osuđen na 25 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	28. februara 2005., kazna od 25 godina zatvora potvrđena
Na izdržavanju kazne	8. juna 2006. prebačen u Austriju na izdržavanje preostalog dijela kazne

"VIŠEGRAD"

MITAR VASILJEVIĆ



Zločini za koje je osuđen:

Pomaganje i podržavanje progona na političkim, rasnim ili vjerskim osnovama (zločini protiv čovječnosti) i **ubistvo** (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- učestvovao je u incidentu koji je za posljedicu imao smrt petorice muslimanskih muškaraca. Nakon što su bili pritvoreni u hotelu "Vilina vlas" u Višegradu, Mitar Vasiljević je odveo sedam muškaraca, pod prijetnjom oružjem, na obalu rijeke Drine i naredio im da se postroje. Svi muškarci su strijeljani iz vatrenog oružja, a petorica su smrtno stradala.

MITAR VASILJEVIĆ

Osuđen za pomaganje i podržavanje progona i ubistvo

Od sredine aprila 1992. bio je pripadnik "Belih orlova", paravojne formacije bosanskih Srba koja je saradivala sa policijom i raznim vojnim jedinicama stacioniranim u Višegradu, u istočnoj Bosni i Hercegovini.

- osuđen na **15 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Austriji**

Rođen	25. avgusta 1954., u mjestu Durevići, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 6. oktobra 1998; izmijenjena optužnica: 20. jula 2001.
Uhapšen	25. januara 2000., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	25. januara 2000.
Prvo stupanje pred sud	28. januara 2000. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	29. novembra 2002., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	25. februara 2004., osuđen na 15 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	Dana 6. jula 2004., prebačen na izdržavanje kazne u Austriju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 25. januara 2000.

"SREBRENICA - DRINSKI KORPUS"

RADISLAV KRSTIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Pomaganje i podržavanje u genocidu, ubistva (kršenje zakona i običaja ratovanja), **istrebljenje i progon** (zločini protiv čovječnosti)

- dok je 25.000 žena, djece i staraca bosanskih Muslimana prisilno premješteno iz srebreničke enklave, snage VRS skovale su i sprovele plan da eliminišu sve vojno sposobne muškarce bosanske Muslimane iz Srebrenice, bez obzira na to da li su posrijedi bili civili ili vojnici.

- od 13. do 19. jula 1995., 7.000 do 8.000 muškaraca je sistematski ubijeno u masovnim egzekucijama ili pojedinačno.

- malom broju onih koji su preživjeli masovne egzekucije nanesene su teške tjelesne ili duševne povrede.

- najmanje od 15. jula 1995., Radislav Krstić je znao da neki pripadnici Glavnog štaba VRS-a imaju namjeru da počine genocid i da im je s tim znanjem dozvolio da koriste ljudstvo i resurse pod njegovom komandom kako bi se pomoglo u izvršenju ubistava.

Ubistvo (kršenje zakona i običaja ratovanja) i **progon** (zločini protiv čovječnosti)

- Radislav Krstić je imao vodeću ulogu u operaciji kojom je planiran napad na srebreničku enklavu. Ta operacija je imala šifrovani naziv "Krivaja 95".

- dio te operacije je bilo granatiranje Srebrenice smišljeno kako bi se bosansko-muslimansko stanovništvo zastrašilo i nagnalo u Potočare, naselje sjeverno od Srebrenice, gdje je potpuni nedostatak hrane, zaklona i nužnih usluga trebao ubrzati njihov strah i paniku, te na kraju dovesti do toga da spremno napuste teritoriju.

- po dolasku srpskih snaga u Potočare, izbjeglice bosanski Muslimani koji su se sklonili u bazu UN-a ili oko nje, izvrgnuti su kampanji terora koja se sastojala od prijetnji, vrijeđanja, pljačkanja i spaljivanja obližnjih kuća, batinanja, silovanja i ubistava.

RADISLAV KRSTIĆ

Osuđen za pomaganje i podržavanje u genocidu, ubistva, istrebljenje i progon

Načelnik štaba/zamjenik komandanta Drinskog korpusa Vojske bosanskih Srba (VRS). U junu 1995. unaprijeđen je u čin general-majora, a 13. jula 1995. preuzeo je komandu Drinskog korpusa. U aprilu 1998. unaprijeđen je u čin general-potpukovnika.

- osuđen na **35 godina zatvora**

- nalazi se na izdržavanju kazne u **Velikoj Britaniji**

OKONČANI PREDMETI

- na osnovu njegovog prisustva na dva sastanka koje je sazvaio komandant VRS-a general Ratko Mladić u hotelu "Fontana" u Bratuncu, gradiću u blizini Potočara, Radislav Krstić je znao da se civili bosanski Muslimani zapravo suočavaju s humanitarnom krizom i da će nad njima biti izvršena krivična djela.
- Radislav Krstić tako snosi odgovornost i za uzgredna ubistva, silovanja, premlaćivanja i zlostavljanja počinjena prilikom izvršenja tog zločinačkog poduhvata u Potočarima od 10. do 13. jula.
- Radislav Krstić ja naredio da se obezbijede autobusi za prisilno premještanje 25.000 žena, djece i straca bosanskih Muslimana u Kladanj, teritoriju pod kontrolom bosanske vlade, i kasnije odvoženje civila iz Potočara.

Rođen	15. februara 1948. u Vlasenici, Bosna i Hercegovina
Optužnica	30. oktobra 1998.
Hapšenje/predaja	2. decembra 1998., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	3. decembra 1998.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	17. decembra 1998. 25. novembra 1999. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice.
Presuda	2. avgusta 2001., osuđen na 46 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	19. aprila 2004., osuđen na 35 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	20. decembra 2004., prebačen je na izdržavanje kazne u Veliku Britaniju. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 3. decembra 1998.

"TUTA I ŠTELA"

MLADEN NALETILIĆ



MLADEN NALETILIĆ

Osuđen za mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda tijela ili zdravlja; protivpravno premještanje civila; protivpravni rad; bezobzirno razaranje koje nije opravdano vojnom nuždom; pljačkanje javne i privatne imovine; progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi

Osnivač i zapovjednik "Kažnjeničke bojne" (KB), takozvane profesionalne ili samostalne jedinice za specijalne borbene zadatke pod izravnim zapovjedništvom Glavnog stožera Hrvatskog vijeća odbrane (HVO). U sastavu KB-a se nalazilo 200 do 300 vojnika grupisanih u niže jedinice, takozvane ATG ili ATJ s bazama oko Mostara, u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda tijela ili zdravlja; protivpravno premještanje civila (teške povrede Ženevskih konvencija)

Protivpravni rad; bezobzirno razaranje koje nije opravdano vojnom nuždom; pljačkanje javne i privatne imovine (kršenja zakona i običaja ratovanja)

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; mučenje (zločini protiv čovječnosti)

- U više navrata je počinio djela mučenja, okrutnog postupanja, te hotimičnog nanošenja velikih patnji u Doljanima, u Duhanskom institutu u Mostaru i zatočeničkom centru Heliodrom, zapadno od Mostara. Tako je, naprimjer, jednom prilikom Naletilić lično udario mladića po imenu Zilić u genitalije i po licu, a onda je svojim ljudima dozvolio da ga nastave tući. Drugom prilikom, Naletilić je izvršio djelo mučenja nad jednim šesnaestogodišnjim zatočnikom kojem je prijetio da će ga ubiti ukoliko mu ne pruži informacije koje traži;

- Naredio je rušenje svih muslimanskih kuća u Doljanima 21. aprila 1993.;

- Prisilno je premjestio oko 400 civila bosanskih Muslimana iz Sovića i Doljana 4. maja 1993.;

- Koristio je ratne zarobljenike za kopanje kanale u blizini njegove vile;

- Jedinice pod njegovom komandom pljačkale su privatnu imovinu bosanskih Muslimana u Mostaru.

OKONČANI PREDMETI

Rođen	1. decembra 1946. u Širokom Brijegu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 21. decembra 1998.; izmijenjena optužnica: 28. novembra 2000.; druga izmijenjena optužnica: 16. oktobra 2001.
Uhapšen	26. februara 1997. u Hrvatskoj
Prebačen na MKSJ	21. marta 2000.
Prvo stupanje pred sud	24. marta 2000. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	31. marta 2003. osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	Osuđen na 20 godina zatvora. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana prebacivanja na MKSJ 21. marta 2000.
	Čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

"TUTA I ŠTELA"

VINKO MARTINOVIĆ



VINKO MARTINOVIĆ

Osuđen za nečovječno postupanje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda tijela ili zdravlja; hotimično lišavanje života; protivpravno premještanje civila; protivpravni rad; pljačkanje javne i privatne imovine; progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, nehumana djela, ubistvo

Zapovjednik niže jedinice ATG "Mrmak" ili "Vinko Škrobo" i podređeni Mladena Naletilića i njegove specijalne jedinice "Kažnjenička bojna".

- osuđen na **18 godina zatvora**

- čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Nečovječno postupanje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda tijela ili zdravlja; hotimično lišavanje života; protivpravno premještanje civila (teške povrede Ženevskih konvencija)

OKONČANI PREDMETI

Protivpravni rad; pljačkanje javne i privatne imovine (kršenja zakona i običaja ratovanja)

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi, nehumana djela, ubistvo (zločini protiv čovječnosti)

● Učestvovao je u ubistvu Nenada Harmandžića koji je 12. ili 13. jula 1993. odveden iz zatočeničkog centra Heliodrom u bazu Vinka Martinovića, gdje je brutalno pretučen i zlostavljan, a zatim ubijen hicem iz vatrenog oružja u obraz.

● Odgovoran je za okupljanje muslimanskog civilnog stanovništva u Mostaru i njihovo protivpravno prebacivanje i zatvaranje u zatočeničkom centru Heliodrom, u čemu je i sam učestvovao. Žene, djeca i starije osobe su zastrašivani i istjerivani iz svojih domova pod prijetnjom oružjem, pri čemu su ih vojnici udarali. Često i puškama. Nakon toga, mnogi su stanovi opljačkani.

● Koristio je ratne zarobljenike za kopanje rovova, izgradnju odbrambenih utvrđenja vrećama pijeska i izvlačenje ranjenih ili poginulih vojnika.

● Dana 17. septembra 1993., prisilio je četvoricu zatočenika da se obuku kao vojnici, da nose drvene puške i da se kreću prema liniji neprijateljske vatre, čime su korišteni kao živi štit za vojnike HVO-a.

Rođen	21. septembra 1963. u Mostaru, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 21. decembra 1998.; izmijenjena optužnica: 28. novembra 2000.; druga izmijenjena optužnica: 16. oktobra 2001.
Uhapšen	26. februara 1997. u Hrvatskoj
Prebačen na MKSJ	9. avgusta 1999.
Prvo stupanje pred sud	12. avgusta 1999., izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	31. marta 2003. osuđen na 18 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	Osuđen na 18 godina zatvora. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana prebacivanja na MKSJ 9. avgusta 1999.
	Čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

"BOSNA I HERCEGOVINA"

BILJANA PLAVŠIĆ



Zločini za koje je osuđena (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi
(zločini protiv čovječnosti)

- kao supredsjednik srpskog rukovodstva, djelujući kao pojedinac i u dogovoru s drugim članovima udruženog zločinačkog poduhvata, učestvovala je, planirala, podsticala, kreirala i sprovodila progon bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva u sljedećih 37 opština u Bosni i Hercegovini: Banja Luka, Bijeljina, Bileća, Bosanska Krupa, Bosanski Novi, Bosanski Petrovac, Bratunac, Brčko, Čajniče, Čelinac, Doboj, Donji Vakuf, Foča, Gacko, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Ključ, Kalinovik, Kotor Varoš, Nevesinje, Novi Grad, Novo Sarajevo, Pale, Prijedor, Prnjavor, Rogatica, Rudo, Sanski Most, Šipovo, Sokolac, Teslić, Trnovo, Višegrad, Vlasenica, Vogošća i Zvornik.

- prihvatila je i podržavala kampanju etničkog razdvajanja koja je imala za posljedicu smrt i protjerivanje hiljada i hiljada ljudi u veoma brutalnim uslovima.

- Plavšić je doprinijela kampanji etničkog razdvajanja, između ostalog, time što je pozivala paravojne snage iz Srbije da pomognu snagama bosanskih Srba u ostvarivanju cilja razdvajanja etničkih grupa upotrebom sile i što je podržavala njihovo učešće svojim javnim izjavama kako je primjena sile nad nesrbima na ovom području opravdana.

BILJANA PLAVŠIĆ

Osuđena za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi

Bila je član kolektivnog predsjedništva Bosne i Hercegovine (BiH) od 18. novembra 1990. do aprila 1992. Od 28. februara 1992. do 12. maja 1992., bila je jedan od dva vršioca dužnosti predsjednika takozvane "Srpske Republike Bosne i Hercegovine". U maju 1992. postala je član tročlanog Predsjedništva Srpske Republike. Otprilike od 30. novembra 1992. bila je član Vrhovne komande oružanih snaga Srpske republike. Bila je jedan od vodećih članova Srpske demokratske stranke Bosne i Hercegovine (SDS).

- osuđena na **11 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Švedskoj**

Rođena	7. jula 1930. u Tuzli, Bosna i Hercegovina
Optužnica	7. aprila 2002.
Dobrovoljna predaja	10. januara 2001.
Prebačena na MKSJ	10. januara 2001.
Prvo stupanje pred sud	11. januara 2001. izjasnila se da nije kriva po svim tačkama optužnice
Potvrdo izjašnjanje o krivici	2. oktobra 2002. izjasnila se krivom po tački 3 optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	27. februara 2003., osuđena na 11 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	26. juna 2003. prebačena u Švedsku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato 245 dana koje je provela u pritvoru.

"MILOŠEVIĆ"

SLOBODAN MILOŠEVIĆ



SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Optužen za genocid; saučesništvo u genocidu; deportaciju; ubistvo; progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; nehumana djela/prisilno premještanje; istrebljenje; zatvaranje; mučenje; hotimično lišavanje života; protivpravno zatočenje; hotimično nanošenje velikih patnji; protivpravnu deportacija ili premještanje; uništavanje i oduzimanje imovine širokih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom, a izvedeno je protivpravno i bezobzirno; okrutno postupanje; pljačkanje javne ili privatne imovine; napade na civile; uništavanje ili hotimično nanošenje štete istorijskim spomenicima i ustanovama namijenjenim obrazovanju ili religiji; protivpravne napade na civilne objekte; hotimično nanošenje velikih patnji

Predsjednik Srbije od 26. decembra 1990.; predsjednik Savezne Republike Jugoslavije (SRJ) od 15. jula 1997. do 6. oktobra 2000. Kao predsjednik SRJ, bio je takođe predsjednik Vrhovnog savjeta odbrane SRJ i vrhovni komandant Vojske Jugoslavije.

- preminuo 11. marta 2006.

- sudski postupak okončan 14. marta 2006.

Zločini za koje je optužen (primjeri):

KOSOVO

- prisilno premještanje oko 800.000 civila kosovskih Albanaca što je omogućeno namjernim stvaranjem atmosfere straha i pritiska upotrebom sile, prijetnji i djela nasilja.
- ubistvo stotina civila kosovskih Albanaca, muškaraca, žena i djece, na način koji je bio široko rasprostranjen ili sistematski širom pokrajine Kosovo.
- seksualno zlostavljanje kosovskih Albanaca, naročito žena, od strane snaga SRJ i Srbije.
- vođenje rasprostranjene i sistematske kampanje uništavanja imovine u vlasništvu civila kosovskih Albanaca. To je postignuto široko rasprostranjenim granatiranjem gradova i sela; spaljivanjem i uništavanjem imovine koja uključuje kuće za stanovanje, poljoprivredna gazdinstva, privredne objekte, kulturne spomenike i vjerske objekte; i uništavanjem lične imovine. Usljed toga, sela, gradovi i čitave oblasti postali su nenastanjivi za kosovske Albance.

OKONČANI PREDMETI

HRVATSKA

- istrebljenje ili ubistvo stotina hrvatskih i drugih nesrpskih civila, uključujući žene i starce, u Dalju, Erdutu, Klisi, Lovasu, Vukovaru, Voćinu, Baćinu, Saborskom i okolnim selima, Škabrnji, Nadinu, Bruškoj, te u Dubrovniku i okolini.
- dugotrajno i rutinsko zatvaranje i zatočenje više hiljada hrvatskih i drugih nesrpskih civila u zatočeničkim objektima u Hrvatskoj i izvan nje, uključujući zatvoreničke logore koji su se nalazili u Crnoj Gori, Srbiji i Bosni i Hercegovini.
- deportacija ili prisilno premještanje najmanje 170.000 hrvatskih i drugih nesrpskih civila sa gorenavednih područja, uključujući i deportaciju najmanje 5.000 stanovnika Iloka i 20.000 stanovnika Vukovara u Srbiju; te prisilno premještanje na druge lokacije u Hrvatskoj najmanje 2.500 stanovnika Erduta.
- hotimično uništavanje domova i druge javne i privatne imovine, kulturnih ustanova, istorijskih spomenika i vjerskih objekata hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva u Dubrovniku i njegovoj okolini, Vukovaru, Erdutu, Lovasu, Šarengradu, Bapskoj, Tovarniku, Voćinu, Saborskom, Škabrnji, Nadinu i Bruškoj.
- uspostavljanje i održavanje nehumanih životnih uslova za hrvatske i druge nesrpske civile zatočene u pomenutim zatočeničkim objektima.
- višekratno mučenje, prelaćivanje i ubijanje hrvatskih i drugih nesrpskih civila zatočenih u pomenutim zatočeničkim objektima.
- protivpravni napadi na Dubrovnik i nebranjena hrvatska sela na gorenavedenim područjima.

BOSNA I HERCEGOVINA

- rasprostranjeno ubijanje hiljada bosanskih Muslimana tokom i nakon preuzimanja vlasti na teritorijama u Bosni i Hercegovini.
- ubijanje hiljada bosanskih Muslimana u zatočeničkim objektima u Bosni i Hercegovini.
- nanošenje teških tjelesnih i duševnih povreda hiljadama bosanskih Muslimana za vrijeme njihovog zatočenja u zatočeničkim objektima u Bosni i Hercegovini.
- zatočenje hiljada bosanskih Muslimana u zatočeničkim objektima u Bosni i Hercegovini, u životnim uslovima sračunatim da dovedu do djelimičnog fizičkog uništenja ovih grupa, naročito gladovanjem, zagađenom vodom, prisilnim radom, neadekvatnom ljekarskom negom i konstantnim fizičkim i psihičkim nasiljem.
- istrebljenje, ubistvo i hotimično lišavanje života nesrba, prije svega bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata koji su živjeli na teritoriji Banje Luke, Bihaća, Bijeljine, Bileće, Bosanske Krupe, Bosanskog Novog, Bosanskog Šamca, Bratunca, Brčkog, Čajniča, Doboja, Foče, Gacka, Sarajeva (Ilijaša), Ključa, Kalinovika, Kotor-Varoši, Nevesinja, Sarajeva (Novog grada), Prijedora, Prnjavora,

OKONČANI PREDMETI

Rogatice, Sanskog Mosta, Srebrenice, Teslića, Višegrada, Vlasenice i Zvornika.

- okrutno i nečovječno postupanje sa bosanskim Muslimanima, bosanskim Hrvatima i drugim nesrpskim civilima. To nečovječno postupanje uključivalo je, ali nije ograničeno na seksualno nasilje, mučenje, fizičko i psihičko zlostavljanje i prisiljavanje na život u nehumanim uslovima.
- uvođenje restriktivnih i diskriminacionih mjera protiv bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrba, kao što je ograničavanje slobode kretanja; uklanjanje sa položaja vlasti u institucijama lokalne uprave i u policiji; otpuštanje sa posla; samovoljni pretresi njihovih kuća; uskraćivanje prava na sudski postupak i uskraćivanje prava na ravnopravno korištenje javnih službi, uključujući i adekvatnu zdravstvenu zaštitu.
- prisilno premještanje i deportacija hiljada bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrpskih civila na lokacije van teritorija pod srpskom vlašću.
- namjerno i bezobzirno uništavanje domova i druge javne i privatne imovine bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, njihovih kulturnih i vjerskih ustanova, istorijskih spomenika i drugih svetih mjesta.
- sprječavanje dostave humanitarne pomoći, naročito medicinskog materijala i hrane, u enklave u okruženju Bihać, Goražde, Srebrenicu i Žepu, te uskraćivanje vode civilima blokiranim u tim enklavama, u namjeri da se stvore nepodnošljivi životni uslovi.

Rođen	20. avgusta 1941. u Požarevcu, Srbija
Optužnica	"Kosovo": prvobitna optužnica: 24. maja 1999.; izmijenjena optužnica: 29. juna 2001.; druga izmijenjena optužnica: 29. oktobra 2001."Hrvatska": prvobitna optužnica: 8. oktobra 2001.; izmijenjena optužnica: 23. oktobra 2002.; druga izmijenjena optužnica: 28. jula 2004."Bosna i Hercegovina": prvobitna optužnica: 22. novembra 2001.; izmijenjena optužnica: 22. novembra 2002.
Hapšenje/predaja	1. aprila 2001. u Beogradu od strane lokalnih vlasti
Prebačen na MKSJ	29. juna 2001.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	3. jula 2001. Pretresno vijeće je u njegovo ime navelo da se izjašnjava da nije kriv po svim tačkama optužnice "Kosovo" 29. oktobra 2001. Pretresno vijeće je u njegovo ime navelo da se izjašnjava da nije kriv po svim tačkama optužnice "Hrvatska" 11. decembra 2001. Pretresno vijeće je u njegovo ime navelo da se izjašnjava da nije kriv po svim tačkama optužnice "Bosna i Hercegovina"

"PLANINA VLAŠIĆ"

DARKO MRĐA



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Ubistvo, nehumana djela (kršenja zakona i običaja ratovanja, zločini protiv čovječnosti)

- zajedno sa drugim pripadnicima interventnog voda, Mrđa je lično i direktno učestvovao u izvođenju, čuvanju, sprovođenju, strijeljanju i ubistvu više od 200 nenaoružanih muškaraca na Korićanskim stijenama. Osim 12 muškaraca koji su preživjeli pokolj, svi muškarci su poubijani.

DARKO MRĐA

Osuđen za ubistvo i nehumana djela

Tokom 1992. godine, Mrđa je bio pripadnik "interventnog voda", specijalne policijske jedinice bosanskih Srba u gradu Prijedoru, u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine.

- osuđen na **17 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Španiji**

Rođen	28. juna 1967. u Zagrebu, Republika Hrvatska
Optužnica	16. aprila 2002.
Hapšenje	13. juna 2002., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	14. juna 2002.
Prvo stupanje pred sud	17. juna 2002. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice
Potvrdno izjašnjavaње o krivici	24. jula 2003. izjasnio se krivim za ubistvo i nehumana djela
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	31. marta 2004., osuđen na 17 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	23. novembra 2004., prebačen u Španiju na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od hapšenja u junu 2002.

"SREBRENICA"

MOMIR NIKOLIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi
(zločini protiv čovječnosti)

- ubistvo hiljada civila bosanskih Muslimana, uključujući muškarce, žene, djecu i starce.

- okrutno i nečovječno postupanje s civilima bosanskim Muslimanima, uključujući teška premlaćivanja u Potočarima i u zatočeničkim objektima u Bratuncu i Zvorniku.

- terorisanje civila bosanskih Muslimana u Srebrenici i Potočarima.

- uništavanje lične imovine i dragocjenosti bosanskih Muslimana.

- prisilno premještanje bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave.

MOMIR NIKOLIĆ

Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi

Od jula 1995. do kraja rata, bio je pomoćnik komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove Bratunačke brigade vojske bosanskih Srba.

- osuđen na **20 godina zatvora**

- čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

Rođen	20. februara 1955. u Bratuncu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 26. marta 2002. (objelodanjena 2. aprila 2002.); Izmijenjena spojena optužnica: 27. maja 2002.
Hapšenje/predaja	1. aprila 2002., uhapšen od strane SFOR-a u Bosni i Hercegovini
Prebačen na MKSJ	2. aprila 2002.
Prvo i dalja stupanja pred sud	3. aprila 2002. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice; 7. maja 2003. izjasnio se krivim po jednoj tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	2. decembra 2003., osuđen na 27 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	8. marta 2006., kazna smanjena na 20 godina zatvora
	Čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 2. aprila 2002.

"SREBRENICA"

DRAGAN OBRENOVIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi
(zločini protiv čovječnosti)

- pomaganje i podržavanje u planiranju, pripremi i izvršenju progona.
- nedjelovanje protiv činjenja zločina progona - iz toga što je ostao pasivan, dok je trebalo da spriječi svoje potčinjene u vršenju kažnjivih djela ili da ih za te zločine kasnije kazni.

Zločin progona je izvršen na sljedeći način:

- ubistvo hiljada civila, bosanskih Muslimana, uključujući muškarce, žene, djecu i starce. Na jednoj lokaciji, vojnoj ekonomiji Branjevo, sjeverno od Zvornika, u istočnoj Bosni, približno 1.200 zarobljenih muškaraca bosanskih Muslimana strijeljano je iz automatskog oružja.
- civili bosanski Muslimani bili su podvrgnuti djelima nasilja, uključujući premlaćivanja u školama i u drugim centrima za zatočavanje na području Zvornika. Dana 13. jula 1995., u Lukama, u blizini sela Tišća, vojnici Vojske Republike Srpske (VRS) "odabrali" su neke od žena koje su u Potočarima bile odvojene od muških članova svojih porodica. Morale su otići u školu gdje su ih vrijeđali i napadali. Vojnici VRS-a su odabrali i neke muškarce i mladiće te i njih zlostavljali prije nego što će ih odvesti na pogubljenje.
- od 13. do 16. jula 1995., civili bosanski Muslimani iz Srebrenice i Potočara bili su zlostavljani u objektima za zatočenje i mjestima pogubljenja.
- počev od 12. jula 1995. pa nadalje tokom cijelog perioda pogubljenja, pripadnici VRS-a i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) na području Zvornika su oduzimali i uništavali ličnu imovinu zarobljenih bosanskih Muslimana, uključujući i njihove lične dokumente.

DRAGAN OBRENOVIĆ

***Progoni na političkoj, rasnoj
ili vjerskoj osnovi***

Od decembra 1992. do novembra 1996. bio je načelnik štaba i zamjenik komandanta 1. zborničke pješadijske brigade Drinskog korpusa vojske bosanskih Srba (VRS). Od 8. avgusta 1995. do 15. septembra 1995., bio je vršilac dužnosti komandanta Zborničke brigade.

- osuđen na **17 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Norveškoj**

OKONČANI PREDMETI

Rođen	12. aprila 1963. u Rogatici, Bosna i Hercegovina
Optužnica	16. marta 2001.
Hapšenje/predaja	15. aprila 2001., uhapšen od strane snaga SFOR-a
Prebačen na MKSJ	15. aprila 2001.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	18. aprila 2001. izjasnio se da "nije kriv" po svim tačkama optužnice. 21. maja 2003. izjasnio se krivim po tački pet optužnice za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti. Preostale tačke optužnice su povučene.
Razdvajanje predmeta	23. maja 2003.
Rasprava o kazni	30. oktobra 2003.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	10. decembra 2003., osuđen na 17 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	18. juna 2004. prebačen je u Norvešku na izdržavanje kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 15. aprila 2001.

"GLOGOVA"

MIROSLAV DERONJIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti, član 5)

● uveče 8. maja 1992., Miroslav Deronjić je u svojstvu predsjednika Kriznog štaba opštine Bratunac, naredio bratunačkoj Teritorijalnoj odbrani (TO), uključujući i policijske snage u Bratuncu, da izvrše napad i djelimično spale nebranjeno selo Glogova. Kao posljedica tog napada, 65 muslimanskih civila u selu je ubijeno, domovi bosanskih Muslimana, privatna imovina i džamija su srušeni, a znatan dio sela Glogova je srušen sa zemljom.

MIROSLAV DERONJIĆ

Osuđen za progone

Od septembra 1990. do kraja aprila 1992. bio je predsjednik bratunačkog Opštinskog odbora Srpske demokratske stranke (SDS) Bosne i Hercegovine. U ljeto 1993. je postao član Glavnog odbora SDS-a. Od kraja aprila 1992. do juna 1992. bio je predsjednik bratunačkog Kriznog štaba.

- osuđen na **10 godina zatvora**

- na izdržavanju kazne u **Švedskoj**

Rođen	6. juna 1954. u opštini Bratunac, Bosna i Hercegovina
Optužnica	3. jula 2002.
Hapšenje/predaja	7. jula 2002., uhapšen od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	8. jula 2002.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	10. jula 2002. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice; 30. septembra 2003. izjasnio se krivim po tački 1 druge izmijenjene optužnice za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	30. marta 2004., osuđen na 10 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. jula 2005. kazna od 10 godina zatvora jednoglasno je potvrđena
Na izdržavanju kazne	24. novembra 2005., prebačen u Švedsku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana hapšenja 7. jula 2002.

”LOGORI OMARSKA I KERATERM”

PREDRAG BANOVIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Progona na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

- učestvovao je u ubistvu pet zatočenika koje je bilo posljedica njihovog premlaćivanja.
- učestvovao je u premlaćivanju 27 zatočenika pomoću raznih oruđa, uključujući palice za bejzbol, policijske palice i kablove s gvozdanim kuglicama. U dvojicu zatočenika je pucano.
- učestvovao je u zatočenju u nehumanim uslovima, šikaniranju, ponižavanju i psihičkom zlostavljanju nesrba zatočenih u logoru Keraterm.

PREDRAG BANOVIĆ

Osuđen za progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi

Stražar u logoru Keraterm, koji su snage bosanskih Srba formirale sredinom 1992. godine na istočnoj periferiji grada Prijedora, u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine.

osuđen na **8 godina zatvora**

na izdržavanju kazne u **Francuskoj**

Rođen	28. oktobra 1969. u Prijedoru, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. jula 1995.
Hapšenje/predaja	8. novembra 2001. u Srbiji
Prebačen na MKSJ	9. novembra 2001.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	16. novembra 2001. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice 26. juna 2003. izjasnio se krivim po jednoj tački optužnice za progone kao zločin protiv čovječnosti.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	28. oktobra 2003., osuđen na 8 godina zatvora
Na izdržavanju kazne	28. jula 2004., prebačen u Francusku na izdržavanje preostalog dijela kazne. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od dana hapšenja 9. novembra 2001.

STUPNI DO

IVICA RAJIĆ



Zločini za koje je osuđen (primjeri):

Ubistva, nečovječno postupanje, oduzimanje imovine i uništavanje širokih razmjera (teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949.)

- Rajić je znao da su neki pripadnici pod njegovom komandom u prošlosti provodili ekstremna nasilja nad bosanskim Muslimanima u Varešu i da su iskazivali čvrstu želju za uništenjem svega što nije hrvatsko. Rajić je bio svjestan znatne vjerojatnoće da će biti počinjeni zločini kad je izdao naredbu da se napadne selo Stupni Do i da se sakupe i pritvore vojno sposobni muškarci muslimanske nacionalnosti u Varešu.

- Napad na Stupni Do je rezultirao smrću najmanje 37 osoba muslimanske nacionalnosti, uključujući muškarce, žene, starce i djecu. Velika većina njih bili su civili. Snage pod Rajićevom komandom su prisilili civile da napuste svoje domove, otimali im njihove dragocjenosti, namjerno ih ubijali i seksualno zlostavljali muslimanske žene. Veliki dio sela je bio u potpunosti ili djelomično uništen.

- Zatočeni muškarci u Varešu, više od 250 muškaraca njih, tučeni su i zlostavljani.

IVICA RAJIĆ

Osuđen za teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. (ubistva, nečovječno postupanje, oduzimanje imovine i uništavanje širokih razmjera)

Komandant Druge operativne grupe u Operativnoj zoni Srednja Bosna Hrvatskog Vijeća Odbrane (HVO)

- osuđen na **12 godina zatvora**

- čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

Rođen	5. maja 1958. u Johovcu, opština Kiseljak, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	29. avgusta 1995.
Hapšenje	5. aprila 2003.
Prebačen na MKSJ	24. juna 2003.
Prvo i daljnja stupanja pred sud	27. juna 2003. izjasnio se da nije kriv po svim tačkama optužnice; 26. oktobra 2005. izjasnio se krivim po četiri tačke izmijenjene optužnice za teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949.
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	8. maja 2006., osuđen na 12 godina zatvora
	Čeka na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu

NEOKONČANI PREDMETI PRED MEĐUNARODNIM KRIVIČNIM SUDOM ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU



Fotografiju ustupio Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-95-9 ("Bosanski Šamac")

BLAGOJE SIMIĆ



Dr. Blagoje Simić je 17. oktobra 2003. godine nepravosnažnom presudom osuđen na 17 godina zatvora zbog progona bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u Bosanskom Šamcu 1992. i 1993. godine. Simić, kao predsjednik Skupštine opštine i Kriznog štaba (kasnije preimenovanog u Ratno predsjedništvo), bio je najviši funkcioner civilnih vlasti u opštini Bosanski Šamac. Prema sudskom vijeću, Simić je na opštinskom nivou bio na vrhu udruženog zločinačkog poduhvata čiji je cilj bio progon nesrpskih civila u Bosanskom Šamcu.

Nepravosnažno osuđen za: zločine protiv čovječnosti (progoni)

Kazna (nepravosnažna):
17 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Sudsko vijeće je konstatovalo da Simić nije preduzeo nikakve značajne mjere da spriječi stalna hapšenja i zatočenja, iako je bio obavezan da na sve moguće načine pokuša da spriječi progon nesrpskih građana. Vijeće se takođe van razumne sumnje uvjerilo da je Simić znao za premlaćivanje, mučenje i nehumane uslove zatočenja nesrpskih zatvorenika u zatočeničkim objektima u Bosanskom Šamcu.

Takođe je zaključeno da je Simić bio svjestan činjenice da se civili koriste za kopanje rovova i druge opasne vojne zadatke, ali u okviru svojih ovlašćenja nije preduzeo nikakve mjere da se stane na put takvoj praksi. Sudsko vijeće je konstatovalo i da je Simić doprinio deportaciji i prisilnom premještanju nesrpskih civila sa namjerom da se oni trajno rasele.

Jedan od troje sudija Pretresnog vijeća priložio je presudi Izdvojeno i djelimično protivno mišljenje, smatrajući da je Simić kriv za progon kao saizvršilac, i da bi sedam godina zatvora bila proporcionalna i pravedna kazna za njega.

Presuda protiv Blagoja Simića nije pravosnažna, jer je odbrana uložila žalbu na presudu. Žalbeni postupak je u toku.

Rođen	1960. u Kruškovom Polju, opština Bosanski Šamac, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	21. jula 1995.
Datum dobrovoljne predaje	12. marta 2001.
Prebačen na MKSJ	12. marta .2001.
Prvo stupanje pred Sud	15. marta .2001.
Prvostepena presuda	17. oktobra .2003.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-95-11 ("Republika Srpska Krajina")

MILAN MARTIĆ



Milan Martić se tereti za istrebljenje ili ubistvo više stotina hrvatskih, muslimanskih i drugih nesrpskih civila na velikim područjima Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u periodu od avgusta 1991. do decembra 1995. Takođe se tereti za krivična djela progona, zatvaranje, mučenje, nečovječna djela, okrutno postupanje, deportaciju, prisilno preseljenje, pljačkanje javne ili privatne imovine, bezobzirno razaranje i protivpravne napade na civile navodno počinjene u tom istom periodu.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

Od 4. januara 1991. do avgusta 1995. Martić se nalazio na raznim rukovodećim položajima u takozvanoj "Srpskoj autonomnoj oblasti Krajina" (SAO Krajina) koja je kasnije preimenovana u takozvanu "Republiku Srpska Krajina" (RSK). Navodi se da je Martić učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu čija je svrha bila prisilno uklanjanje većeg dijela hrvatskog, muslimanskog i drugog nesrpskog stanovništva približno s jedne trećine teritorije Hrvatske, te velikih dijelova Bosne i Hercegovine, s ciljem da ta teritorija postane dio nove države pod srpskom dominacijom.

Konkretno što se tiče zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini, Martić se između ostaloga tereti da je odgovoran za ubistva u Prnjavoru; okrutno postupanje u zatočeničkim objektima u Bosanskom Novom, Bosanskoj Kostajnici i Prnjavoru; deportacije ili prisilno premještanje nesrpskog stanovništva iz Bosanskog Novog, Bosanske Gradiške, Prnjavora i Šipova; i bezobzirno razaranje i pljačku u Prnjavoru i Šipovu.

Rođen	18. novembar 1954. pored Knina, Republika Hrvatska
Prvobitna optužnica potvrđena	25. jula 1995.
Datum dobrovoljne predaje	15. maja 2002.
Prebačen na MKSJ	15. maja 2002.
Prvo stupanje pred Sud	21. maja 2002.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-95-14 ("Lašvanska dolina")

TIHOMIR BLAŠKIĆ



Tihomir Blaškić je pravosnažnom presudom osuđen na 9 godina zatvora zbog nečovječnog i okrutnog postupanja prema zatočenim bosanskim Muslimanima 1993. i 1994. godine u srednjoj Bosni. Znao je da su u Domu kulture Vitez i u veterinarskoj stanici u Vitezu počinjena krivična djela, ali nije kaznio svoje potčinjene koji su za njih bili odgovorni, niti je prijavio prekršaje nadležnim organima. Odgovoran je i zbog naređenja da se zatočenici koriste za kopanje rovova, kao i zbog nečovječnog postupanja prema zatočenicima do kojeg je došlo kada su korišteni kao živi štitovi.

Osuđen za: teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. (nečovječno postupanje) i kršenja zakona i običaja ratovanja (okrutno postupanje)

Kazna: 9 godina zatvora

Zahtjev tužilaštva za preispitivanje presude se razmatra

Blaškić je prvostepenom presudom od 3. marta 2000. bio osuđen na 45 godina zatvora zbog mnogo većeg broja zločina nad bosanskim Muslimanima u srednjoj Bosni 1993. godine, uključujući masakr u Ahmićima 16. aprila 1993.

U žalbenom postupku odbrana je dostavila ogromnu količinu dodatnih dokaza, od kojih mnogi ranije nisu bili dostupni zbog nedovoljne saradnje Republike Hrvatske sa Tribunalom u vrijeme prvostepenog suđenja. Ocijenivši dodatne dokaze, Žalbeno vijeće je zaključilo da nije dokazano van razumne sumnje da je Blaškić naredio da se počine zločini u Ahmićima i susjednim selima 16. aprila 1993., pa je on oslobođen tih optužbi. Žalbeno vijeće je takođe poništilo neke druge zaključke prvostepenog vijeća, i izreklo novu zatvorsku kaznu u trajanju od 9 godina.

Tužilaštvo je 29. jula 2005. podnijelo povjerljiv zahtjev za preispitivanje presude protiv Tihomira Blaškića, pozivajući se na novootkrivene činjenice. Razmatranje tog zahtjeva je u toku pred sudom.

Rođen	2. novembar 1960. u Brestovskom, Bosna i Hercegovina.
Prvobitna optužnica potvrđena	10 novembar 1995.
Datum dobrovoljne predaje	1. april 1996.
Prebačen na MKSJ	1. april 1996.
Prvo stupanje pred Sud	3. april 1996.
Prvostepena presuda	3. mart 2000.
Drugostepena presuda	29. juli 2004.

PREDMET IT-95-17 ("Lašvanska dolina")

MIROSLAV BRALO



Miroslav Bralo je pred Tribunalom priznao da je počinio brojne zločine na području Viteza u aprilu i maju 1993. godine dok je bio pripadnik "Džokera," antiterorističkog voda 4. bojne Vojne policije Hrvatskog vijeća obrane (HVO).

Bralo je priznao da je nožem ubio jednu ženu u selu Nadioci i da je u Ahmićima ubio jednog čovjeka, podmetnuo požare u više kuća bosanskih Muslimana, te postavio i detonirao eksplozive kojim je uništena džamija u donjem dijelu sela. Bralo je pomagao prilikom ubistva 14 civila bosanskih Muslimana, članova porodice Salkić i porodice Mehmeta Čeremića, od kojih su devetero bila djeca. Blizu sela Kratine pretukao je i poslije toga ubio trojicu muškaraca bosanskih Muslimana.

Bralo je priznao i da je u više navrata okrutno silovao i zlostavljao jednu ženu bosansku Muslimanku. Takođe je učestvovao u nezakonitom zatočenju i nečovječnom postupanju s civilima bosanskim Muslimanima koji su korišteni za kopanje rovova oko sela Kratine i kao "živi štitovi" u cilju zaštite snaga HVO-a od snajperskog djelovanja.

Bralo je sudu predao ručno napisano "izvinjenje" u kojem između ostaloga stoji: *"Naša zlodjela su bila tako strašna, mislim i na ostale, a mi smo svejedno nastavljali i pokušavali da ih opravdamo. Ja sam čak pokušavao da budem ponosan i da vjerujem da su to djela uspješna vojnika. Danas se stidim toga. Stidim se svojih djelovanja i stidim se svog ponašanja"*.

Prilikom odmjerenja kazne, sudsko vijeće je uzelo u obzir neke olakšavajuće okolnosti kao što su iskreno kajanje, pomoć u pronalaženju ostataka nekih od žrtava i priznanje krivice, uključujući za zločin progona za koji se isprva nije teretio. Uprkos tim faktorima, vijeće je svojom presudom od 7. decembra 2005. godine Miroslava Bralu osudio na 20 godina zatvora zbog težine užasnih zločina koje je on počinio.

Presuda protiv Miroslava Brala nije pravosnažna, jer je odbrana uložila žalbu na visinu kazne. Žalbeni postupak je u toku.

Priznao krivicu za: zločin protiv čovječnosti (progoni), teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. (mučenje, protivpravno zatvaranje), kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, mučenje, silovanje)

Kazna (nepravosnažna): 20 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Rođen	13. oktobar 1967. u selu Kratine, opština Vitez, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	10. novembar 1995.
Datum predaje	10. novembar 2004.
Prebačen na MKSJ	12. novembar 2004.
Prvo stupanje pred Sud	15. novembar 2004.
Prvostepena presuda	7. decembar 2005.

PREDMET IT-96-23/2 ("Foča")

DRAGAN
ZELENOVIĆ

Dragan Zelenović je optužen da je kao jedan od potkomandira vojne policije i vođa paravojske u Foči silovao i mučio žene u Foči i time počinio zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (mučenje, silovanje) i kršenja zakona i običaja ratovanja (mučenje, silovanje)

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da, nakon što su u aprilu 1992. snage bosanskih Srba zauzele Foču vojna policija je zajedno s lokalnim i drugim vojnicima počela hapsiti muslimansko i hrvatsko stanovništvo. Tokom hapšenja mnogi civili su ubijeni, pretučeni ili izloženi seksualnom zlostavljanju. Muslimanske žene, djeca i starci su držani u zatočeništvu u kućama, stanovima i motelima u Foči i u okolnim selima, te u zatočeničkim centrima kao što su Buk Bijela, srednja škola u Foči i sportska dvorana "Partizan". Mnoge od zatočenih žena su bile izložene ponižavajućim i degradirajućim životnim uslovima, brutalnom premlaćivanju i seksualnom zlostavljanju, uključujući silovanja. Osim u navedenim mjestima zatočeništva, nekoliko žena je bilo zatočeno u kućama i stanovima koji su korišteni kao bordeli i koje su vodile grupe vojnika, uglavnom paravojnih snaga.

Prema navodima optužnice, Dragan Zelenović je lično učestvovao u silovanjima i mučenju sedam žena ili maloljetnih djevojaka i odlučivao je o tome koja će žena pripasti kojem muškarcu.

Tužilaštvo je 29. novembra 2004. podnijelo zahtjev da se predmet Dragana Zelenovića proslijedi Bosni i Hercegovini. Zahtjev se trenutno razmatra pred Vijećem za prosljeđivanje.

Predmeti Gojka Jankovića i Radovana Stankovića, koji su bili optuženi zajedno sa Draganom Zelenovićem, proslijeđeni su 2005. godine Bosni i Hercegovini i postupak protiv njih je u toku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Rođen	12. februar 1961. u Foči, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. juni 1996.
Prebačen na MKSJ	10. juni 2006.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-98-29 ("Sarajevo")

STANISLAV GALIĆ



Stanislav Galić je 5. decembra 2003. godine nepravosnažnom presudom osuđen na 20 godina zatvora zato što je kao komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa Vojske Republike Srpske vodio kampanju snajperskog djelovanja i granatiranja, koja je prevashodno imala za cilj sprovođenje terora nad civilnim stanovništvom Sarajeva. Prema presudi, "stotine civila je ubijeno i hiljade ranjeno tokom svakodnevnih aktivnosti kao što su prisustvovanje sahranama, obrada povrtnjaka, odlazak po vodu, kupovina, odlasci u bolnicu, vožnja gradskim saobraćajem ili boravak u svojim kućama".

Nepravosnažno osuđen za: zločine protiv čovječnosti (ubistvo, nehumana djela) i kršenja zakona i običaja ratovanja (teror)

Kazna (nepravosnažna): 20 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Za presudu je glasala većina Pretresnog vijeća, a jedan sudija je priložio izdvojeno i djelimično suprotno mišljenje, ne slažući se sa zaključcima većine sudija o nekim pojedinim incidentima niti o prirodi krivične odgovornosti generala Galića, i smatrajući da je Galića trebalo osuditi na 10 godina zatvora.

Presuda protiv Stanislava Galića nije pravosnažna, jer su i optužba i odbrana uložile žalbu na presudu, a žalbeni postupak je još u toku.

Rođen	12. mart 1943. u selu Goleši, opština Banja Luka, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. mart 1999.
Datum hapšenja	20. decembar 1999.
Prebačen na MKSJ	21. decembar 1999.
Prvo stupanje pred Sud	29. decembar 1999.
Prvostepena presuda	5. decembar 2003.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-98-29/1 ("Sarajevo")

DRAGOMIR MILOŠEVIĆ



Prema navodima optužnice, Dragomir Milošević je od otprilike marta 1993. bio načelnik štaba Stanislava Galića kog je oko 10. avgusta 1994. naslijedio kao komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa i na tom je položaju ostao tokom oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini. Kao glavni komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa Vojske Republike Srpske, Dragomir Milošević je imao nadređeni položaj nad oko 18.000 vojnih osoba koje su bile raspoređene u deset brigada.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je od 1992. pa naredna 44 mjeseca Sarajevsko-romanijski korpus sprovodio vojnu strategiju granatiranja i snajperskog djelovanja radi ubijanja, sakaćenja, ranjavanja i terorisanja civilnog stanovništva Sarajeva oba pola i svih starosnih dobi. Prema optužnici, Sarajevsko-romanijski korpus usmjeravao je granatiranje i snajpersko djelovanje na civile koji su obrađivali povrtnjake, čekali u redu za kruh, sakupljali vodu, išli na sahrane, kupovali na pijacama, vozili se tramvajima, sakupljali drva, ili jednostavno šetali sa djecom ili prijateljima. Navodi se da su ljudi ranjavani i ubijani čak i u vlastitim domovima, mecima koji bi ušli kroz prozore, i da napadi na sarajevske civile često nisu imali veze sa vojnim djelovanjima već im je bio cilj da stanovništvo drže u neprekidnom strahu.

Rođen	12. mart 1943. u selu Murgaš, opština Ub, Srbija
Optužnica otpečaćena	20. oktobar 1998.
Prebačen na MKSJ	3. decembar 2004.
Prvo stupanje pred Sud	7. decembar 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-98-32/1 ("Višegrad")

SREDOJE LUKIĆ



Prema navodima optužnice, Sredoje Lukić je bio pripadnik paravojne grupe bosanskih Srba poznate pod nazivom "Beli orlovi" i "Osvetnici", koja je saradujući s lokalnom policijom i vojnim jedinicama zavela teror nad lokalnim muslimanskim stanovništvom. Tereti se za progon nesrpskog stanovništva zbog zločina koje je navodno počinio.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (progono, ubistvo, nečovječno postupanje, istrebljenje) i kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, okrutno postupanje)

Postupak u predraspravnoj fazi

Sredoje Lukić se tereti da je prouzročio smrt oko 70 žena, djece i starijih muškaraca bosanskih Muslimana u kući u Pionirskoj ulici u Višegradu tako što je zabarikadirao žrtve u jednoj prostoriji kuće, zapalio kuću i pucao iz automatskog oružja na one koji su pokušavali da pobjegnu kroz prozore, te tako neke od njih usmrtio, a neke ranio. Takođe se navodi da je prouzročio smrt oko 70 žena, djece i starijih ljudi bosanskih Muslimana u kući u selu Bikavac, blizu Višegrada, prisilivši žrtve da uđu u kuću, nakon čega je zabarikadirao sve izlaze iz kuće, a u kuću ubacio nekoliko eksplozivnih naprava.

Navodi se i da je često dolazio u zatočenički logor u kasarni u Uzamnici, koji se nalazio na udaljenosti od pet kilometara od Višegrada, te udarao zatočenike kundakom i nogama na kojima je imao čizme. Usljed toga, mnoge žrtve su zadobile teške i trajne povrede.

Tužilaštvo Tribunala je 1. februara 2005. podnijelo zahtjev prema pravilu 11bis Tribunala da se predmet Sredoja Lukića prosljedi Bosni i Hercegovini. Taj zahtjev se trenutno razmatra pred Vijećem za prosljeđivanje.

Rođen	5. april 1961. u Rujištu, opština Višegrad, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. oktobar 1998.
Datum dobrovoljne predaje	14. septembar 2005.
Prebačen na MKSJ	16. septembar 2005.
Prvo stupanje pred Sud	20. septembar 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-98-32/1 ("Višegrad")

MILAN LUKIĆ



Prema navodima optužnice, Milan Lukić je u proljeće 1992. u Višegradu, u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, organizovao paravojnu grupu bosanskih Srba pod nazivom "Beli orlovi" i "Osvetnici", koja je saradujući s lokalnom policijom i vojnim jedinicama zavela teror nad lokalnim muslimanskim stanovništvom. Tereti se za progon nesrpskog stanovništva zbog zločina koje je navodno počinio.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (progono, ubistvo, nečovječno postupanje, istrebljenje) i kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, okrutno postupanje)

Postupak u predraspravnoj fazi

Milan Lukić se tereti da je prouzročio smrt oko 70 žena, djece i starijih muškaraca bosanskih Muslimana u kući u Pionirskoj ulici u Višegradu tako što je zabarikadirao žrtve u jednoj prostoriji kuće, zapalio kuću i pucao iz automatskog oružja na one koji su pokušavali da pobjegnu kroz prozore, te tako neke od njih usmrtio, a neke ranio. Gotovo svi koji su bili zaključani u toj kući ubijeni su, uključujući 18 djece starosti od dva dana do 14 godina. Takođe se navodi da je prouzročio smrt oko 70 žena, djece i starijih ljudi bosanskih Muslimana u kući u selu Bikavac, blizu Višegrada, prisilivši žrtve da uđu u kuću, nakon čega je zabarikadirao sve izlaze iz kuće, a u kuću ubacio nekoliko eksplozivnih naprava.

Lukić se takođe tereti za ubistva ukupno 12 muškaraca, bosanskih Muslimana, brutalno ubistvo jedne bosanske Muslimanke u naselju Potok, i premlaćivanje muškaraca bosanskih Muslimana zatočenih u kasarni u Uzamnici.

Tužilaštvo Tribunala je 1. februara 2005. podnijelo zahtjev da se predmet Milana Lukića prosljedi Bosni i Hercegovini. Taj zahtjev se trenutno razmatra pred Vijećem za prosljeđivanje.

Rođen	6. septembra 1967. u Foči, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. oktobra 1998.
Datum hapšenja	8. augusta 2005.
Prebačen na MKSJ	21. februara 2006.
Prvo stupanje pred Sud	24. februara 2006.

PREDMET IT-99-36 ("Krajina")

RADOSLAV BRĐANIN



Radoslav Brđanin je 1. septembra 2004. godine nepravosnažnom presudom osuđen na 32 godine zatvora zbog odgovornosti za zločine nad nesrpskim stanovništvom u Autonomnoj Regiji Krajini (ARK) u periodu od 1. aprila do 31. decembra 1992. godine. Presuda obuhvata zločine počinjene u opštinama Banja Luka, Bošanska Krupa, Bosanski Novi, Bosanski Petrovac, Čelinac, Donji Vakuf, Ključ, Kotor-Varoš, Prijedor, Prnjavor, Sanski Most, Šipovo i Teslić.

Pretno vijeće se uvjerilo da je Brđanin bio vodeća politička ličnost u ARK-u i da je bio na ključnim položajima na opštinskoj, regionalnoj i republičkoj razini, uključujući funkciju prvog potpredsjednika Skupštine ARK-a, predsjednika Kriznog štaba ARK-a i funkcije u Vladi Republike Srpske.

Pretno vijeće je utvrdilo da je Brđanin svojim djelovanjem u Kriznom štabu ARK-a imao suštinski uticaj na ubistva koja su počinile snage bosanskih Srba u kontekstu oružanih napada na nesrpske gradove, sela i naselja poslije 9. maja 1992. Takođe je utvrđeno da je Brđanin pomagao i podržavao djela mučenja u logorima i drugim zatočeničkim objektima širom ARK-a, koja su počinile snage bosanskih Srba, i da su njegova neaktivnost kao i njegov javni stav u odnosu na logore i zatočeničke objekte predstavljali moralno ohrabrenje i podršku pripadnicima vojske bosanskih Srba i policije koji su ih vodili.

Pretno vijeće je konstatovalo da je Brđanin pomagao i podržavao izvršenje krivičnih djela prisilnog premještanja i deportacije svojim huškačkim i diskriminatornim izjavama, kao i odlukama Kriznog štaba ARK-a, koje su predstavljale praktičnu pomoć napadima snaga bosanskih Srba koji su doveli do uništavanja nesrpskih gradova, sela i vjerskih objekata. Brđanin je osuđen i za pomaganje i podržavanje progona u pogledu fizičkog nasilja, silovanja i seksualnog zlostavljanja, konstantnog ponižavanja i degradiranja, i oduzimanja imovine. Takođe je utvrđeno da je naredio uskraćivanje temeljnih prava na zaposlenje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, omogućavajući otpuštanje svih nesrba u ARK-u.

Presuda protiv Radoslava Brđanina nije pravosnažna, jer su i optužba i odbrana uložile žalbu na presudu, a žalbeni postupak je još u toku.

Nepravosnažno osuđen za: zločine protiv čovječnosti (progoni, deportacije, nehumana djela - prisilno premještanje); teška kršenja Ženevskih konvencija iz 1949. (hotimično lišavanje života, mučenje); kršenja zakona i običaja ratovanja (bezobzirno razaranje gradova, sela i naselja ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, uništavanje i hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji) na osnovu individualne krivične odgovornosti

Kazna (nepravosnažna): 32 godine zatvora

Žalbeni postupak u toku

Rođen	9. februar 1948. u Popovcu, opština Čelinac, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	14. mart 1999.
Datum hapšenja	6. juli 1999.
Prebačen na MKSJ	6. juli 1999.
Prvo stupanje pred Sud	12. juli 1999.
Prvostepena presuda	1. septembar 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-00-39 ("Bosna i Hercegovina")

MOMČILO KRAJIŠNIK



Momčilo Krajišnik se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio trajno uklanjanje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva s velikih područja Bosne i Hercegovine, činjenjem zločina genocida, progona, ubistava, deportacija, i drugih zločina protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navode zločini počinjeni u sljedećim opštinama: Banja Luka, Bijeljina, Bileća, Bosanska Krupa, Bosanski Novi, Bosanski Petrovac, Bratunac, Brčko, Čajniče, Čelinac, Doboј, Donji Vakuf, Foča, Gacko, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Ključ, Kalinovik, Kotor Varoš, Nevesinje, Novi Grad, Novo Sarajevo, Pale, Prijedor, Prnjavor, Rogatica, Rudo, Sanski Most, Šipovo, Sokolac, Teslić, Trnovo, Višegrad, Vlasenica, Vogošća i Zvornik.

U optužnici se pominje 97 odvojenih incidenata ubistava, od kojih se mnogi odnose na desetine ili čak stotine žrtava. Takođe se pominje 399 zatočeničkih objekata, kao i uništavanje 120 džamija, katoličkih crkava, ili drugih kulturnih spomenika i svetišta.

Navodi se da je Momčilo Krajišnik bio na istaknutom položaju u rukovodstvu bosanskih Srba. Bio je član Savjeta za nacionalnu bezbjednost, proširenog Predsjedništva, Glavnog odbora Srpske demokratske stranke Bosne i Hercegovine (SDS), te Skupštine bosanskih Srba čiji je bio i predsjednik. Prema optužnici, Krajišnik je na osnovu tih položaja imao kontrolu i vlast nad snagama bosanskih Srba te političkim i državnim organima i njihovim agentima koji su učestvovali u navedenim krivičnim djelima.

Suđenje Momčilu Krajišniku je počelo 3. februara 2004. Postupak je u toku.

Rođen	20. januar 1945. u Zabrdū, opština Novi Grad, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. februar 2000.
Datum hapšenja	3. april 2000.
Prebačen na MKSJ	3. april 2000.
Prvo stupanje pred Sud	7. april 2000.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-01-47 ("Srednja Bosna")

ENVER HADŽIHASANOVIĆ



Enver Hadžihasanović je 15. marta 2006. godine nepravosnažnom presudom osuđen na kaznu od 5 godina zatvora zbog propusta da kao komandant 3. korpusa Armije BiH preduzme potrebne i razumne mjere da spriječi ili kazni izvršioce ubistava i okrutnog postupanja koje su snage pod njegovom komandom počinile u opštinama Bugojno, Travnik i Zenica 1993. godine.

Nepravosnažno osuđen za: kršenje zakona i običaja ratovanja

Kazna (nepravosnažna): 5 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Vijeće je zaključilo da su pripadnici mudžahedina teško pretukli i psihološki zlostavljali pet civila iz hrvatske i srpske zajednice u Travniku, te da su ubili Dragana Popovića na posebno gnusan način 21. oktobra 1993. u logoru Orašac. Pretresno vijeće je proglasilo Envera Hadžihasanovića krivim jer nije spriječio te zločine, iako je 20. oktobra znao da su njegovi podređeni oteli pomenute civile. Prema nalazu suda, okolnosti su bile takve da je 3. korpus - kojim je Hadžihasanović komandovao - morao odmah primijeniti silu kao jedinu nužnu i razumnu mjeru za sprečavanje tih zločina.

Pretresno vijeće je takođe osudilo Envera Hadžihasanovića zbog propusta da preduzme potrebne i razumne mjere da kazni pripadnike svojih snaga koji su 5. augusta 1993. ubili Mladena Havraneka, zarobljenog pripadnika vojske bosanskih Hrvata u Bugojnu. Konačno, Vijeće je proglasilo Envera Hadžihasanovića krivim zbog propusta da spriječi ili kazni pripadnike svojih snaga koji su 1993. okrutno postupali prema civilima i ratnim zarobljenicima u Muzičkoj školi u Zenici, i na više lokaciji u Bugojnu: u Gimnaziji, u Salonu namještaja "Slavonija", na stadionu "Iskra", i u Osnovnoj školi "Vojin Paleksić".

Hadžihasanović je oslobođen većeg broja tačaka optužnice. Na primjer, sudsko vijeće je smatralo dokazanim mnoge zločine koje su mudžahedini počinili u periodu do 13. avgusta, ali je zaključilo da Hadžihasanović za njih ne snosi komandnu odgovornost, jer nije dokazano da je vršio kontrolu nad mudžahedinima dok nisu 13. avgusta uključeni u redove 3. korpusa.

Presuda nije pravosnažna, jer i optužba i odbrana su najavile žalbe. Žalbeni postupak je u toku.

Na prvobitnoj optužnici sa Enverom Hadžihasanovićem i Amirom Kuburom se nalazio i Mehmed Alagić, koji je preminuo dok je bio privremeno pušten na slobodu u prepretresnoj fazi postupka. Postupak protiv njega je okončan 21. marta 2003.

Rođen	7. juli 1950. u Zvorniku, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	13. juli 2001.
Datum dobrovoljne predaje	2. august 2001.
Prebačen na MKSJ	4. august 2001.
Prvo stupanje pred Sud	9. august 2001.
Prvostepena presuda	15. mart 2006.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-01-47 ("Srednja Bosna")

AMIR KUBURA



Amir Kubura je 15. marta 2006. godine nepravosnažnom presudom osuđen na kaznu od dvije i po godine zatvora zbog propusta da preduzme potrebne i razumne mjere da kao komandant 7. brigade 3. korpusa Armije BiH spriječi ili kazni pripadnike svojih snaga koji su pljačkali privatnu ili javnu imovinu u selu Vareš u novembru 1993.

Nepravosnažno osuđen za: kršenje zakona i običaja ratovanja

Kazna (nepravosnažna): 2,5 godine zatvora

Žalbeni postupak u toku

Vijeće ga je takođe proglasilo krivim zbog propusta da kazni pripadnike snaga pod njegovom komandom koji su pljačkali privatnu ili javnu imovinu u selima Šušanj, Ovnak, Brajkovići i Grahovčići u opštini Zenica u junu 1993.

Kubura je oslobođen optužbi za više drugih zločina, jer je sudsko vijeće smatralo da tužilaštvo nije van svake razumne sumnje uspjelo dokazati njegovu krivičnu odgovornost. Konkretno, sudsko vijeće nije smatralo dokazanim da je on imao informacije o mnogim zločinima, što je preduslov da bi neko bio osuđen po komandnoj odgovornosti.

Presuda nije pravosnažna, jer i optužba i odbrana su najavile žalbe. Žalbeni postupak je u toku.

Na prvobitnoj optužnici sa Enverom Hadžihasanovićem i Amirom Kuburom se nalazio i Mehmed Alagić, koji je preminuo dok je bio privremeno pušten na slobodu u pretretresnoj fazi postupka. Postupak protiv njega je okončan 21. marta 2003.

Rođen	4. mart 1964. u Kaknju, Bosna i Hercegovina.
Prvobitna optužnica potvrđena	13. mart 2001.
Datum dobrovoljne predaje	2. august 2001.
Prebačen na MKSJ	4. august 2001.
Prvo stupanje pred Sud	9. august 2001.
Prvostepena presuda	15. mart 2006.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-01-48 ("Grabovica i Uzdol")

SEFER HALILOVIĆ



Sefer Halilović je 16. novembra 2005. godine nepravosnažnom presudom Pretresnog vijeća oslobođen optužbe za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja i odmah je pušten na slobodu. Optužnica protiv Halilovića tiče se ubistava počinjenih u selima Grabovica i Uzdol na području Jablanice i Prozora u Hercegovini u septembru 1993., kada je Halilović imao visoku funkciju u Štabu Vrhovne komande Armije BiH.

Oslobođen

Žalbeni postupak u toku

Pretresno vijeće je smatralo dokazanim da su pripadnici pod komandom Armije BiH ubili 13 mještana Grabovice i 25 mještana Uzdola koji nisu aktivno učestvovali u neprijateljstvima. Međutim, Pretresno vijeće je zaključilo da tužilaštvo nije uspjelo da dokaže van razumne sumnje da je Sefer Halilović bio komandant operacije nazvane "Operacija Neretva", za koju tužilaštvo tvrdi da je izvedena u Hercegovini. Vijeće je takođe konstatovalo da tužilaštvo nije uspjelo utvrditi da je Sefer Halilović imao efektivnu kontrolu nad vojnicima koji su počinili zločine u Grabovici i Uzdolu.

Presuda nije pravosnažna, jer je tužilaštvo Tribunala 16. decembra 2005. uložilo žalbu na presudu. Žalbeni postupak je u toku.

Rođen	6. januar 1952. u Prijepolju, Srbija
Prvobitna optužnica potvrđena	12. septembar 2001.
Datum predaje	25. septembar 2001.
Prebačen na MKSJ	25. septembar 2001.
Prvo stupanje pred Sud	27. septembar 2001.
Prvostepena presuda	16. novembar 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-02-60 ("Srebrenica")

VIDOJE BLAGOJEVIĆ



Vidoje Blagojević je 17. januara 2005. nepravosnažnom presudom osuđen na 18 godina zatvora zbog pomaganja i podržavanja zločina genocida, ubistava, prisilnog premještanja i progona bošnjačkog stanovništva nakon pada srebreničke enklave u julu 1995.

Nepravosnažno osuđen za: saučesništvo u genocidu; zločine protiv čovječnosti (ubistvo, progoni, nehumana djela - prisilno premještanje); kršenje zakona i običaja ratovanja (ubistvo)

Kazna (nepravosnažna): 18 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Blagojević je u julu 1995. bio komandant Bratunačke brigade Vojske Republike Srpske s činom pukovnika. Pretresno vijeće je konstatovalo da je on dopustio korištenje sredstava Bratunačke brigade znajući da time u značajnoj mjeri doprinosi ubijanju muškaraca bosanskih Muslimana i nanošenju teške tjelesne ili duševne povrede stanovništvu bosanskim Muslimanima.

Vijeće je konstatovalo da Blagojević nije bio među glavnim učesnicima u počinjenju zločina, ali da je znao za namjeru glavnih počinitelja da unište u cijelosti ili djelimično grupu bosanskih Muslimana kao takvu, i da je zato kriv za saučesništvo u genocidu.

Presuda nije pravosnažna, jer i optužba i odbrana su uložile žalbu. Žalbeni postupak je u toku.

Rođen	22. juni 1950. u opštini Bratunac, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	30. oktobar 1998.
Datum hapšenja	10. august 2001. od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	10. august 2001.
Prvo stupanje pred Sud	16. august 2001.
Prvostepena presuda	17. januar 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-02-60 ("Srebrenica")

DRAGAN JOKIĆ



Dragan Jokić je 17. januara 2005. nepravosnažno presudom osuđen na 9 godina zatvora zbog pomaganja i podržavanja zločina ubistava, istrebljivanja i progona bošnjačkog stanovništva nakon pada srebreničke enklave u julu 1995.

U julu 1995. Dragan Jokić bio je načelnik inženjerije Zvorničke brigade Vojske Republike Srpske s činom majora, i od jutra 14. jula do jutra 15. jula, dežurni oficir Zvorničke brigade. Pretresno vijeće je utvrdilo van razumne sumnje da je Jokić pomagao i podržavao ubistva počinjena u Orahovcu, u Pilici i na vojnoj ekonomiji u Branjevu, te u Kozluku.

Vijeće je konstatovalo da Jokić nije imao glavnu ulogu u izvršenju zločina i nije mogao izdavati vlastita naređenja, nego je naređenja svojih starješina prenosio pripadnicima inženjerijske čete Zvorničke brigade. Međutim, Vijeće je utvrdilo da je on značajno pomogao u izvršenju zločina time što je mehanizaciju i pripadnike inženjerijske čete slao na mjesta pogubljenja kako bi učestvovali u operaciji pokapanja pogubljenih žrtava.

Presuda nije pravosnažna, jer i optužba i odbrana su uložile žalbu. Žalbeni postupak je u toku.

Nepravosnažno osuđen za: zločine protiv čovječnosti (istrebljivanje, progoni); kršenje zakona i običaja ratovanja (ubistvo)

Kazna (nepravosnažna): 9 godina zatvora

Žalbeni postupak u toku

Rođen	20. august 1957. u Grbavcima, opština Zvornik, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	31. maj 2001.
Datum dobrovoljne predaje	15. august 2001.
Prebačen na MKSJ	15. august 2001.
Prvo stupanje pred Sud	21. august 2001.
Prvostepena presuda	17. januar 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-03-67 ("Hrvatska, BiH, Vojvodina)

VOJISLAV ŠEŠELJ



Vojislav Šešelj se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu, čija je svrha bila da se, činjenjem zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina, većina Hrvata, Muslimana i drugih stanovnika nesrpske nacionalnosti silom trajno ukloni sa otprilike jedne trećine teritorije Republike Hrvatske i velikih dijelova Bosne i Hercegovine, kao i iz nekih dijelova Vojvodine u Republici Srbiji. U Bosni i Hercegovini, ta područja su obuhvatala Bosanski Šamac, Zvornik, pet opština poznatih pod imenom "šire područje Sarajeva" (Ilijaš, Vogošća, Novo Sarajevo, Ilidža i Rajlovac), Bijeljину, Mostar, Nevesinje i Brčko.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Šešelj, kao predsjednik Srpske radikalne stranke (SRS), bio istaknuta politička ličnost u SFRJ/SRJ, i da je učestvovao u regrutovanju, formiranju, finansiranju, snabdijevanju, pružanju podrške i rukovođenja srpskim dobrovoljcima povezanim sa SRS-om, najčešće zvanim četnici ili šešeljevci, i da ih je indoktrinirao svojom ekstremnom nacionalističkom retorikom kako bi učestvovali u prisilnom uklanjanju nesrpskog stanovništva sa ciljnih područja putem činjenja zločina na naročito nasilan i brutalan način. Zločini navedeni u optužnici uključuju između ostalog progone, ubistva, mučenje, prisilno premještanje i bezobzirno razaranja.

Rođen	11. oktobar 1954. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	14. februar 2003.
Datum dobrovoljne predaje	24. februar 2003.
Prebačen na MKSJ	24. februar 2003.
Prvo stupanje pred Sud	26. februar 2003.

PREDMET IT-03-68

NASER ORIC



Naser Orić je 30. juna 2006. nepravosnažnom presudom osuđen na 2 godine zatvora zato što nije spriječio ubistva i okrutno postupanje prema više srpskih zatvorenika u Policijskoj stanici Srebrenica i u zgradi iza Opštine Srebrenica između 27. decembra 1992. i 20. marta 1993. Prema nalazima Pretresnog vijeća, Orić, koji je bio na položaju komandanta Štaba Teritorijalne odbrane Srebrenica, imao je razloga da zna za te zločine, a nije preduzeo nužne i razumne mjere da ih spriječi.

Nepravosnažno osuđen za: kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, okrutno postupanje na osnovu krivične odgovornosti nadređenog

Kazna (nepravosnažna): 2 godina zatvora. Pušten na slobodu.

Pri odmjeravanju kazne Vijeće je uzelo u obzir više olakšavajućih okolnosti, prije svega opšte okolnosti koje su prevladavale u Srebrenici a posebno one koje su se odnosile na optuženog i na počinjene zločine.

Vijeće je konstatovalo da su nezamisliv priliv izbjeglica, kritične nestašice hrane i drugih osnovnih artikala, opšti haos i bijeg svih predratnih vlasti iz Srebrenice rezultirali raspadom društva u tom gradu, uključujući i kolaps reda i zakona. Prema presudi, to su bile okolnosti u kojima se u 25. godini, bez relevantnog vojnog i administrativnog iskustva, Orić našao na mjestu izabranog komandanta dobrovoljaca koji su bili slabo obučeni, nisu predstavljali dio nijedne prave vojske, na raspolaganju su imali samo nešto naoružanja i nisu imali efektivnu vezu s Armijom BiH i vlastima BiH.

Pretresno vijeće je optuženog oslobodilo krivice za bezobzirno razaranje gradova, sela i naselja u okolini Srebrenice, između ostalog zato što nije dokazano da je on mogao kontrolisati različite grupe boraca koje su učestvovala u napadima, a kamo li civile koji su slijedili borce.

Pretresno vijeće je još ranije, 8. juna 2005., usmenom odlukom oslobodilo Orića optužbe za pljačku javne ili privatne imovine, utvrdivši da je bilo kakva krivična odgovornost Nasera Orića za otuđivanje stoke neutralizovana nužnošću da se nabavi hrana za preživljavanje srebreničkog stanovništva.

Orić je po izricanju presude pušten na slobodu, jer je proveo više od dvije godine u pritvoru.

Presuda protiv Nasera Orića nije pravosnažna. I tužilac i odbrana imaju pravo da najave žalbu u roku od 30 dana.

Rođen	3. mart 1967. u Potočarima, opština Srebrenica, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	28. mart 2003.
Datum hapšenja	10. april 2003. od strane SFOR-a
Prebačen na MKSJ	11. april 2003.
Prvo stupanje pred Sud	15. april 2003.
Prvo stupanje pred Sud	1. jula 2006.

PREDMET IT-03-69-PT

FRANKO SIMATOVIĆ



Jovica Stanišić se tereti da je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, čiji je cilj bio prisilno i trajno uklanjanje većine nesrba, prvenstveno Hrvata, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, sa velikih dijelova teritorije Hrvatske i u BiH, uključujući, pored ostalih, opštine Bijeljina, Bosanski Šamac, Doboј, Sanski Most, Srebrenica i Zvornik.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (uključujući progone, ubistvo, deportaciju i nehumana djela) i kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo) na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Simatović bio komandant Jedinice za specijalne operacije Državne službe bezbjednosti (DB) Srbije. Tokom relevantnog perioda, DB Srbije je osnivao ili pružao pomoć u osnivanju tajnih jedinica (uključujući, pored ostalih, Crvene beretke, Arkanove "Tigrove" i Škorpione) s ciljem poduzimanja specijalnih vojnih operacija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Navodi se da je Simatović učestvovao u formiranju, finansiranju i opremanju ovih specijalnih jedinica, te u rukovođenju pripadnicima i agentima DB koji su učestvovali u činjenju navedenih zločina.

Optužbe protiv Simatovića uključuju sljedeće zločine počinjene u BiH: ubistva civila nesrpske nacionalnosti u Bijeljini početkom aprila 1992., ubistvo najmanje 16 civila u selu Crkvina (opština Bosanski Šamac) maja 1992., ubistvo 11 muškaraca u Trnovi i oko 65 civila u Sasini (opština Sanski Most) septembra 1992., i ubistvo oko 20 civila u Zvorniku aprila 1992. godine. Nadalje se navodi da su srpske snage u Doboju juna 1992. koristili zatočene nesrbe kao živi štit, te je tako poginulo približno 27 civila. Optužnica se takođe odnosi na smrt šestorice bosanskih Muslimana zarobljenih poslije pada Srebrenice jula 1995., čije je ubistvo blizu sela Trnovo snimljeno videokamerom.

Simatović se tereti i za progone, deportaciju i prisilno premještanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz navedenih opština.

Rođen	1. april 1950. u Beogradu, Srbija
Prvobitna optužnica potvrđena	9. decembar 2003.
Uhapšen	13. mart 2003. u Srbiji
Prebačen na MKSJ	30. maj 2003.
Prvo stupanje pred Sud	2. juni 2003.

PREDMET IT-03-69-PT

JOVICA STANIŠIĆ



Jovica Stanišić se tereti da je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, čiji je cilj bio prisilno i trajno uklanjanje većine nesrba, prvenstveno Hrvata, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, sa velikih dijelova teritorije Hrvatske i u BiH, uključujući, pored ostalih, opštine Bijeljina, Bosanski Šamac, Doboju, Sanski Most, Srebrenica i Zvornik.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (uključujući progone, ubistvo, deportaciju i nehumana djela) i kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo) na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Stanišić de facto bio šef Državne službe bezbjednosti (DB) u Republici Srbiji tokom cijele 1991. godine sve do njegovog formalnog imenovanja na tu dužnost na kojoj se nalazio od 31. decembra 1991. do 27. oktobra 1998. Tokom relevantnog perioda, DB Srbije je osnovao ili pružao pomoć u osnivanju tajnih jedinica (uključujući, pored ostalih, Crvene beretke, Arkanove "Tigrove" i Škorpione) s ciljem poduzimanja specijalnih vojnih operacija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Navodi se da je Stanišić učestvovao u formiranju, finansiranju i opremanju ovih specijalnih jedinica, te u rukovođenju pripadnicima i agentima DB koji su učestvovali u činjenju navedenih zločina.

Optužbe protiv Stanišića uključuju sljedeće zločine počinjene u BiH: ubistva civila nesrpske nacionalnosti u Bijeljini početkom aprila 1992., ubistvo najmanje 16 civila u selu Crkvina (opština Bosanski Šamac) maja 1992., ubistvo 11 muškaraca u Trnovi i oko 65 civila u Sasini (opština Sanski Most) septembra 1992., i ubistvo oko 20 civila u Zvorniku aprila 1992. godine. Nadalje se navodi da su srpske snage u Doboju juna 1992. koristili zatočene nesrbe kao živi štit, te je tako poginulo približno 27 civila. Optužnica se takođe odnosi na smrt šestorice bosanskih Muslimana zarobljenih poslije pada Srebrenice jula 1995., čije je ubistvo blizu sela Trnovo snimljeno videokamerom.

Stanišić se tereti i za progone, deportaciju i prisilno premještanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz navedenih opština.

Rođen	30. juni 1950. u mjestu Ratkovo, u Vojvodini, Srbija
Prvobitna optužnica potvrđena	9. decembar 2003.
Uhapšen	13. mart 2003. u Srbiji
Prebačen na MKSJ	11. juni 2003.
Prvo stupanje pred Sud	13. juni 2003.

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

JADRANKO PRLIĆ



Jadranko Prlić se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Prlić 14. avgusta 1992., imenovan za predsjednika Hrvatskog vijeća obrane (HVO), vrhovnog izvršnog, upravnog i odbrambenog organa Herceg-Bosne, i da je, uz Matu Bobana, većim dijelom 1992-1993. godine bio najmoćniji funkcioner u političkoj strukturi i organima vlade Herceg-Bosne/HVO-a, a do kraja 1993. godine praktično je zasjenio i Matu Bobana. Navodi se da je Prlić upravljao radom i bio odgovoran za vladu HVO-a, uključujući i vojne poslove, i da je potpisivao odluke i uredbe koje su činile zvaničnu politiku HVO-a. Navodi se da je Prlić bio ovlašten da postavlja i smjenjuje ljude na bitnim položajima u organima civilnih i vojnih vlasti, te u pravosudnim organima Herceg-Bosne i HVO-a, i da je posjedovao ovlašćenja da ukida zatvore i koncentracione logore Herceg-Bosne/HVO-a.

Rođen	10. juni 1959. u Đakovu, Republika Hrvatska
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

BRUNO STOJIĆ



Bruno Stojić se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Stojić od 3. jula do novembra 1993. bio načelnik Odjela (kasnije Ministarstva) obrane Hrvatskog vijeća obrane i da je na tom položaju bio odgovoran za oružane snage Herceg-Bosne/HVO-a. Bio je, pored ostalog, odgovoran za to da osigura da se sve snage Herceg-Bosne/HVO-a ponašaju u skladu sa Ženevskim konvencijama i pravilima međunarodnog humanitarnog prava, te da se sa svim zarobljenicima, zatočenicima i drugim osobama koje su snage Herceg-Bosne/HVO-a držale zatvorene postupa u skladu s takvim konvencijama i pravom. Navodi se da je Stojić bio ovlašten da imenuje i razrješava dužnosti vojne zapovjednike HVO-a sve do nivoa komandanta brigade, i da je koristio svoja ovlaštenja da izdaje organizaciona, strateška i borbena naređenja.

Rođen	8. april 1955. u selu Hamzići, opština Čitluk, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

SLOBODAN
PRALJAK

Slobodan Praljak se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Slobodan Praljak, od približno marta 1992. do jula 1993., obavljao funkcije visokog oficira Hrvatske vojske, pomoćnika ministra obrane i višeg predstavnika Ministarstva obrane Hrvatske pri vladi i oružanim snagama Herceg-Bosne/HVO-a. Služio je kao prenosnik naređenja, dopisa i uputa koje su predsjednik Franjo Tuđman, Gojko Šušak i drugi viši funkcioneri Republike Hrvatske upućivali vladi i oružanim snagama Herceg-Bosne/HVO-a i obavještavao je više funkcionere Hrvatske o zbivanjima u Bosni i Hercegovini i podnosio im izvještaje. Navodi se da je Praljak neposredno i posredno komandovao snagama Herceg-Bosne/HVO-a i njihovim operacijama u Bosni i Hercegovini i izdavao je organizaciona, strateška i borbena naređenja. Prema optužnici, imao je i komandna ovlaštenja nad civilnom policijom Herceg-Bosne/HVO-a kada je ona djelovala u sastavu ili u sadejstvu s oružanim snagama Herceg-Bosne/HVO-a tokom oružanog sukoba.

Rođen	2. januar 1945. u Čapljini, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

MILIVOJ PETKOVIĆ



Milivoj Petković se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Milivoj Petković od aprila 1992. do približno 24. jula 1993., te od 26. aprila 1994. do približno 5. avgusta 1994., bio na funkciji glavnog zapovjednika oružanih snaga Herceg-Bosne/HVO-a kao "načelnik Glavnog stožera HVO-a". Na raznim položajima i funkcijama koje je obavljao, Milivoj Petković je vršio de jure i/ili de facto rukovođenje i komandovanje oružanim snagama Herceg-Bosne /HVO-a. Navodi se da je Petković vršio efektivnu kontrolu i imao bitan uticaj na oružane snage Herceg-Bosne /HVO-a i bio odgovoran za rukovođenje, organizaciju, planiranje, pripremu, obuku, disciplinu, snabdijevanje, razmještaj i operacije tih snaga.

Rođen	11. oktobar 1949. u Šibeniku, Republika Hrvatska
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

VALENTIN ĆORIĆ



Valentin Ćorić se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Mate Boban u aprilu 1992. imenovao Valentina Ćorića za zamjenika zapovjednika za sigurnost i za zapovjednika vojne policije HVO-a. Taj njegov položaj kasnije je nazvan "načelnik Uprave vojne policije" i on je na njemu ostao do 20. novembra 1993. godine. U novembru 1993., Valentin Ćorić je imenovan za ministra unutarnjih poslova Hrvatske Republike Herceg-Bosne. Prema navodima optužnice, Valentin Ćorić je igrao centralnu ulogu u formiranju, upravljanju i radu vojne policije HVO-a, koja je redovno igrala važne uloge u upravljanju zatvorima i objektima za zatočavanje Herceg-Bosne/HVO-a i u borbenim operacijama i operacijama etničkog čišćenja.

Rođen	23. juni 1956. u selu Paoča, opština Čitluk, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-04-74 ("Herceg-Bosna")

BERISLAV PUŠIĆ



Berislav Pušić se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog podjarm-ljivanja, trajnog uklanjanja i etničkog čišćenja bosanskih Muslimana i drugih nehrvata koji su živjeli na onim dijelovima teritorije Republike Bosne i Hercegovine za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskoj Zajednici (a kasnije Republici) Herceg-Bosni, te pripajanja tih teritorija kao dijela "Velike Hrvatske", tako što bi one postale dio Republike Hrvatske ili blisko povezane s njom, i to upotrebom sile, zastrašivanja ili prijetnje silom, progona, zatvaranja i zatočavanja, prisilnog premještanja i deportacije, oduzimanja i uništavanja imovine i drugih sredstava koja predstavljaju ili obuhvataju činjenje zločina iz nadležnosti Tribunala, uključujući ubistva, silovanja i nehumana djela. Optužnica obuhvata zločine počinjene u opštinama Prozor, Gornji Vakuf, Jablanica, Mostar, Ljubuški, Stolac, Čapljina i Vareš.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenja zakona ili običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Suđenje je u toku

U optužnici se navodi da je Pušić 1993. godine bio na zapovjednom položaju u vojnoj policiji i obavljao razne dužnosti, između ostalog funkciju predsjednika komisije kojoj je povjerena uprava nad svim zatvorima i objektima za zatočavanje u Herceg-Bosni/HVO-u u kojima su držani ratni zarobljenici i zatočeni, i predsjednika Komisije HVO-a za razmjenu zarobljenika. Prema optužnici, Pušić je bio odgovoran za to da se klasifikacija i obrada zatočenih bosanskih Muslimana vrši u skladu sa Ženevskim konvencijama i međunarodnim humanitarnim pravom. Navodi se da je izdavao naređenja i rješenja, potpisivao opunomoćenja i izdavao upute za postupanje sa zatočenim bosanskim Muslimanima i tim dokumentima je regulisan nastavak njihovog zatočenja i/ili njihovo premještanje ili deportacija na druga područja ili u druge zemlje.

Rođen	8. juni 1952. u Mostaru, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	4. mart 2004.
Datum dobrovoljne predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. april 2004.

PREDMET IT-04-79

MIĆO STANIŠIĆ



Miće Stanišić se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio trajno uklanjanje i etničko čišćenje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva sa teritorije planirane srpske države, vršenjem krivičnih djela. U optužnici se navode zločini, uključujući progone, istrebljenje, ubistvo, mučenje i deportaciju, počinjeni na području Autonomne Regije Krajina (ARK), koja je između ostalog obuhvatala sljedeće opštine: Banja Luka, Prijedor, Ključ, Sanski Most, Bosanski Novi, Kotor Varoš, Teslić, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Donji Vakuf, Čelinac, Šipovo i Prnjavor, kao i u opštinama Bileća, Bosanski Šamac, Brčko, Doboј, Gacko, Ilijaš, Pale, Vlasenica, Višegrad, Vogošća i Zvornik.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (uključujući progone, istrebljenje, deportaciju i nehumana djela) i kršenja zakona i običaja ratovanja (uključujući ubistvo i mučenje) na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Stanišić postao ministar novoosnovanog srpskog Ministarstva unutrašnjih poslova u BiH 1. aprila 1992. i da je u tom svojstvu rukovodio i komandovao pripadnicima i saradnicima MUP-a RS koji su učestvovali u zločinima za koje se tereti. Takođe se navodi da je Stanišić poticao vršenje zločina nad bosanskim Hrvatima, bosanskim Muslimanima i drugim nesrpskim stanovništvom time što nije preduzeo nikakve aktivne korake u cilju istrage, hapšenja i/ili kažnjavanja počinitelaca takvih zločina.

Rođen	30. juni 1954. u selu Ponor, opština Pale, Bosna i Hercegovina
Optužnica potvrđena	25. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	11. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	11. mart 2005.
Prvo stupanje pred Sud	17. mart 2005.

PREDMET IT-04-81

MOMČILO PERIŠIĆ



U optužnici se navodi da je Momčilo Perišić bio načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije (VJ) od 26. avgusta 1993., ili približno tog datuma, do 24. novembra 1998. Prema navodima optužnice, Momčilo Perišić, kao najviši oficir VJ koji je imao opštu nadležnost i odgovornost za njeno funkcionisanje, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomogao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje zločina koji su počinjeni na tri različite lokacije - Sarajevu, Zagrebu i Srebrenici.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (uključujući istrebljenje, progone i nehumana djela) i kršenja zakona i običaja ratovanja (uključujući ubistvo i napade na civile) na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Perišić koristio svoje ingerencije da bi obezbijedio znatnu vojnu pomoć Vojski Republike Srpske (VRS), znajući da se ona dobrim dijelom koristi za činjenje zločina. Prema optužnici, ta pomoć je podrazumijevala uglavnom neprekidnu materijalnu i logističku podršku, uključujući naoružanje, municiju i drugu borbenu opremu, i u nekim slučajevima, upućivanje u BiH pripadnika regularnih snaga VJ stacioniranih u Saveznoj Republici Jugoslavije (SRJ). Navodi se da je ta pomoć obezbjeđivana uprkos zvaničnim tvrdnjama vlade SRJ da nije vojno angažovana u sukobima u Hrvatskoj ili BiH.

Rođen	22. maj 1944. u Koštunićima, Srbija
Optužnica potvrđena	22. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	7. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	7. mart 2005.
Prvo stupanje pred Sud	9. mart 2005.

PREDMET IT-04-83

RASIM DELIĆ



Rasim Delić se tereti da je kao komandant Glavnog štaba Armije Republike Bosne i Hercegovine (ARBiH) propustio da spriječi i kazni svoje podređene koji su počinili ubistva, silovanje i okrutno postupanje prema žrtvama hrvatske i srpske nacionalnosti u opštinama Travnik i Zavidovići 1993. i 1995. godine. Optužnica se konkretno odnosi na zločine koje su navodno počinili mudžahedini i pripadnici jedinice 'El Mudžahid' iz sastava 3. korpusa ARBiH.

Optužen za: kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, okrutno postupanje, silovanje) na osnovu krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

Navodi se da su mudžahedini 8. juna 1993. ubili i ranili nekoliko desetina civila hrvatske nacionalnosti i vojnika Hrvatskog vijeća obrane (HVO) koji su zarobljeni u selu Maline u opštini Travnik. Prema optužnici, Delić je bio obaviješten o tim zločinima, a ipak nije preduzeo odgovarajuće mjere da kazni počinioce.

U optužnici se nadalje navode zločini počinjeni u logoru Kamenica, koji se nalazio se u dolini rijeke Gostovići, oko 10 kilometara južno od Zavidovića, i kojim su upravljali vojnici iz jedinice 'El Mudžahid'. Prema optužnici, oko 60 vojnika Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine (VRS) zarobljenih u Vozući u septembru 1995. koji su odvedeni u logor, nestali su i pretpostavlja da više nisu među živima. Tri žene zarobljene u Vozući su tukli i šutirali, udarali metalnim polugama i kundacima pušaka te podvrgavali seksualnom zlostavljanju, uključujući silovanje.

Navodi se da su 24. jula 1995., jednom zarobljenom pripadniku VRS odrubili glavu i primorali sve druge zarobljenike u logoru Kamenica da tu odsječenu glavu poljube. Zarobljenike VRS su mučili i tukli i neki od njih su bili podvrgavani elektro-šokovima.

U optužnici se navodi se da je Rasim Delić bio obaviješten o tome da su vojnici iz jedinice 'El Mudžahid' imali sklonost ka vršenju krivičnih djela, naročito zločina nad zarobljenim neprijateljskim borbicima i civilima, i da je jedinica 'El Mudžahid' djelovala u logoru Kamenica, ali da nije preduzeo odgovarajuće mjere da spriječi zločine počinjene u tom logoru.

Rođen	4. februar 1949. u Čeliću, opština Lopare, Bosna i Hercegovina
Optužnica potvrđena	16. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	28. februar 2005.
Prebačen na MKSJ	28. februar 2005.
Prvo stupanje pred Sud	3. mart 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

VINKO PANDUREVIĆ



Vinko Pandurević se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema navodima optužnice, Pandurević je u relevantno vrijeme, u činu potpukovnika komandovao Zvorničkom brigadom VRS-a i izdavao naređenja snagama koje su učestvovale u napadu na enklave Srebrenica i Žepa. Takođe se navodi da je lično 15. jula 1995. dozvolio zatočenje, pogubljenje po prijekom postupku i pokopavanje hiljada bosanskih Muslimana zatočenih u školama u Ročeviću, Kuli i Domu kulture u Pilici, kao i da je znao za i pomagao brojna druga pogubljenja.

Rođen	25. juni 1959. u Jasiku, opština Sokolac, Bosna i Hercegovina
Izmijenjena optužnica otpečaćena	7. decembar 2001.
Datum dobrovoljne predaje	23. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	23. mart 2005.
Prvo stupanje pred Sud	31. mart 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

DRAGO NIKOLIĆ



Drago Nikolić se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema navodima optužnice, Nikolić je u relevantno vrijeme bio načelnik bezbjednosti Zvorničke brigade i zadužen da vođenje čete vojne policije. Navodi se da je Nikolić pomagao u organizaciji prijevoza Muslimana na mjesta zatočenja na području Zvornika, uključujući škole u Orahovcu, Petkovcima, Ročeviću i Kuli, te u Dom kulture u Pilici, od 13. do 16. jula 1995., te nadzirao pogubljenja po prijekom postupku i rukovodio njima. Navodi se da je Nikolić, na osnovu svog položaja i ovlaštenja koja mu je dao Vinko Pandurević, bio odgovoran za postupanje sa tim zarobljenim Muslimanima i dužan da se postara za njihovu bezbjednost.

Nikolić se takođe tereti da je pomagao u operaciji ponovnog zakopavanja tijela muslimanskih žrtava ubijenih u zoni odgovornosti Zvorničke brigade.

Rođen	9. novembar 1957. u Brani Bačić, opština Bratunac, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	6. septembar 2002.
Datum dobrovoljne predaje	17. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	17. mart 2005.
Prvo stupanje pred Sud	23. mart 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88 ("Srebrenica")

MIHORAD TRBIĆ



Milorad Trbić se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema navodima optužnice, Trbić je u relevantno vrijeme bio pomoćnik i neposredno podređen Dragi Nikoliću, načelniku bezbjednosti Zvorničke brigade, i da je, između ostalog, bio zadužen da pomaže u rukovođenju čete vojne policije. Navodi se da je Trbić pomagao u organizaciji prevoza, zatočenju, obezbjeđenju i pogubljenju Muslimana koji su prevezeni na mjesta zatočenja na području Zvornika, kao i da je 14. jula 1995. lično pogubio nekoliko žrtava na poljani blizu škole u Orahovcu. Dalje se navodi da je Trbić pomagao u operaciji ponovnog zakopavanja tijela muslimanskih žrtava ubijenih u zoni odgovornosti Zvorničke brigade.

Dana 4. maja 2006., Tužilaštvo je podnijelo zahtjev da se predmet Milorada Trbića proslijedi Bosni i Hercegovini. Taj zahtjev se trenutno razmatra pred Vijećem za prosljeđivanje.

Rođen	22. februar 1958. u selu Ponijevo kod Zenice, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	10. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	7. april 2005.
Prebačen na MKSJ	7. april 2005.
Prvo stupanje pred Sud	13. april 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

LJUBIŠA BEARA



Ljubiša Beara se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da su Ratko Mladić i članovi njegovog štaba u večernjim satima 11. jula i ujutro 12. jula razradili plan ubijanja stotina vojno sposobnih muškaraca pronađenih u skupini Muslimana u Potočarima i da je Ljubiša Beara, načelnik za bezbjednost Glavnog štaba VRS-a, bio zadužen za organizaciju i koordinaciju zatočenja, prevoza, pogubljenja po prijekom postupku i pokopavanja žrtava muslimanske nacionalnosti.

Nadalje se navodi se da je Beara organizovao okupljanje, zatočenje, prijevoz i pogubljenje Muslimana duž ceste Konjević-Polje - Milići - Srebrenica 13. jula 1995., kao i da je pomogao u prevozu Muslimana u zatočeničke centre na području Zvornika 13.-16. jula, nadzirao pogubljenja i rukovodio njima. Prema optužnici, Beara je takođe učestvovao u akciji koja je imala za cilj zarobljavanje muškaraca Muslimana koji su iz enklave Žepa, preko Drine, bježali u Srbiju početkom avgusta 1995.

Rođen	14. juli 1939. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. mart 2002.
Prebačen na MKSJ	10. oktobar 2004.
Prvo stupanje pred Sud	9. novembar 2004. i 11. novembar 2004.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

VUJADIN POPOVIĆ



Vujadin Popović se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema optužnici, Popović je bio pomoćnik komandanta za bezbjednost u štabu Drinskog korpusa i zadužen, između ostalog, za rukovođenje jedinicama Vojne policije Drinskog korpusa iz za koordinaciju s organima MUP-a. Navodi se da Popović zajedno sa generalom Mladićem i drugima, bio učesnik sastanka održanog 12. jula 1995. u 10 sati u hotelu "Fontana", čija je svrha bila organizacija odlaska i prevoza Muslimana iz Srebrenice, te zastrašivanje Muslimana kako bi napustili područje Srebrenice.

U optužnici se takođe navodi da je Popović bio na dužnosti u Potočarima 12. jula 1995. i da je nadgledao transport Muslimana na područja izvan RS-a, kao i da je pomagao u organizaciji i prevozu Muslimana iz Bratunca na mjesta zatočenja u Zvomiku, te nadzirao pogubljenja po prijekom postupku i rukovodio njima.

Rođen	14. mart 1957. u selu Popovići, opština Šekovići, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	26. mart 2002.
Datum dobrovoljne predaje	14. april 2005.
Prebačen na MKSJ	14. april 2005.
Prvo stupanje pred Sud	18. april 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

LJUBOMIR BOROVČANIN



Ljubomir Borovčanin se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema optužnici, Borovčanin je 10. jula 1995. imenovan za komandanta združenih snaga jedinica MUP-a s naređenjem da se javi Radislavu Krstiću, tadašnjem načelniku štaba Drinskog korpusa Vojske Republike Srpske (VRS), u Bratunac. Navodi se da je, između ostalog, bio odgovoran za planiranje aktivnosti svih podređenih formacija pod njegovom komandom i rukovođenje tim aktivnostima, u skladu s instrukcijama nadređene komande.

U optužnici se dalje navodi da je Borovčanin 12. i 13. jula 1995. bio u Potočarima i komandovao jedinicama MUP-a prilikom odvajanja muškaraca Muslimana od njihovih porodica, potpuno svjestan da će ti ljudi biti pogubljeni po prijekom postupku.

Borovčanin se takođe tereti da je planirao i organizovao zatočenje i transport muškaraca Muslimana duž ceste Konjević-Polje - Milići 13. jula 1995., kao i da je istog dana bio lično prisutan u skladištu u Kravici dok su jedinice pod njegovom komandom vršile ili prisustvovala pogubljenjima stotina zarobljenih Muslimana po prijekom postupku, a on nije učinio ništa da ta pogubljenja spriječi.

Rođen	27. februar 1960. u Han Pijesku, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	6. septembar 2002.
Datum dobrovoljne predaje	1. april 2005.
Prebačen na MKSJ	1. april 2005.
Prvo stupanje pred Sud	7. april 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

RADIVOJE MILETIĆ



Radivoje Miletić se tereti za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva enklava Srebrenica i Žepa i za ubistva muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave.

Optužen za: zločin protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja (uključujući ubistvo, progone, prisilno premještanje i deportaciju) na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

U optužnici se navodi da je Radivoje Miletić u relevantnom vremenskom periodu bio načelnik Odjeljenja za operativno-nastavne poslove i vršio dužnost glavnog savjetnika komandanta Glavnog štaba VRS-a i da je imao ključnu ulogu u organizaciji i priprema za provođenje namjera, naređenja i direktiva komandanta od strane štaba i podređenih jedinica.

Prema navodima optužnice, Miletić je sastavio Direktivu op. br. 7, koju je predsjednik Radovan Karadžić potpisao 21. marta 1995., i koja je pozvala VRS da, između ostalog, "stvari uslove totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti daljnjeg opstanka i života meštana u Srebrenici i Žepi". Navodi se da je Miletić učestvovao i pomagao u provođenju politike koja je imala za cilj ograničenje dostave humanitarne pomoći muslimanskom stanovništvu u Srebrenici i Žepi.

Nadalje se navodi da je Miletić nadzirao predaju muslimanskih snaga poslije pada Srebrenice i Žepe, aktivnosti jedinica VRS-a na tim područjima, premještanje civila iz enklava i čišćenje Žepe od preostalih Muslimana, i o tome obavještavao svoje nadređene, uključujući Radovana Karadžića.

Rođen	6. decembar 1947. u Štoviću, opština Foča, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	10. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	28. februar 2005.
Prebačen na MKSJ	28. februar 2005.
Prvo stupanje pred Sud	2. mart 2005.

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

MILAN GVERO



Milan Gvero se tereti za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva enklava Srebrenica i Žepa i za ubistva muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave.

Optužen za: zločin protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja (uključujući ubistvo, progone, prisilno premještanje i deportaciju) na osnovu individualne krivične odgovornosti

Postupak u predraspravnoj fazi

Prema navodima optužnice, Milan Gvero je u relevantnom vremenskom periodu bio pomoćnik komandanta za moral, vjerska i pravna pitanja Glavnog štaba VRS-a i neposredno odgovoran generalu Mladiću.

U optužnici se navodi da je Gvero doprinio operaciji prisilnog premještanja i deportacije muslimanskog stanovništva, između ostalog, tako što je u sredstvima javnog informisanja dao lažnu izjavu u vezi s napadima na enklave kako bi pomogao da se srebrenička enklava uništi; pomagao je prilikom napada na Srebrenicu lažući UNPROFOR o muslimanskim napadima te o namjerama i aktivnostima VRS-a u vezi s enklavom, znajući da je jedan od glavnih ciljeva napada prisiljavanje muslimanskog stanovništva da napusti Srebrenicu; i poslije pada srebreničke enklave, lagao je predstavnicima međunarodne zajednice kako bi UN i druge međunarodne organizacije spriječio da dođu u Srebrenicu.

Rođen	4. decembar 1937. u Mrkonjić Gradu, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	10. februar 2005.
Datum dobrovoljne predaje	24. februar 2005.
Prebačen na MKSJ	24. februar 2005.
Prvo stupanje pred Sud	2. mart 2005.

RADOVAN KARADŽIĆ



U optužnici se navodi se da je Radovan Karadžić, između 1. jula 1991. i 30. novembra 1995. godine, učestvovao u krivičnim djelima kako bi se obezbijedila kontrola nad onim područjima Bosne i Hercegovine koja su proglašena dijelom srpske republike i koja, među ostalim, uključuju i sljedeće opštine: Banja Luka, Bijeljina, Bileća, Bosanska Krupa, Bosanski Novi, Bosanski Petrovac, Bosanski Šamac, Bratunac, Brčko, Čajniče, Čelinac, Doboj, Donji Vakuf, Foča, Gacko, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Jajce, Ključ, Kalinovik, Kotor Varoš, Nevesinje, Novi Grad, Novo Sarajevo, Pale, Prijedor, Prnjavor, Rogatica, Rudo, Sanski Most, Šekovići, Šipovo, Sokolac, Teslić, Trnovo, Višegrad, Vlasenica, Vogošća, Zavidovići i Zvornik.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti, kršenja zakona i običaja ratovanja i teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Na slobodi (u bjekstvu)

Prema navodima optužnice, snage bosanskih Srba pod rukovodstvom i kontrolom Radovana Karadžića i drugih preduzele su niz akcija koje su do 30. novembra 1995. godine rezultirale smrću ili prisilnim odlaskom značajnog dijela bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrpskih grupa iz tih opština, te iz srebreničke enklave i njene okoline.

Optužnica se posebno odnosi na sljedeća krivična djela navodno počinjena u navedenim opštinama 1992. godine: ubijanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata tokom i nakon napada; ubistva u logorima; nanošenje teških tjelesnih ili duševnih povreda u logorima; ubistvo, seksualno nasilje, mučenje i premlaćivanja zatočenika u policijskim stanicama i kasarnama; i zatočenje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u uslovima života sračunatim da dovedu do njihovog fizičkog uništenja.

Optužnica se takođe odnosi na navodnu kampanju terora putem granatiranja i snajperskog djelovanja između 1. aprila 1992. i 30. novembra 1995 u Sarajevu.

Nadalje, navodi se da je Radovan Karadžić kao vrhovni komandant u martu 1995. godine uputio snage bosanskih Srba da stvore neizdržljivu situaciju potpune neizvjesnosti koja stanovnicima Srebrenice nije davala nade za daljnji opstanak. Prema optužnici, snage bosanskih Srba su između 11. i 18. jula 1995. godine ubile hiljade muškaraca, bosanskih Muslimana zarobljenih na više raznih lokacija u srebreničkoj enklavi i njenoj okolini.

Navedeni zločini su okvalifikovani između ostaloga kao genocid, istrebljenje, progoni, deportacija i protivpravno terorisanje civila. Karadžić se takođe tereti za uzimanje talaca, vojnih posmatrača UN-a i pripadnika mirovnih snaga UN-a 1995. godine.

U periodu na koji se optužnica odnosi, Radovan Karadžić je bio na sljedećim funkcijama: od 12. jula 1991. do 19. jula 1996. bio je predsjednik Srpske Demokratske Stranke (SDS); od 12. maja do 17. decembra 1992., bio je predsjednik predsjedništva srpske republike; od 17. decembra 1992. do 19. jula 1996., bio je predsjednik Republike Srpske i vrhovni komandant oružanih snaga. Navodi se da je Kara-

NEOKONČANI PREDMETI

džić, djelujući individualno ili u saradnji sa drugima, rukovodio i kontrolisao snage bosanskih Srba i sve organe SDS-a i organe vlasti koji su učestvovali u krivičnim djelima za koja se tereti. Takođe se tereti da je znao ili imao razloga da zna da snage bosanskih Srba čine krivična djela za koja se tereti, a nije preduzeo neophodne i razumne mjere da takva djela spriječi ili da kazni njihove počinioce, unatoč svojim ovlastima.

Rođen	19. juni 1945. u opštini Šavnik, Crna Gora
Prvobitna optužnica potvrđena	24. juli 1995. (Bosna i Hercegovina) 16. novembar 1995. (Srebrenica)

PREDMET IT-95-5/18 ("BiH i Srebrenica")

RATKO MLADIĆ



Ratko Mladić je optužen da snosi krivičnu odgovornost za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine počinjene s ciljem da se eliminišu ili trajno uklone bosanski Muslimani, bosanski Hrvati i drugo nesrpsko stanovništvo s velikih dijelova Bosne i Hercegovine.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Na slobodi (u bjekstvu)

U optužnici se navodi da su snage bosanskih Srba pod komandom i kontrolom generala Ratka Mladića od maja 1992. preuzele kontrolu nad opštinama u Srpskoj Republici BiH, prvenstveno u sjeverozapadnom i istočnom dijelu BiH. Hiljade nesrba su deportovane ili prisilno premještene iz tih opština. Mnogi nesrbi su ubijeni, a mnogi drugi su držani u zatočeničkim objektima, gdje su ih fizički i psihički zlostavljali i podvrgavali surovim i nečovječnim uslovima. Nadalje se navodi da su domovi, poslovni objekti i vjerski objekti nesrba, kao i njihova imovina, bili pljačkani, uništavani ili oduzimani.

Navodi se da je Mladić planirao, pripremao, omogućavao ili sprovodio dugotrajnu vojnu kampanju artiljerijskog i minobacačkog granatiranja i snajperskog djelovanja po civilnim dijelovima Sarajeva i civilnom stanovništvu i ustanovama tog grada, u kojoj su civili ubijani i ranjavani.

Prema navodima optužnice, general Mladić i snage bosanskih Srba su 11. jula 1995. ušle u Srebrenicu, nakon što su napale enklavu. Navodi se da je od 13. do 19. jula 1995. po prijekom postupku pogubljeno više od 7.000 zatočenih bosanskih Muslimana koji su zarobljeni na području oko Srebrenice, i da su od avgusta do novembra 1995. jedinice VRS-a pod komandom i kontrolom Ratka Mladića sudjelovale u organizovanim i opsežnim nastojanjima da se prikriju ubistva i pogubljenja bosanskih Muslimana iz Srebrenice tako što su tijela ekshumirana iz masovnih grobnica nanovo zakapale na mjestima na osami.

Navedeni zločini su okvalifikovani između ostaloga kao genocid, istrebljenje, progoni, deportacija i protivpravno terorisanje civila. Mladić se takođe tereti za uzimanje talaca, vojnih posmatrača UN-a i pripadnika mirovnih snaga UN-a 1995. godine.

Navodi se da je Mladić, kao komandant Glavnog štaba najmanje od 12. maja 1992. do 22. decembra 1996., bio najviši starješina Vojske Republike Srpske, podređen samo Predsjedništvu/predsjedniku Republike Srpske, i da je imao sveobuhvatnu nadležnost i odgovornost za funkcionisanje VRS-a i bio odgovoran za planiranje i rukovođenje svim operacijama VRS-a, te za nadziranje aktivnosti svih podređenih starješina i jedinica. Tereti se da snosi individualnu krivičnu odgovornost zato što je planirao, poticao, naredio ili počinio navedene zločine, ili je pomagao i podržavao njihovo planiranje, pripremu ili izvršenje.

Prema optužnici, Mladić je bio lično odgovoran da osigura da snage bosanskih Srba pod njegovom komandom poštuju i primjenjuju pravila međunarodnog prava koja regulišu vođenje rata. Tereti se da je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju počinuti ili da su već počinili krivična djela, a nije preduzeo nužne i razumne mjere da spriječi takva djela niti da kazni počinioce.

NEOKONČANI PREDMETI

Rođen	12. mart 1942. godine u opštini Kalinovik, Bosna i Hercegovina
Prvobitna optužnica potvrđena	24. juli 1995. (Bosna i Hercegovina) 16. novembar 1995. (Srebrenica)

NEOKONČANI PREDMETI

PREDMET IT-05-88-PT ("Srebrenica")

ZDRAVKO TOLIMIR



Zdravko Tolimir se tereti za genocid nad muslimanskim stanovništvom Srebrenice u julu 1995., za istrebljenje i ubistvo hiljada muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, i za progon i prisilno premještanje muslimanskog stanovništva iz enklava Srebrenica i Žepa.

Optužen za: genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja na osnovu individualne krivične odgovornosti

Na slobodi (u bjekstvu)

Prema navodima optužnice, Tolimir je u relevantno vrijeme bio pomoćnik komandanta za obavještajno-bezbjednosne poslove Glavnog štaba VRS-a i neposredno odgovoran komandantu Glavnog Štaba, generalu Ratku Mladiću. Na tom položaju bio je dužan da se postara za bezbjednost i dobrobit svih bosanskih Muslimana zarobljenih nakon pada srebreničke enklave, a u zoni odgovornosti Drinskog korpusa, što navodno nije učinio.

Tolimir se tereti da je rukovodio 10. diverzantskim odredom 16. jula 1995. kada su elementi te jedinice po prijekom postupku pogubili više od 1.700 muškaraca i mladića Muslimana na Vojnoj ekonomiji Branjevo i u Domu kulture u Pilici. Nadalje se navodi da je Tolimir učestvovao u operaciji prisilnog premještanja i deportacije stanovništva Srebrenice i Žepe između ostaloga tako što je organizovao i vodio psihološko-propagandne aktivnosti u vezi s operacijama u tim enklavama i izdavao naređenja i koordinirao prisilno premještanje muškaraca.

Rođen	27. novembar 1948. u opštini Glamoč, Bosna i Hercegovina
Optužnica potvrđena	10. februar 2005.

PREDMET IT-99-36 ("Krajina")

STOJAN
ŽUPLJANIN

Stojan Župljanin se tereti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio eliminisanje i trajno uklanjanje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije planirane srpske države u Bosni i Hercegovini 1992. godine. Optužen je između ostaloga za progone, ubistva, mučenje, deportaciju i bezobzirno razaranje na području Autonomne Regije Krajine (ARK), koja je između ostalog obuhvatala sljedeće opštine: Banja Luka, Prijedor, Ključ, Sanski Most, Bosanski Novi, Kotor Varoš, Teslić, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Donji Vakuf, Čelinac, Šipovo i Prnjavor.

Optužen za: zločine protiv čovječnosti (progoni, istrebljenje, ubistvo, mučenje, deportacije, nehumana djela, prisilno premještanje) i kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo, mučenje, okrutno postupanje, bezobzirno razaranje gradova, sela i naselja ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, uništavanje i hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji) na osnovu individualne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti nadređenog

Na slobodi (u bjekstvu)

Prema navodima optužnice, Župljanin je kao načelnik Centra službi bezbjednosti u Banjoj Luci bio nadležan i odgovoran za cjelokupan rad policije unutar ARK i doprinio je ciljevima udruženog zločinačkog poduhvata naređivanjem, komandovanjem i upravljanjem pripadnicima i saradnicima policije koji su učestvovali u izvršenju zločina. Navodi se i da je zastupao policiju u Kriznom štabu ARK-a, koji je radio na koordinaciji i provođenju opšteg plana preuzimanja kontrole nad teritorijom ARK-a i njenim "etničkim čišćenjem".

Rođen	28. septembar 1951. u Maslovarama, opština Kotor Varoš, Bosna i Hercegovina
Druga izmjenjena optužnica	6. oktobar 2004.



LICA KOJA JE MKSJ JAVNO OPTUŽIO ZA RATNE ZLOČINE

Naloge za njihovo hapšenje izdao je Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju.



VUKOBRATOVIĆ

Rođen: 1948. godine, Beograd
Datum optužbe: 27.11.05.
Optužba: Ratni zločini, krivični činovi izvan ratnog konflikta
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.



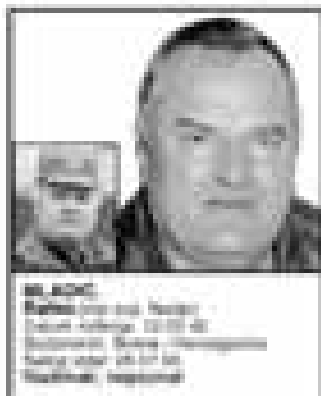
VUKOBRATOVIĆ

Rođen: 1948. godine, Beograd
Datum optužbe: 27.11.05.
Optužba: Ratni zločini
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.



KARADŽIĆ

Rođen: 1914. godine, Beograd
Datum optužbe: 22.02.05.
Optužba: Ratni zločini, krivični činovi izvan ratnog konflikta
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.



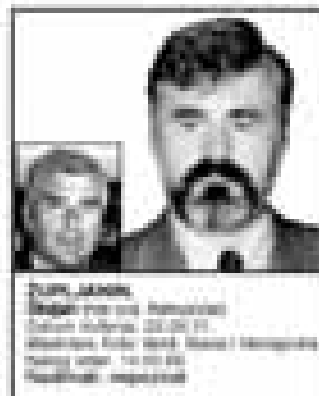
BLAGOJEVIĆ

Rođen: 1942. godine, Beograd
Datum optužbe: 22.02.05.
Optužba: Ratni zločini, krivični činovi izvan ratnog konflikta
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.



VUKOBRATOVIĆ

Rođen: 1948. godine, Beograd
Datum optužbe: 27.11.05.
Optužba: Ratni zločini, krivični činovi izvan ratnog konflikta
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.



VUKOBRATOVIĆ

Rođen: 1948. godine, Beograd
Datum optužbe: 27.11.05.
Optužba: Ratni zločini, krivični činovi izvan ratnog konflikta
Datum uhap: 28.07.05.
Naloga: nepostoj.

Ažurirano:

08 - 12 - 2005.

IZDANO NA LOKALITETU BU
KUPOLI, POKRETNOST
PROMENLJIVA IZ OBLASTI
OPTUŽENI I OPTUŽENICE
KODIČNA KOD
KODIRANJE

Handling Library
&
Photocopy
Reproduction Unit
ICTY/OTF

MKSJ OUTREACH PROGRAM I FOND OTVORENO DRUŠTVO BiH



Fotografiju ustupio Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

MKSJ OUTREACH PROGRAM

Outreach program Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) je uspostavljen kako bi se informacije o aktivnostima i rezultatima rada Tribunala učinile transparentnim, pristupačnim i razumljivim javnosti u državama i entitetima na teritoriji bivše Jugoslavije kojima on i služi.

Predstavnici Outreach-a su zvanični predstavnici Sekretarijata Suda. Sekretarijat je na usluzi svim učesnicima u postupku - tužilaštvu, odbrani i sudskim vijećima.

Pored one u Hagu, Outreach program ima kancelarije i u Sarajevu, Zagrebu, Beogradu i Prištini, i u stalnom je kontaktu sa predstavnicima medija, pravne struke, vladinih i nevladinih organizacija, udruženja žrtava, međunarodnih organizacija, kao i sa diplomatskim predstavnicima. Kancelarije pružaju informacije o radu Tribunala na lokalnom jeziku.

Od proširenja mandata Tribunala 2003. godine, kada je Savjet bezbjednosti pozvao Sud da pomogne pri podizanju kapaciteta lokalnih sudstava za procesuiranje predmeta u vezi sa ratnim zločinima, Outreach program igra vodeću ulogu u prebacivanju iskustava i znanja na područje bivše Jugoslavije.

Outreach Program funkcioniše kao trust fund Ujedinjenih nacija i kao takav se u potpunosti finansira iz dobrovoljnih priloga. Od 2004. se u potpunosti finansira iz sredstava Evropske komisije.

Konferencije - seminari - obuka

U saradnji sa regionalnim partnerima, *Outreach* je osmislio i organizovao brojne konferencije, seminare i savetovanja za predstavnike žrtava i njihovih porodica, aktiviste nevladinih organizacija, pravnike, novinare i studente na području bivše Jugoslavije.

Saopštenja za javnost

Outreach program čini dostupnim saopštenja za javnost na b/h/s-u i albanskom. Ukoliko želite da dobijate saopštenja za javnost, molimo vas da se obratite jednoj od kancelarija Outreach programa.

Dokumenti MKSJ-a na b/h/s-u i albanskom

Outreach program čini dokumente MKSJ-a na b/h/s-u, albanskom i makedonskom dostupnim široj javnosti. U to ulaze presude, optužnice, odluke i nalozi, kao i svi osnovni pravni dokumenti (kao što su Statut, Pravilnik o postupku i dokazima, Uputstvo o dodjeli branioca, Pravila o pritvoru itd.). Ovi dokumenti se mogu naći na Internet stranici tribunala, a mnogi su dostupni i u štampanom obliku ili na CD-ROM-u, koji se na zahtjev mogu dobiti u kancelarijama *Outreach* programa.

Adrese kancelarija Outreach programa MKSJ-a

u Holandiji:

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague

Tel.: +31 70 512 5493

Fax: +31 70 512 8953

u Bosni i Hercegovini:

Zgrada UN-a, Aleja Bosne Srebrene bb

71000 Sarajevo

Tel.: +387 33 773 219

Fax: +387 33 773 217

u Hrvatskoj:

Ilica 207, 10001 Zagreb

Tel: +385 1 390-8868, 390 8869

Fax: +385 1 390 8846

u Srbiji:

Jevrema Grujića 11, 11000 Beograd

Tel.: +381 11 306 5467

Fax.: +381 11 306 6090

na Kosovu/në Kosovë:

UNMIK HQ, Prishtina, Kosovo

Tel.: +381 38 504 604 ext. 4100

Fax.: +381 38 504 604 ext. 4536

Internet stranica MKSJ

www.un.org/icty (na engleskom jeziku)

www.un.org/icty/index-b.html (na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku)

FOND OTVORENO DRUŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

Fond otvoreno društvo BiH (FOD BiH) je nezavisna, neprofitna organizacija koja djeluje od 1993. godine kao dio mreže Soros fondacija s ciljem promocije otvorenog društva.

FOD BiH nastoji kroz svoje programe dati doprinos razvoju javnih politika koje će se temeljiti na demokratskim načelima, poštivanju ljudskih prava i integraciji bosanskohercegovačkog društva. Aktuelni programski prioriteti odnose se na promjenu vrijednosti u obrazovnom sistemu, jačanje položaja lokalne uprave, borbu protiv korupcije i osnaživanje Roma.

Pored toga, FOD BiH je nedavno proveo istraživanje pod nazivom "Procjena razvoja demokratije u BiH" koje identificira snage i slabosti postojeće demokratske prakse u zemlji. Ova studija poslužiće kao osnova za poticanje debate o potrebi mijenjanja postojećeg političkog i javnog diskursa u BiH.

**Fond otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina**

Maršala Tita 19/3
71.000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel./fax: +387 33 444 488
e-mail: osf@soros.org.ba
www.soros.org.ba

**Procesuiranje ratnih zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini pred
Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju**

Fond otvoreno društvo Bosne i Hercegovine u saradnji sa
Outreach programom Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju

Koordinatori projekta:

Mervan Miraščija, Fond otvoreno društvo Bosne i Hercegovine
Matias Hellman, Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Izdavač:

Fond otvoreno društvo Bosne i Hercegovine,
Sarajevo, Maršala Tita 19

Urednik:

Dario Novalić

Lektorica i saradnica na uredničkim poslovima:

Žana Vukmirović

Prevod:

Amira Sadiković
Ernesa Begić

Dizajn naslovnice:

Start BiH magazin

Grafičko uređenje, design i DTP:

Eldin Karić
Zoran Bevanda

Štampa:

Start BiH, Denameda d.o.o.

Za štampariju:

Miroslav Kušević

Tiraž:

1000 primjeraka

Godina izdanja:

2006.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

341.645.2:355.012] (497.1)

ZLOČIN i kazna : procesuiranje ratnih zločina
počinjenih u Bosni i Hercegovini pred međunarodnim
krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju / [priredio
Mervan Miraščija] . - Sarajevo : Fond otvoreno
društvo Bosne i Hercegovine, 2006. - 104 str. :
ilustr. ; 30 cm

ISBN 9958-749-04-1

1. Miraščija, Mervan

COBISS.BH-ID 15028486
